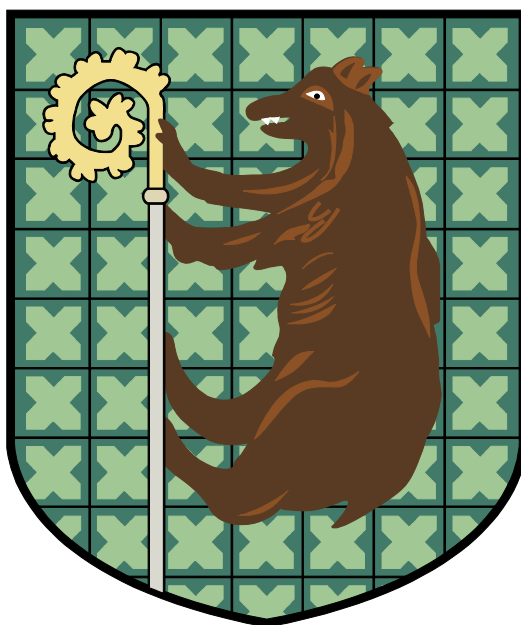

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Strategia Rozwoju Gminy Reszel do roku 2025

Reszel – Warszawa 2015

Projekt pn.: „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Opis metodologiczny.....	6
2.1. Cel i główne założenia projektu.....	6
2.2. Opracowanie syntetycznej diagnozy.....	7
2.2.1. Zakres diagnozy.....	7
2.2.2. Analiza danych zastanych.....	7
2.2.3. Badania ankietowe.....	7
2.3. Uspołecznienie procesu.....	8
2.3.1. Założenia koncepcji uspołecznienia.....	8
2.3.2. Warsztaty strategiczne (spotkania warsztatowo-konsultacyjne z liderami społecznymi).....	9
2.3.3. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami.....	9
2.3.4. Konsultacje on-line z wykorzystaniem platformy CyfrowaDemokracja.pl.....	9
3. Diagnoza strategiczna gminy Reszel.....	10
3.1. Informacje ogólne.....	10
3.2. Rozwój społeczny.....	11
3.2.1. Demografia.....	11
3.2.2. Warunki życia mieszkańców.....	16
3.2.3. Oświata i opieka nad dziećmi.....	22
3.2.4. Ochrona zdrowia.....	27
3.2.5. Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych.....	28
3.2.6. Aktywność obywatelska i partycypacja społeczna.....	28
3.3. Rynek pracy.....	30
3.3.1. Aktywność ekonomiczna ludności i charakterystyka bezrobocia.....	30
3.3.2. Działania na rzecz osób bezrobotnych.....	33
3.4. Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego, rekreacja i sport.....	36
3.5. Turystyka.....	45
3.6. Infrastruktura techniczna.....	50
3.7. Potencjał gospodarczy i struktura gospodarki.....	68
3.8. Potencjał przyrodniczy i jego ochrona.....	61

3.9. Współpraca międzynarodowa.....	64
4. Wyniki badania społecznego.....	66
4.1. Badanie wśród mieszkańców gminy Reszel.....	66
4.2. Badanie wśród przedsiębiorców Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.....	72
5. Analiza problemów.....	79
6. Analiza SWOT.....	81
7. Analiza PEST.....	83
8. Misja i wizja rozwoju.....	85
9. Programowanie rozwoju gminy.....	87
9.1. Obszary strategiczne	87
9.2. Cele priorytetowe	87
9.3. Szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi	89
10. Źródła finansowania.....	105
11. Wdrożenie i monitoring Strategii.....	110
11.1. Założenia wdrożenia strategii	110
11.2. Planowanie rozwoju gminy	111
11.3. Zasady zarządzania strategią	111
11.4. Monitoring strategii	112
11.5. Wskaźniki realizacji celów priorytetowych	114
Spis tabel.....	120
Spis wykresów.....	123
Spis map.....	124
Spis schematów.....	124
Załącznik 1. Pełne nazwy priorytetów inwestycyjnych wskazanych przy źródłach finansowania.....	125

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Reszel do roku 2025 została opracowana w ramach projektu „Strategiczne planowanie szansą rozwoju Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”. Liderem tego projektu jest Związek Gmin „Barcja”, natomiast partnerami projektu są gmina Reszel i gmina Korsze.

Zapisy Strategii Rozwoju Gminy Reszel są spójne ze Strategią Rozwoju Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podstawą do opracowania tej Strategii stało się podpisanie w dniu 14 października 2014 r. przez przedstawicieli samorządów powiatu kętrzyńskiego porozumienia w sprawie utworzenia Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Utworzenie Obszaru Funkcjonalnego ma duże znaczenie ze względu na podejście Unii Europejskiej do realizacji polityki rozwoju w perspektywie 2014-2020. Związane jest to z ideą promowania partnerstwa i współpracy między jednostkami samorządów terytorialnych (JST) w celu realizowania wspólnych przedsięwzięć. Dzięki realizacji takich projektów możliwe jest wykorzystanie wspólnych potencjałów, mocnych stron do dalszego rozwoju i przezwyciężanie problemów, które dotyczą wszystkich jednostek.

Tworzenie Strategii Rozwoju Gminy Reszel wpisuje się w dokumenty strategiczne zarówno na poziomie krajowym i europejskim. Można do nich zaliczyć:

Dokumenty krajowe

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Założenia Krajowej Polityki Miejskiej,
- Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do roku 2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2025.

Dokumenty europejskie

- Pakiet legislacyjny dla polityki spójności przedstawiony przez KE w dniu 6 października 2011 r.,
- Strategia Europa 2020,
- Umowa Partnerstwa 2014-2020,
- Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce.

Planując rozwój gminy należy uwzględnić, że zaspokajanie potrzeb mieszkańców, rozwijanie infrastruktury technicznej i społecznej oraz rozwój gospodarczy warunkowany jest wieloma czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Strategia Rozwoju to scenariusz osiągnięcia celów, do których dąży wspólnota samorządowa. To pozwala transformować sytuację obecną na projektowaną w Strategii.

Na podstawie pozyskanych danych ilościowych i jakościowych, wyników spotkań warsztatowo-konsultacyjnych oraz badań społecznych zostały opracowane cele priorytetowe, szczegółowe kierunki działań i zadania realizacyjne, które wyznaczają charakter rozwoju i sposoby dążenia do osiągnięcia zakładanej misji i wizji gminy.

Przy określaniu celów priorytetowych uwzględnione zostały występujące uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne. Cele priorytetowe dotyczą spraw, co do których władze samorządowe gminy i partnerzy społeczni, każdy w zakresie swoich kompetencji, mogą podejmować autonomiczne działania.

Proponowane w Strategii cele i zadania służące ich realizacji, obejmują wszystkie sfery życia i funkcjonowania gminy. W pracach nad Strategią wyodrębnione zostały trzy obszary strategiczne:

- obszar społeczny,
- obszar potencjałów i zasobów,
- obszar gospodarki i promocji.

Kompleksowe podejście, będące cechą planowania strategicznego powoduje, iż realizacja tak określonej Strategii jest wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społeczno-gospodarczych działających na terenie gminy.

Bardzo ważnym aspektem jest uspołecznienie procesu opracowania i wdrażania Strategii przy udziale wszystkich głównych partnerów społeczno-gospodarczych.

Do realizacji Strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez władze samorządowe,
- samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
- samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
- indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów (publicznego, prywatnego i pozarządowego).

2. Opis metodologiczny

2.1. Cel i główne założenia projektu

Opracowanie dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Reszel ma umożliwić realizację następujących celów:

- identyfikację obszarów wsparcia/obszarów problemowych,
- określenie celów rozwojowych,
- określenie priorytetów i listy przedsięwzięć do realizacji, w tym ze wskazaniem strategicznych projektów,
- poprawę warunków rozwoju i integracji Obszaru Funkcjonalnego.

Tworzenie dokumentu Strategii odbywało się w oparciu o następujące założenia:

Przyjęta została perspektywa planowania do 2025 roku.

Strategia opracowywana była metodą uspołecznioną.

Strategia jest spójna ze Strategią Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, Strategią Rozwoju Warmińsko-Mazurskiego do 2025 r. oraz innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego szczebla (wspólnotowymi, krajowymi, regionalnymi).

Strategia koncentruje się na zagadnieniach, przedsięwzięciach i innych działaniach służących rozwiązywaniu problemów demograficznych, społecznych, gospodarczych, środowiskowych i klimatycznych, które wpływają na rozwój gminy.

Strategia uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, to jest:

- zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb,
- poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność,
- harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju,
- długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

Planowanie i realizacja strategii uwzględnia potrzeby mieszkańców gminy, jak również perspektywę całego Obszaru Funkcjonalnego.

Zadaniem strategii jest ułatwienie władzom gminy osiągnięcia długookresowych celów rozwojowych.

Dokument strategii rozwoju został poddany konsultacji społecznej.

2.2. Opracowanie syntetycznej diagnozy

2.2.1. Zakres diagnozy

Na potrzeby powstającego dokumentu została opracowana strategiczna diagnoza aktualnego stanu gminy Reszel. Na podstawie przeprowadzonych analiz sformułowane zostały wnioski stanowiące podstawę do wyznaczenia kierunków rozwoju. Elementem diagnozy jest również opracowanie analizy SWOT gminy.

2.2.2. Analiza danych zastanych

Diagnoza została sformułowana na podstawie analizy danych zastanych (desk research), przy czym głównym źródłem informacji były dane udostępnione przez jednostki administracji samorządowej (w tym dokumenty strategiczne).

W miarę potrzeby i możliwości wykorzystane zostały również dane z innych źródeł, w tym:

- wyniki badań delimitacji Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (KOF) opracowane w ramach projektu „Przeprowadzenie badań oraz diagnozy i delimitacji kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego w ramach projektu pn. Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego”,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Banku Danych Lokalnych,
- dane instytucji rynku pracy.

Analiza obejmowała aktualne dane (nie starsze niż 5 lat).

2.2.3. Badania ankietowe

Celem przeprowadzenia badań społecznych było uwzględnienie perspektywy społeczności lokalnej przy opracowywaniu diagnozy oraz formułowaniu Strategii Rozwoju Gminy Reszel.

Zaproszenie do wzięcia udziału w badaniu zostało skierowane do dwóch podgrup:

- mieszkańców gminy,
- przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy oraz inne podmioty działające na terenie gminy.

Badania społeczne zostały przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety internetowej CAWI (Computer Assisted Web Interview). Jest to technika badawcza polegająca na zamieszczeniu kwestionariusza na stronie WWW, aby respondenci mogli wypełnić go za pośrednictwem Internetu w dogodnym dla siebie czasie. Do jej zalet należy, więc możliwość dotarcia do osób rozproszonych terytorialnie oraz fakt, iż respondenci mogli brać udział w badaniu bez wychodzenia z domu. Ważne jest również wysokie poczucie anonimowości respondentów, sprzyjające szczerym i otwartym odpowiedziom.

Kwestionariusz został umieszczony na dwóch wyspecjalizowanych platformach internetowych Wykonawcy:

- CyfrowyManager – ankieta została opublikowana na platformie, zaś osoby wytypowane (przedsiębiorcy) do udziału w niej otrzymały drogą elektroniczną zaproszenie ze spersonalizowanym linkiem umożliwiającym wypełnienie kwestionariusza.
- CyfrowaDemokracja.pl – ankieta została umieszczona na platformie będącej narzędziem dialogu społecznego. Do udziału w niej zaproszeni zostali wszyscy chętni, informację o badaniu (wraz z linkiem) opublikowano na stronach internetowych odwiedzanych przez mieszkańców – stronach jednostek samorządowych, portalach społecznościowych, etc.

2.3. Uspołecznienie procesu

2.3.1. Założenia koncepcji uspołecznienia

Prace nad Strategią były prowadzone przez konsultantów z udziałem kluczowych interesariuszy. Przedstawiciele władz samorządowych, wytypowani pracownicy JST oraz reprezentanci poszczególnych grup interesów społeczności lokalnej uczestniczyli w pracach nad opracowaniem Strategii. Miało to zapewnić wysoki stopień akceptacji dokumentu (co z kolei warunkuje skuteczność na etapie wdrożenia).

Przyjęto następujące zasady pracy nad Strategią:

- 1) Kierowanie pracą przez przedstawicieli Zamawiającego.
- 2) Udział w pracach diagnostycznych i projektowych przedstawicieli władz samorządowych.
- 3) Aktywne uczestnictwo:
 - czołowych polityków/liderów lokalnych,
 - reprezentantów głównych grup interesów,
 - kluczowych podmiotów działających na obszarze gminy.
- 4) Partycypacja społeczna:
 - udział reprezentantów społeczności lokalnej (jako źródła informacji, współautorów koncepcji oraz realizatorów przyszłych działań),
 - mobilizowanie mieszkańców do dyskusji, tworzenia i działania,
 - publiczna konsultacja strategii.

Udział społeczności lokalnej w opracowywaniu dokumentu Strategii był konieczny, aby dokument jak najpełniej odzwierciedlał potrzeby i preferencje zróżnicowanych grup interesariuszy. Dlatego też przyjęte zostały następujące założenia dotyczące uspołecznienia prac nad Strategią:

- Proces uspołecznienia prac nad dokumentami realizowany był wśród interesariuszy dokumentu, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na których funkcjonowanie wpływ będzie miał opracowywany dokument.
- W ramach procesu prowadzona była zarówno komunikacja jedno- i dwukierunkowa.

- Uspołecznienie było prowadzone w sposób bezpośredni.
- Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia były na bieżąco dopasowywane do oczekiwań, potrzeb i możliwości uczestników procesu.

2.3.2. Warsztaty strategiczne (spotkania warsztatowo-konsultacyjne z liderami społecznymi)

Spotkanie warsztatowe miało na celu włączenie przedstawicieli społeczności gminy Reszel do prac nad Strategią. Poprzez zaangażowanie osób reprezentujących różne grupy interesariuszy możliwe było dokonanie wielostronnej analizy aktualnej sytuacji. Do udziału w warsztacie zaproszone zostały osoby, które ze względu na role pełnione w życiu społecznym gminy mogą być określone mianem „Liderów społecznych”. Podczas spotkania odbywały się prace w trzech obszarach: społecznym, zasobów i potencjałów oraz gospodarki i promocji gminy.

Dla uzyskania jak najlepszych rezultatów pracy zastosowana została technika moderacji wizualnej. Istotne było również prowadzenie dyskusji przez moderatora, dzięki czemu możliwe było zogniskowanie jej na kluczowych zagadnieniach, jak również zapewnienie wysokiego poziomu aktywności wszystkich obecnych osób.

2.3.3. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami

Na etapie konsultacji dokumentu zostało przeprowadzone spotkanie mające na celu umożliwienie mieszkańcom wyrażenia swoich opinii odnośnie Strategii. Miało ono charakter otwarty. W celu dotarcia do jak największej liczby osób informacje były rozpowszechniane za pomocą plakatów, informacji na tablicach ogłoszeń, stronach www oraz informacji przekazywanych na wszelkiego rodzaju spotkaniach organizowanych w gminie.

2.3.4. Konsultacje on-line z wykorzystaniem platformy CyfrowaDemokracja.pl

Platforma CyfrowaDemokracja.pl to narzędzie służące do przeprowadzenia konsultacji w formie on-line. Formularz konsultacyjny został zamieszczony w Internecie, dzięki czemu wszystkie zainteresowane osoby miały do niego dostęp z dowolnego komputera, w dogodnym dla siebie czasie. Jest to funkcjonalne rozwiązanie ułatwiające udział w konsultacjach osób zamieszkujących cały obszar gminy, również tych, których dyspozycyjność czasowa jest niewielka (np. ze względu na działalność zawodową czy aktywność społeczną).

Do konsultacji został załączony dokument Strategii, aby przed wyrażeniem swoich opinii mieszkańcy mogli zapoznać się z jego treścią. Taka forma przeprowadzenia konsultacji zapewniła wysoką jakość merytoryczną zgłoszonych komentarzy, a także ułatwiła opracowywanie ich (uwagi zgłaszane za pośrednictwem formularza odnosiły się do konkretnych części Strategii).

Konsultacje były promowane poprzez serwisy samorządowe. Dzięki przekazaniu informacji o konsultacjach poprzez wiele kanałów, możliwe było dotarcie do liczniejszej grupy interesariuszy Strategii.

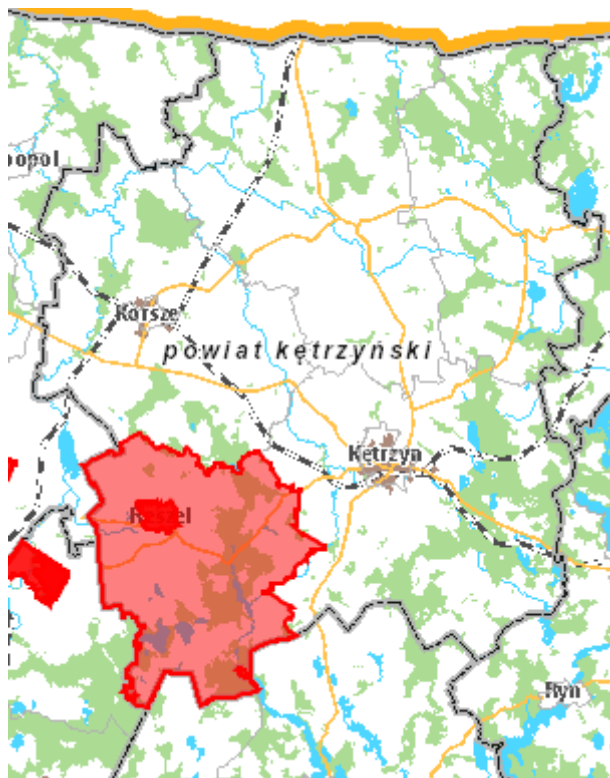
3. Diagnoza strategiczna gminy Reszel

3.1. Informacje ogólne

Gmina Reszel położona jest w południowo-zachodniej części powiatu kętrzyńskiego w województwie warmińsko-mazurskim. Stanowi 14,7% powierzchni powiatu kętrzyńskiego, równocześnie jest to najmniejsza gmina powiatu o powierzchni 178,7 km². Granice terytorialne gminy przebiegają następująco:

- północ - gmina Korsze (powiat kętrzyński),
- wschód - gmina Kętrzyn (powiat kętrzyński),
- południowy wschód - gmina Mrągowo (powiat mrągowski),
- południe - gmina Sorkwity (powiat mrągowski),
- południowy zachód - gmina Kolno (powiat olsztyński),
- zachód - gmina Bisztynek (powiat bartoszycki).

Mapa 1. Położenie gminy Reszel na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: www.geoportal.gov.pl

Gmina Reszel jest gminą miejsko-wiejską, znajduje się na dawnej granicy Warmii i Mazur, posiada duże walory turystyczne. Atrakcją są jeziora występujące głównie w południowej części gminy m.in. j. Dejnowa, j. Legińskie, j. Widryńskie, j. Pasterzewo, j. Trzcinnno, j. Klawój, j. Pieckowo.

Jedną z największych atrakcji turystycznych gminy Reszel jest sanktuarium Maryjne w Świętej Lipce. Świątolińska [bazylika](#) pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny wraz z obejściem [krużgankowym](#) i [klasztorem](#) jest perłą wśród barokowych zabytków w północnej Polsce.

Głównym miastem gminy jest Reszel – średniowieczne miasto, które w 1337 r. uzyskało prawa miejskie. Druga połowa XIV w. była okresem wielkich inwestycji budowlanych, dzięki czemu Reszel był drugim pod względem zamożności i znaczenia miastem Warmii. Działania II wojny światowej nie spowodowały większych strat, miasto jednak zostało niemal całkowicie wyludnione - w 1946 r. było tylko 846 mieszkańców.

3.2. Rozwój społeczny

3.2.1. Demografia

Struktura wieku i płci

W 2013 roku łączna liczba mieszkańców w gminie Reszel wyniosła 7 968 osób. W latach 2009-2013 nastąpił spadek liczby ludności w gminie o 116 osób, tj. o 1,4%, przy czym dla obszarów wiejskich liczba mieszkańców wzrosła o 0,1%. Spadek liczby ludności w badanym okresie odnotowano również w gminie Srokowo. W pozostałych jednostkach terytorialnych Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (powiat kętrzyński) od 2009 roku nastąpił wzrost liczby ludności. Należy jednak zwrócić uwagę, że od 2010 r. notowany jest w większości jednostek terytorialnych powiatu kętrzyńskiego spadek liczby mieszkańców.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Reszel i jednostkach porównywanych

Jednostka terytorialna	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	38 167 329	38 529 866	38 538 447	38 533 299	38 495 659	100,9
Woj. warmińsko-mazurskie	1 427 118	1 453 782	1 452 596	1 450 697	1 446 915	101,4
Powiat kętrzyński	64 814	66 723	66 424	66 108	65 509	101,1
Miasto Kętrzyn	27 672	28 519	28 363	28 256	28 051	101,4
Gmina Kętrzyn	8 020	8 443	8 470	8 472	8 439	105,2
Gmina Barciany	6 609	6 790	6 753	6 758	6 671	100,9
Gmina Korsze	10 322	10 610	10 579	10 473	10 388	100,6
Gmina Reszel	8 084	8 241	8 155	8 088	7 968	98,6
Reszel - miasto	4 937	4 999	4 934	4 896	4 817	97,6
Reszel - obszar wiejski	3 147	3 242	3 221	3 192	3 151	100,1
Gmina Srokowo	4 107	4 120	4 104	4 061	3 992	97,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Udział ludności ogółem w rocznikach w przedziale 0-19 oraz 20-34 w gminie Reszel jest dużo niższy niż w porównywanych jednostkach. Porównując te dane do ludności w KOF, wartości te są niższe, odpowiednio o 1,3 i 0,6 punktu procentowego, jeśli zaś weźmie się pod uwagę dane dla Polski to wartości te są niższe o 1,7 i 0,3 punktu procentowego. Struktura wiekowa ludności gminy Reszel jest zbliżona do struktury wiekowej w mieście Kętrzyn.

Udział kobiet w łącznej liczbie mieszkańców w 2013 r. wyniósł w gminie Reszel – 51,2%. Wartość ta jest o 0,3 punktu procentowego wyższa niż średnia dla powiatu kętrzyńskiego, zaś niższa o 0,4 punktu procentowego niż średnia dla Polski.

Tabela 2. Struktura wieku i płci w gminie Reszel oraz jednostkach porównywanych w 2013 r. [%]

Jednostka	Ogółem					Udział kobiety w poszczególnych grupach wiekowych					
	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	Ogółem
Polska	20,5	23,1	27,2	14,4	14,8	48,7	49,2	49,9	52,7	61,5	51,6
Woj. warmińsko-mazurskie	21,5	23,8	27,5	14,4	12,8	48,7	48,5	49,3	52,0	62,2	51,0
Powiat kętrzyński	20,1	23,4	27,6	15,2	13,7	47,6	47,3	49,4	51,6	63,8	50,9
Miasto Kętrzyn	18,0	22,4	27,5	17,3	14,8	48,1	48,5	51,3	54,1	62,8	52,3
Gmina Kętrzyn	23,7	24,7	28,3	12,3	11,0	48,1	46,0	47,5	47,9	63,4	49,1
Gmina Barciany	22,3	24,1	26,7	13,6	13,3	44,5	46,9	48,2	46,3	64,8	49,0
Gmina Korsze	21,9	24,8	27,5	13,8	12,0	48,0	45,7	48,2	50,1	65,9	49,9
Gmina Reszel	18,8	22,8	27,5	15,2	15,7	47,4	47,8	49,0	50,4	65,0	51,2
Reszel - miasto	17,1	22,8	27,6	15,9	16,6	46,7	46,8	50,2	54,2	67,1	52,3
Reszel - obszar wiejski	21,5	22,8	27,5	14,1	14,1	48,3	49,3	47,3	43,7	61,3	49,4
Gmina Srokowo	20,4	24	28,4	13,9	13,3	47,9	47,2	46,2	51,0	62,5	49,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wśród porównywanych gmin Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, gmina Reszel odznacza się najmniejszym procentowym udziałem liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym – 16,4% i produkcyjnym – 64,3% oraz największym udziałem procentowym ludności w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie ogółem – 19,3%. Świadczy to o istnieniu negatywnego zjawiska, jakim jest starzenie się społeczeństwa oraz niekorzystnej, ze względu na niską względną liczebność najmłodszej grupy, prognozę rozwoju tejże struktury. Podobna struktura wieku występuje w mieście Kętrzyn. Spośród jednostek Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego udział osób w wieku poprodukcyjnym jest najniższy w gminie Kętrzyn.

Starzenie się społeczeństwa w gminie Reszel odwzorowuje też najwyższy wśród porównywanych jednostek terytorialnych współczynnik obciążenia demograficznego, czyli

stosunek liczby ludności w wieku przed- i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2013 roku wskaźnik obciążenia demograficznego wyniósł 55,6 i jest to wartość w stosunku do regionu KOF niższa o 1,7 pkt. procentowego.

Należy zwrócić uwagę także na stosunek osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku przedprodukcyjnym, który wyniósł w 2013 r. w gminie Reszel 117,7. Jest to wartość wyższa niż średnia krajowa, która osiągnęła poziom 101,2. Spośród badanych gmin najkorzystniejszą wartością wzmiankowanego współczynnika charakteryzuje się gmina Kętrzyn (64,9).

Tabela 3. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2013 r.

Jednostka	Ludność w wieku						
	w wieku przedprodukcyjnym [%]	w wieku produkcyjnym [%]	w wieku poprodukcyjnym [%]	przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	przed- i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym ¹	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
Polska	18,2	63,4	18,4	28,6	29,0	57,6	101,2
Woj. warmińsko-mazurskie	19,0	64,7	16,3	29,4	25,3	54,6	86,0
Powiat kętrzyński	17,6	65,0	17,4	27,1	26,8	53,9	98,7
Miasto Kętrzyn	16,0	64,6	19,4	24,7	30,0	54,7	121,3
Gmina Kętrzyn	21,1	65,3	13,6	32,3	20,9	53,2	64,9
Gmina Barciany	19,2	64,7	16,1	29,6	24,8	54,4	83,7
Gmina Korsze	19,2	65,8	15,0	29,1	22,8	51,9	78,3
Gmina Reszel	16,4	64,3	19,3	25,5	30,1	55,6	117,7
Reszel - miasto	14,9	64,3	20,8	23,2	32,4	55,5	139,6
Reszel - obszar wiejski	18,7	64,2	17,1	29,2	26,6	55,8	91,2
Gmina Srokowo	17,7	66,3	16,0	26,8	24,1	50,9	89,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Ruch naturalny i wędrówkowy

W gminie Reszel w latach 2009-2013 przyrost naturalny był ujemny. Dla poziomu urodzeń i zgonów w badanym okresie nie odnotowano widocznej tendencji wzrostowej lub malejącej. W badanej gminie wskaźnik przyrostu naturalnego na 1 000 osób przyjmował wartość minimalną wynoszącą -3,8 promila (‰) w 2012 roku oraz maksymalną -1,7‰ w 2013 roku. Była to wartość wyższa niż przyrost naturalny w regionie KOF, który wyniósł -2,8‰. Natomiast w porównaniu do przyrostu naturalnego w kraju (-0,5‰) wskaźnik ten w gminie Reszel był dużo niższy. Spośród jednostek Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego najniższy przyrost naturalny w 2013 r. odnotowano w mieście Kętrzyn (3,4‰).

¹ Wskaźnik obciążenia demograficznego

Tabela 4. Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w gminie Reszel na 1 000 ludności

	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba urodzeń	10,3	8,1	8,9	8,3	8,7
Liczba zgonów	12,5	10,9	11,1	12,1	10,4
Przyrost naturalny	-2,2	-2,8	-2,2	-3,8	-1,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Reszel w 2013 roku liczba urodzeń na 1 000 mieszkańców osiągnęła wartość 8,7 i była ona równa średniej dla KOF. Była to wartość niższa w stosunku do średniej krajowej i wojewódzkiej.

Tabela 5. Urodzenia żywe i zgony w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013²

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1 000 ludności					zgony na 1 000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	10,9	10,7	10,1	10,0	9,6	10,1	9,8	9,8	10,0	10,1
Woj. warmińsko-mazurskie	11,6	10,8	10,2	9,9	9,4	9,2	8,9	8,9	9,2	9,6
Powiat kętrzyński	10,8	10,0	10,4	9,3	8,7	11,3	9,8	10,4	10,0	11,5
Miasto Kętrzyn	11,1	9,5	9,0	8,5	8,0	11,1	9,4	10,2	9,1	11,4
Gmina Kętrzyn	10,1	12,1	11,6	12,3	9,8	11,6	8,7	9,1	10,4	11,7
Gmina Barciany	12,2	12,0	11,4	10,7	8,3	11,0	9,7	11,5	9,5	11,3
Gmina Korsze	10,6	9,6	12,1	9,0	9,1	11,5	11,1	10,7	10,1	11,9
Gmina Reszel	10,3	8,1	8,9	8,3	8,7	12,5	10,9	11,1	12,1	10,4
Reszel - miasto	10,2	7,6	9,0	8,4	7,4	13,4	11,0	11,5	14,1	9,7
Reszel - obszar wiejski	10,5	8,9	8,7	8,1	10,7	11,1	10,8	10,5	9,0	11,4
Gmina Srokowo	9,9	9,9	14,1	8,6	10,6	9,4	9,5	9,5	12,0	13,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba małżeństw zawieranych w gminie Reszel w latach 2009-2013 wykazuje tendencję spadkową. Wartość ta w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła w 2013 roku 4,5 i była ona wyższa dla średniej dla KOF o 0,1, zaś niższa od średniej dla kraju o 0,2, więc są to wartości porównywalne. Warto zauważyć, że w 2013 roku w mieście Reszel odnotowano aż 5 zawartych małżeństw na 1 000 ludności, co spowodowane jest tym, że w mieście mamy do czynienia z młodszym społeczeństwem w porównaniu do obszaru wiejskiego badanej gminy. Spośród jednostek Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2013 roku najwięcej małżeństw zawarto w gminie Srokowo i w gminie Kętrzyn (odpowiednio 4,9 i 4,7 małżeństw na 1 000 ludności).

² W celu porównania danych pomiędzy jednostkami terytorialnymi różnego typu (gminy, powiaty, województwa, kraj), Główny Urząd Statystyczny przelicza część danych na liczbę osób (np. 1000 osób). Stąd rozbieżność między liczbami bezwzględnymi a względnymi (wskaźniki). Dzięki wskaźnikom możliwe jest określenie, jak gmina Reszel prezentuje się na tle innych gmin Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz innych jednostek terytorialnych.

Tabela 6. Liczba małżeństw zawartych w gminie Reszel, w latach 2009-2013, na tle kraju i jednostek porównywanych

Jednostka	Liczba zawartych małżeństw									
	ogółem					na 1 000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	250 794	228 337	206 471	203 850	180 396	6,6	5,9	5,4	5,3	4,7
Woj. warmińsko-mazurskie	9 427	8 370	7 643	7 523	6 556	6,6	5,8	5,3	5,2	4,5
Powiat kętrzyński	431	416	369	337	292	6,6	6,2	5,5	5,1	4,4
Miasto Kętrzyn	228	176	176	152	126	8,2	6,2	6,2	5,4	4,5
Gmina Kętrzyn	20	51	36	37	40	2,5	6,1	4,3	4,4	4,7
Gmina Barciany	48	41	31	29	26	7,1	6,0	4,6	4,3	3,9
Gmina Korsze	63	72	61	53	44	6,0	6,8	5,7	5,0	4,2
Gmina Reszel	46	52	40	42	36	5,6	6,3	4,9	5,2	4,5
Reszel - miasto	27	34	28	29	24	5,4	6,8	5,6	5,9	5,0
Reszel - obszar wiejski	19	18	12	13	12	5,9	5,5	3,7	4,0	3,8
Gmina Srokowo	26	24	25	24	20	6,1	5,8	6,1	5,9	4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W latach 2009-2013 wskaźnik salda migracji na 1 000 ludności w gminie Reszel był ujemny i wynosił średniorocznie -6,9‰, przy czym na terenie miasta Reszel wyniósł on -8,3‰. Dla badanej gminy był to wynik niższy w porównaniu do średniej dla regionu KOF (-4,9‰) i średniej krajowej (-0,2‰).

Spośród jednostek Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego najniższy poziom salda migracji odnotowano w gminie Srokowo (-8,3‰), zaś wskaźnik ten był praktycznie równy zero w gminie Kętrzyn.

Tabela 7. Średnioroczne migracje na pobyt stały na 1 000 mieszkańców

Jednostka	Napływ	Odływ	Saldo migracji
	2009-2013	2009-2013	2009-2013
Polska	11,2	11,3	-0,1
Woj. warmińsko-mazurskie	11,6	13,6	-2,0
Powiat kętrzyński	10,2	15,1	-4,9
Miasto Kętrzyn	9,3	13,5	-4,2
Gmina Kętrzyn	16,1	16,2	-0,1
Gmina Barciany	8,6	16,5	-7,9
Gmina Korsze	11,1	17,1	-6,0
Gmina Reszel	9,0	15,9	-6,9
Reszel - miasto	8,1	16,4	-8,3
Reszel - obszar wiejski	10,4	15,1	-4,7
Gmina Srokowo	7,2	15,6	-8,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.2.2. Warunki życia mieszkańców

W 2013 r. w gminie Reszel wskaźnik mieszkań oddanych do użytku na 1 000 mieszkańców wyniósł 0,4. Porównując inne gminy z Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego jedynie w gminie Korsze i Barciany oddano mniej mieszkań. Średnia wartość tego wskaźnika dla województwa warmińsko-mazurskiego i kraju była znacznie wyższa niż w gminie Reszel i wyniosła odpowiednio 3,3 i 3,8 mieszkań na 1 000 mieszkańców.

W 2013 roku w gminie Reszel oddano 83,3 mieszkań w przeliczeniu na 1 000 zawartych małżeństw. Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w gminie Korsze (22,7) i w gminie Barciany (nie oddano żadnego nowego mieszkania).

Tabela 8. Liczba mieszkań oddanych na 1 000 ludności oraz na 1 000 małżeństw wraz z dynamiką wzrostu wskaźników w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	Mieszkania na 1 000 ludności					Dynamika (2009=100)	Mieszkania na 1 000 zawartych małżeństw					Dynamika (2009=100)
	2009	2010	2011	2012	2013		2009	2010	2011	2012	2013	
Polska	4,2	3,5	3,4	4,0	3,8	89,9	638,0	594,9	634,2	750,1	804,5	126,1
Woj. warmińsko-mazurskie	3,4	3,3	3,1	3,8	3,3	97,5	514,8	568,3	597,9	730,6	731,7	142,1
Powiat kętrzyński	2,1	2,3	1,2	2,2	0,8	39,7	317,9	370,2	219,5	427,3	188,4	59,3
Miasto Kętrzyn	3,8	2,1	1,7	3,5	1,0	27,0	464,9	335,2	267,0	644,7	230,2	49,5
Gmina Kętrzyn	2,9	10,1	1,9	3,2	2,4	82,6	1150,0	1666,7	444,4	729,7	500,0	43,5
Gmina Barciany	0,5	0,0	1,3	1,9	0,0	-	62,5	0,0	290,3	448,3	0,0	-
Gmina Korsze	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	100,0	15,9	69,4	16,4	75,5	22,7	143,2
Gmina Reszel	0,0	0,5	0,9	0,1	0,4	-	0,0	76,9	175,0	23,8	83,3	-
Reszel - miasto	0,0	0,0	0,4	0,0	0,2	-	0,0	0,0	71,4	0,0	41,7	-
Reszel - obszar wiejski	0,0	1,2	1,6	0,3	0,6	-	0,0	222,2	416,7	76,9	166,7	-
Gmina Srokowo	1,0	0,2	0,2	0,2	0,5	50,0	153,8	41,7	40,0	41,7	100,0	65,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wyposażenie mieszkań w instalację wodociągową ma znaczny wpływ na komfort życia mieszkańców. W latach 2010-2013 w gminie Reszel odsetek mieszkań wyposażonych w podłączenie do instalacji wodociągowej był na stałym poziomie – 90,5%.

W 2013 roku w badanej gminie 83,4% mieszkań było wyposażonych w łazienki, średnia dla KOF wyniosła 88,3%, a dla kraju 91%. Porównując ten wskaźnik do pozostałych jednostek terytorialnych Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, tylko w mieście Kętrzyn wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 97%.

Na przestrzeni lat 2010-2013 nieznacznie rósł odsetek mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie. W 2013 roku w gminie Reszel wskaźnik ten wyniósł 74,1% i był drugim najwyższym wśród jednostek terytorialnych regionu KOF, ustępując tylko miastu Kętrzyn. Od 2010 roku wskaźnik ten wzrósł o 0,1 punktu procentowego.

Tabela 9. Wyposażenie mieszkań w instalacje w latach 2010-2013 w gminie Reszel i jednostkach porównywanych [%]

Jednostka	Wodociąg				Łazienka				Centralne ogrzewanie			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Polska	96,6	96,6	96,6	96,7	90,7	90,8	90,9	91,0	80,8	81,0	81,2	81,4
Woj. warmińsko-mazurskie	96,9	96,9	96,9	97,0	91,4	91,5	91,6	91,7	82,0	82,1	82,3	82,5
Powiat kętrzyński	96,2	96,2	96,3	96,3	88,1	88,2	88,3	88,3	77,7	77,7	77,9	77,9
Miasto Kętrzyn	99,9	99,9	99,9	99,9	97,0	97,0	97,0	97,0	87,7	87,8	87,9	87,9
Gmina Kętrzyn	93,3	93,3	93,4	93,4	79,2	79,3	79,5	79,6	69,9	70,0	70,3	70,5
Gmina Barciany	90,8	90,8	90,9	90,9	79,3	79,4	79,6	79,6	63,2	63,4	63,6	63,6
Gmina Korsze	95,9	95,9	95,9	96,0	79,9	79,9	80,0	80,0	69,7	69,7	69,8	69,8
Gmina Reszel	90,5	90,5	90,5	90,5	83,4	83,4	83,4	83,4	74,0	74,1	74,1	74,1
Reszel - miasto	99,9	99,9	99,9	99,9	92,3	92,3	92,3	92,3	79,4	79,4	79,4	79,4
Reszel - obszar wiejski	73,8	73,9	73,9	73,9	67,6	67,8	67,8	67,8	64,4	64,6	64,6	64,7
Gmina Srokowo	94,5	94,5	94,5	94,6	81,5	81,5	81,5	81,5	65,1	65,1	65,1	65,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2014 r. w gminie Reszel było 287 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 12 718 m². W porównaniu do pozostałych jednostek należących do KOF jest to prawie największa liczba i powierzchnia mieszkań. Większą liczbę mieszkań i powierzchnię odnotowano jedynie w mieście Kętrzyn (689 mieszkań o łącznej powierzchni 30 353,6 m²). Średnia powierzchnia mieszkań komunalnych w badanej gminie w 2014 r. wyniosła 44,3 m². We wszystkich gminach należących do KOF średnia powierzchnia mieszkań była na zbliżonym poziomie i wahała się od 43,5 m² w gminie Korsze do 47,1 m² w gminie Srokowo.

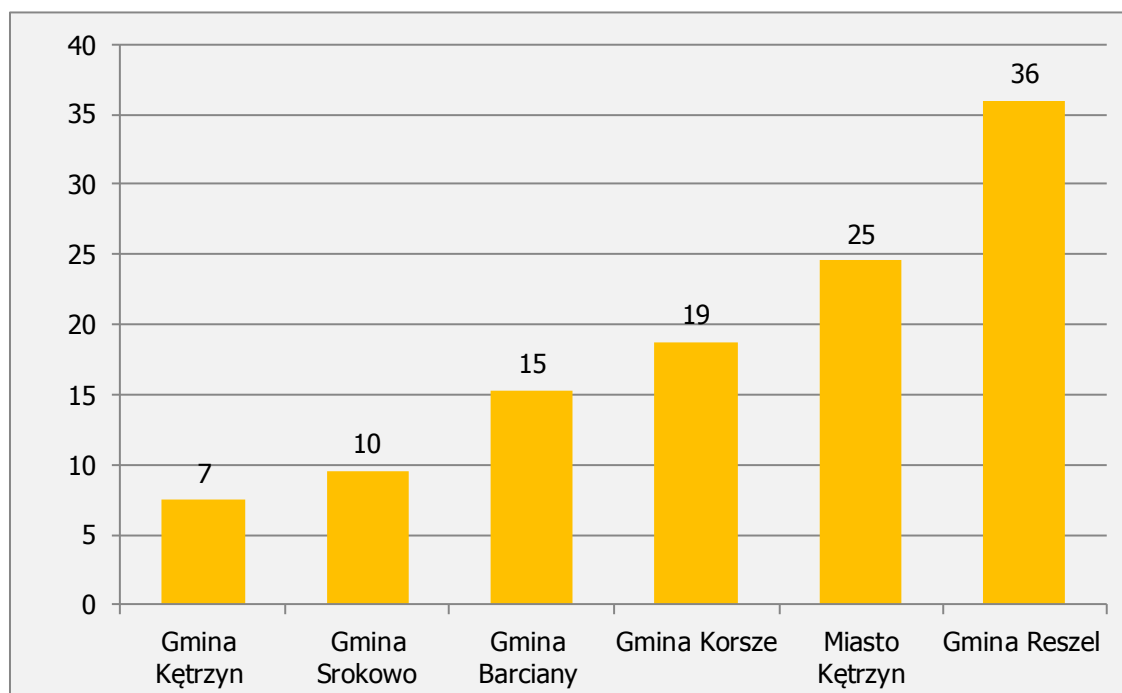
Tabela 10. Liczba i powierzchnia mieszkań komunalnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w 2014 r.

Jednostka	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań[m ²]	Średnia powierzchnia mieszkania[m ²]
Miasto Kętrzyn	689	30 353,6	44,1
Gmina Kętrzyn	63	2 791,0	44,3
Gmina Barciany	102	4 660,3	45,7
Gmina Korsze	195	8 476,7	43,5
Gmina Reszel	287	12 718,0	44,3
Gmina Srokowo	38	1 789,0	47,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, liczba mieszkań komunalnych w gminie Reszel wyniosła 36 i jest to największa wartość tego wskaźnika w porównaniu z jednostkami Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Wykres 1. Liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2014 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin i GUS BDL

W gminie Reszel podłączenia do zimnej wody posiada 94,5% budynków komunalnych. Natomiast, jeśli chodzi o wyposażenie w ciepłą wodę to procent mieszkań, które mają do niej dostęp w badanej gminie wynosi tylko 1,8%. Zdecydowana większość mieszkań posiada ogrzewanie piecowe. Do instalacji gazowej podłączonych jest 67,3% mieszkań. Ponadto wszystkie mieszkania komunalne wyposażone są w ubikacje.

Tabela 11. Wyposażenie budynków komunalnych w gminie Reszel (dane za 2014 r.) [%]

Liczba budynków mieszkalnych komunalnych i wspólnotowych z mieszkaniem komunalnym wyposażonych w:	Gmina Reszel
zimną wodę	94,5
ciepłą wodę	1,8
instalację gazową	67,3
instalację c.o.	3,6
ogrzewanie piecowe	96,4
łazienki	87,3
ubikacje	100,0
ubikacje na klatce schodowej	14,5
ubikacje suche	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

Spośród gmin Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego najmniejsze zapotrzebowanie na mieszkania komunalne (biorąc pod uwagę dane bezwzględne) są w gminie Reszel. Liczba wniosków o przydział lokalu mieszkalnego wyniosła 67, natomiast wyroków eksmisyjnych 2. Największe zapotrzebowanie na mieszkania komunalne na terenie powiatu kętrzyńskiego (biorąc pod uwagę dane bezwzględne) zostało odnotowane w mieście Kętrzyn.

Tabela 12. Zapotrzebowanie na mieszkania komunalne

Zapotrzebowanie na mieszkania komunalne	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
wniosków o przydział lokalu mieszkalnego	95	19	10	30	67	5
wyroków eksmisyjnych z przyznanym prawem do lokalu socjalnego	7	10	2	9	2	2
łączna liczba zapotrzebowania/liczbę mieszkań komunalnych	21,9	29,0	8,5	5,0	4,2	5,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

3.2.3. Oświata i opieka nad dziećmi

Żłobki i przedszkola

Na terenie gminy Reszel nie funkcjonuje żaden żłobek, ani przedszkole publiczne. Miejsca w przedszkolach oferowane są jedynie przez podmioty prywatne.

Zgodnie z danymi GUS w latach 2011-2013 liczba dzieci w przedszkolach była równa oferowanej liczbie miejsc i wynosiła 60. Natomiast w latach 2009-2010 liczba dzieci w przedszkolach była wyższa od liczby dostępnych miejsc. Oznacza to, że potrzeby mieszkańców związane z opieką nad dziećmi w wieku przedszkolnym nie były w latach 2009-2010 zaspokojone.

Szkoły podstawowe i gimnazjalne

Łącznie na terenie gminy Reszel w 2013 r. funkcjonowały 2 szkoły podstawowe, do których uczęszczało łącznie 347 uczniów. Liczba etatów nauczycieli wyniosła 92,4. W szkołach w badanej gminie funkcjonowało łącznie 19 oddziałów. Na jeden oddział przypadało 18,3 ucznia, co w odniesieniu do jednostek porównywanych jest wartością średnią. Najwięcej uczniów na jeden oddział, w roku 2013, przypadało w mieście Kętrzyn (23,6), najmniej natomiast w gminie Srokowo (16,0).

Na jednego nauczyciela w szkole podstawowej, w gminie Reszel w 2013 r., przypadało 3,8 ucznia. Wartość wskaźnika, w odniesieniu do gmin podobnych jest na poziomie niskim. Najwięcej uczniów na jednego nauczyciela, w roku 2013, przypadało w mieście Kętrzyn (5,3), najmniej natomiast w gminie Srokowo (3,4). Należy jednak zauważyć fakt, że wszystkie wartości wskaźnika dla porównywanych gmin są na zbliżonym poziomie.

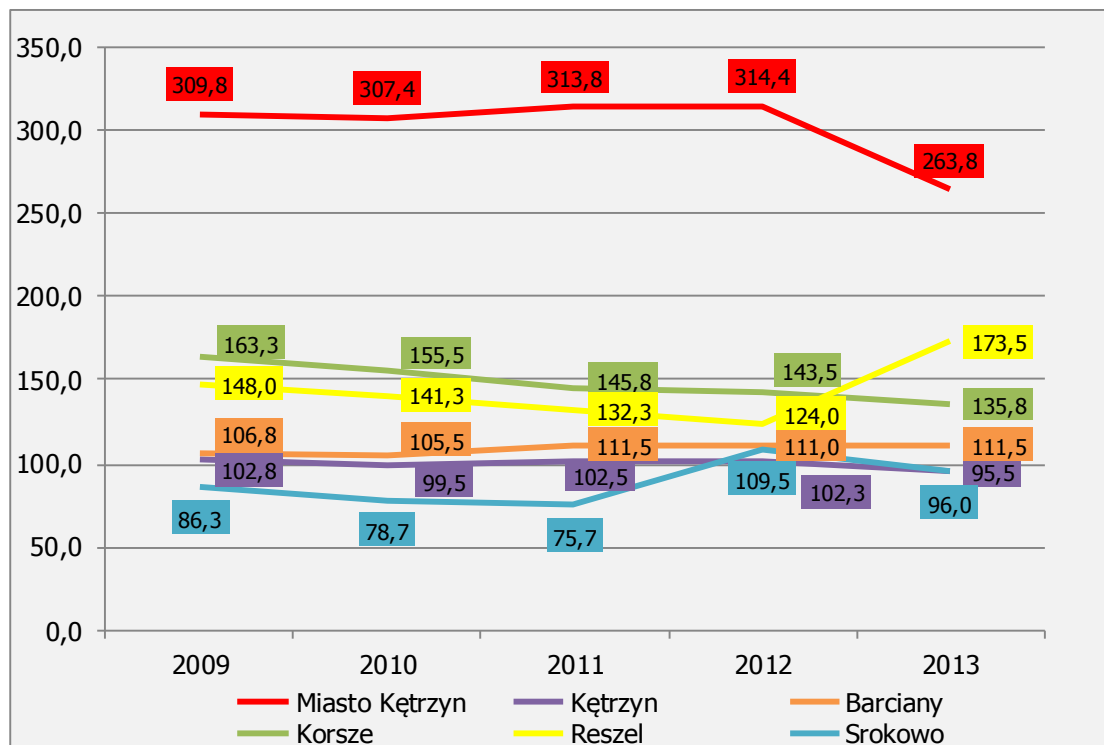
Tabela 13. Liczba szkół podstawowych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku

Jednostka	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli (etaty)	Liczba uczniów/1 oddział	Liczba uczniów/1 nauczyciela
Miasto Kętrzyn	6	67	1583	296,4	23,6	5,3
Gmina Kętrzyn	4	23	446	106,7	19,4	4,2
Gmina Barciany	4	24	382	86,5	15,9	4,4
Gmina Korsze	4	30	543	119,0	18,1	4,6
Gmina Reszel	2	19	347	92,4	18,3	3,8
Gmina Srokowo	1	12	192	56,8	16,0	3,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

Biorąc pod uwagę liczbę uczniów szkół podstawowych przypadających na 1 szkołę w latach 2009-2013 w gminach Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego należy zauważyć, że jest ona względnie stała. W gminie Reszel zauważalny jest wzrost liczby uczniów w 2012 r. przypadających na 1 szkołę, co wynika z zamknięcia jednej placówki.

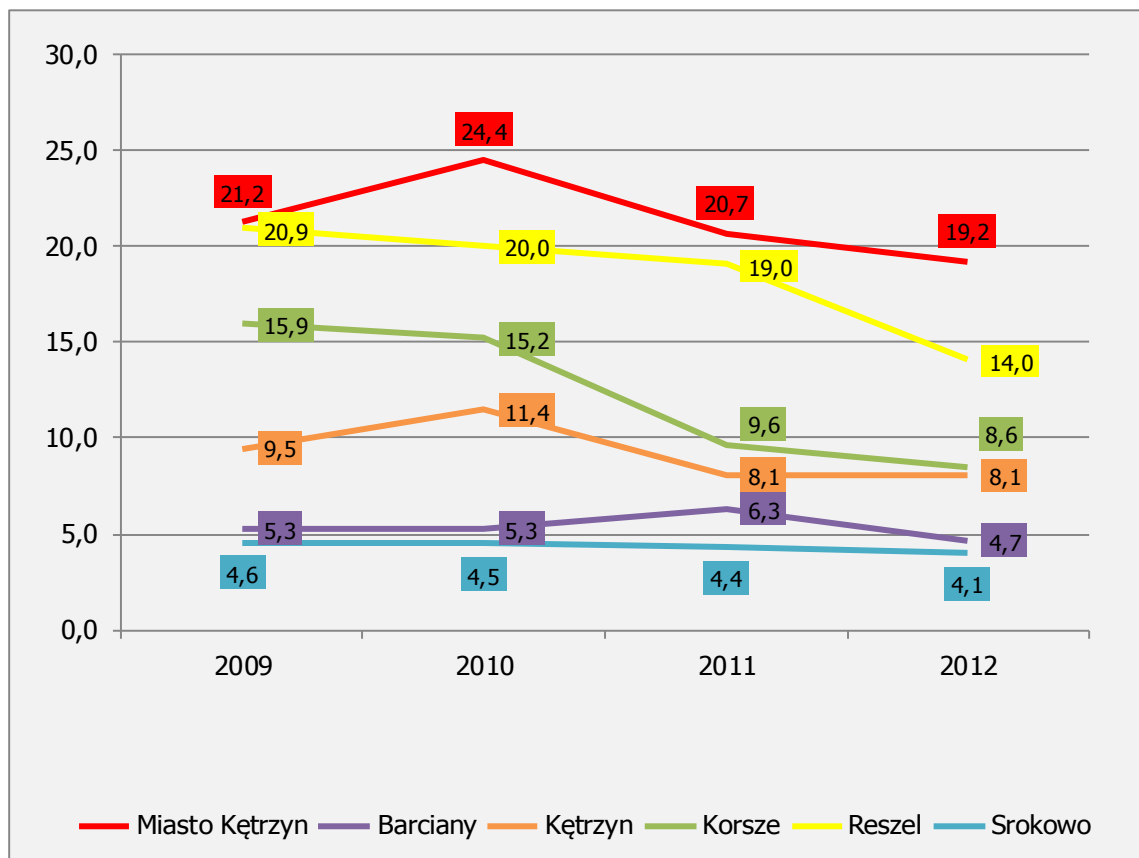
Wykres 2. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 r. w gminie Reszel na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów przypadało 14 uczniów. W porównaniu do innych jednostek KOF wartość ww. wskaźnika jest na poziomie niskim. Najlepszy dostęp do komputerów z połączeniem do Internetu mają uczniowie z gminy Srokowo i Barciany, gdzie na 1 komputer przypada mniej niż pięciu uczniów.

Wykres 3. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w 2013 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Łącznie na terenie gminy Reszel w 2013 r. funkcjonowało 1 gimnazjum, do którego uczęszczało 211 uczniów oraz było 67,6 etatów nauczycieli. W gimnazjum w gminie było 9 oddziałów. Na jeden oddział przypadało 23,4 ucznia, co w odniesieniu do jednostek porównywalnych jest najwyższą wartością. Najmniej uczniów na jeden oddział, w roku 2013, przypadało w gminie Barciany (16,1).

Na jednego nauczyciela w gimnazjum, w gminie Reszel w 2013 r., przypadało 3,1 ucznia. Jest to średnia wartość wskaźnika, w odniesieniu do gmin podobnych. Najwięcej uczniów na jednego nauczyciela, w roku 2013, przypadało w gminie Srokowo (4,1). Należy jednak zauważyć fakt, że wszystkie wartości wskaźnika dla porównywalnych gmin są na zbliżonym poziomie.

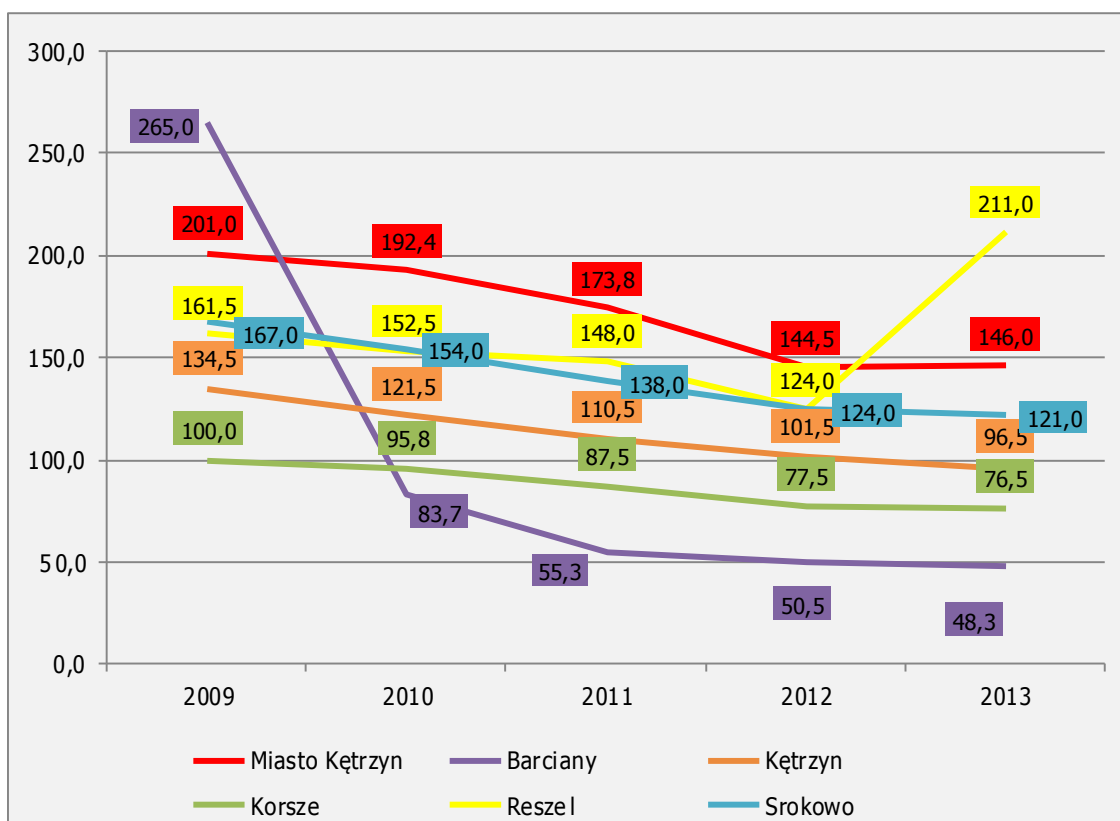
Tabela 14. Liczba szkół gimnazjalnych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku

Jednostka	Liczba szkół	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli (etaty)	Liczba uczniów/1 oddział	Liczba uczniów/1 nauczyciela
Miasto Kętrzyn	6	41	876	225,7	21,4	3,9
Gmina Kętrzyn	2	11	193	66,3	17,5	2,9
Gmina Barciany	4	12	193	55,3	16,1	3,5
Gmina Korsze	4	16	306	75,9	19,1	4,0
Gmina Reszel	1	9	211	67,6	23,4	3,1
Gmina Srokowo	1	6	121	29,5	20,2	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

Biorąc pod uwagę liczbę uczniów gimnazjów przypadających na 1 szkołę w latach 2009-2012 w gminie Reszel zauważalna jest tendencja spadkowa (w roku 2009 na jedno gimnazjum przypadało 100 uczniów, w roku 2012 na jedno gimnazjum przypadało 124 uczniów). Natomiast w roku 2013 wartość tego wskaźnika osiągnęła 211 i była ona najwyższa w odniesieniu do gmin podobnych.

Wykres 4. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Szkoły ponadgimnazjalne i inne placówki oświatowe

Na terenie gminy Reszel znajduje się Zespół Szkół im. Macieja Rataja. Placówka oferuje kształcenie w następujących kierunkach:

- Technikum w zawodach:
 - [technik architektury krajobrazu](#),
 - [technik technologii drewna](#),
 - [technik ekonomista](#),
 - [technik informatyk](#).
- [Liceum Ogólnokształcące](#),
- [Zasadnicza Szkoła Zawodowa](#) szkoląca w zawodach:
 - stolarz,
 - sprzedawca,
 - fryzjer,
 - piekarz,
 - mechanik samochodowy,
 - kucharz,
 - cukiernik,
 - elektryk.

Szkoła w Reszlu dysponuje miejscami w internacie, a także oferuje warsztaty szkolne do praktycznej nauki w zawodach stolarz i technik technologii drewna. Placówka prowadzi także współpracę [z olsztyńską firmą Festool](#) - znanym producentem elektronarzędzi.

Łącznie w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w roku 2014 uczyło się 251 uczniów, z czego 27 uczniów w Liceum Ogólnokształcącym, 159 uczniów w Technikum i 65 uczniów w Zasadniczej Szkole Zawodowej.

Tabela 15. Liczba uczniów, absolwentów w roku 2014 oraz nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu

Typ szkoły	Liczba uczniów	Absolwenci w roku 2014	Nauczyciele w przeliczeniu na pełne etaty
Liceum Ogólnokształcące	27	21	2,8
Technikum	159	56	26,2
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	65	11	6,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Reszlu

3.2.4. Ochrona zdrowia

Gmina Reszel posiada pięć przychodni na 10 000 mieszkańców. Spośród jednostek należących do KOF wartość tego wskaźnika jest jedynie wyższa w mieście Kętrzyn.

W latach 2009-2013 na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego odnotowano 50% wzrost liczby przychodni na 10 000 mieszkańców. Jest to większy wzrost w porównaniu do średniej wojewódzkiej i krajowej.

Tabela 16. Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców w latach 2009-2013

Jednostka	Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców					Dynamika (2009=100)
	2009	2010	2011	2012	2013	
Polska	4	4	5	5	5	125
woj. warmińsko-mazurskie	5	5	6	6	6	120
powiat kętrzyński	4	4	5	5	6	150
Miasto Kętrzyn	7	7	7	8	9	129
Gmina Kętrzyn	0	0	0	0	0	-
Gmina Barciany	2	2	2	2	2	100
Gmina Korsze	3	3	3	3	3	100
Gmina Reszel	5	5	5	5	5	100
Gmina Srokowo	2	2	2	2	3	150

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba porad ogólnodostępnych na 1 000 mieszkańców wyniosła w 2013 r. w gminie Reszel 2 986,1, co w porównaniu do pozostałych jednostek jest niskim wynikiem. W mieście Kętrzyn, jako jednostce centralnej względem innych gmin KOF, odnotowano najwięcej porad na 1 000 mieszkańców.

Tabela 17. Porady ogólnodostępne (porady lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza rodzinnego) na 1 000 mieszkańców

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat kętrzyński	3822,7	3691,2	3682,1	3636,8	3499,3
Miasto Kętrzyn	4894,1	5002,4	4832,4	5264,5	5142,3
Gmina Barciany	3279,8	2993,2	3077,2	2245,8	2454,4
Gmina Korsze	3778,9	3648,0	3471,3	3272,3	3103,5
Gmina Reszel	4336,5	3681,8	4367,5	3566,4	2986,1
Gmina Srokowo	4041,9	3459,0	3509,5	3293,5	3152,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.2.5. Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych

W roku 2013 w gminie Reszel szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej wynosił 18,2% i był on prawie o połowę niższy niż w porównywanym gminach KOF takich jak Kętrzyn, Barciany i Srokowo. Najmniejszy szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej odnotowano natomiast w mieście Kętrzyn (10,8%). W gminie Reszel w 2013 r. odsetek osób, które otrzymały pomoc socjalną wzrósł w porównaniu do roku 2009 o 0,6 pkt. procentowego.

Tabela 18. Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej

Jednostka	Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej (odsetek osób z danej jednostki samorządowej, które otrzymały pomoc socjalną od Ośrodka Pomocy Społecznej w danym roku)				
	2009	2010	2011	2012	2013
Miasto Kętrzyn	11,7	11,6	10,5	10,3	10,8
Gmina Kętrzyn	32,0	34,0	32,0	30,0	33,0
Gmina Barciany	41,0	36,0	33,0	31,0	30,0
Gmina Korsze	27,1	26,2	25,2	24,8	25,3
Gmina Reszel	17,6	18,1	16,2	17,1	18,2
Gmina Srokowo	28,0	24,0	27,0	26,2	25,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

3.2.6. Aktywność obywatelska i partycypacja społeczna

Z pojęciem aktywności społecznej wiąże się pojęcie kapitału społecznego, który wg Roberta Putnama definiuje się jako *cechy organizacji społecznych, takich jak sieci (układy) jednostek lub gospodarstw domowych oraz powiązanych z nimi norm i wartości, które kreują efekty zewnętrzne dla całej wspólnoty*. Jednym z mierników kapitału społecznego i aktywności obywatelskiej jest frekwencja wyborcza oraz liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych i fundacji na 10 000 ludności.

Średnia frekwencja dla całego Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego wyniosła w wyborach samorządowych w 2014 r. 40,2%. Jest to wynik o 0,3 pkt. procentowego niższy niż średnia wojewódzka, ale jednocześnie nieco wyższy niż średnia krajowa. W gminie Reszel frekwencja wyniosła 39,9%, co w porównaniu do innych gmin KOF jest wartością jedną z niższych. Znacznie przekraczającą średnią dla województwa odznaczyła się gmina Barciany, gdzie w wyborach wzięło udział 47,8% uprawnionych do głosowania.

Tabela 19. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. [%]

Jednostka terytorialna	Wybory samorządowe 2014
Polska	39,3
Woj. warmińsko-mazurskie	40,5
Powiat kętrzyński	40,2
Miasto Kętrzyn	36,8
Gmina Kętrzyn	40,5
Gmina Barciany	47,8
Gmina Korsze	43,4
Gmina Reszel	39,9
Gmina Srokowo	43,6

Źródło: <http://wybory2014.pkw.gov.pl/pl>

Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców kształtowała się we wszystkich jednostkach KOF na podobnym poziomie. W latach 2009-2012 w Kętrzyńskim Obszarze Funkcjonalnym notowano jedną mniej organizację niż w przypadku województwa czy kraju. W gminie Reszel na 1 000 mieszkańców przypadały w roku 2013 4 organizacje. Biorąc pod uwagę inne gminy KOF, to 4 organizacje na 1 000 mieszkańców przypadały także w gminie Srokowo, natomiast najmniej w gminie Korsze – 1 na 1 000 mieszkańców.

Tabela 20. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	3	3	3	3	3
Woj. warmińsko-mazurskie	3	3	3	3	3
Powiat kętrzyński	2	2	2	2	3
Miasto Kętrzyn	3	3	3	3	3
Gmina Kętrzyn	2	2	2	2	2
Gmina Barciany	2	2	2	2	3
Gmina Korsze	1	1	1	1	1
Gmina Reszel	3	4	3	3	4
Gmina Srokowo	2	3	3	3	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Podsumowanie

- W latach 2009-2013 w gminie Reszel nastąpił spadek liczby ludności. Jest to cecha charakterystyczna dla całego regionu i kraju.
- Na podstawie struktury ludności według grup ekonomicznych można stwierdzić, że w gminie Reszel występuje zjawisko starzenia się społeczeństwa – maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym. W 2013 roku w badanej gminie wskaźnik obciążenia demograficznego wyniósł 55,6, co prawda jest to wartość niższa niż średnia dla Polski, ale przekracza wartość dla województwa warmińsko-mazurskiego.

- Czynnikiem powodującym spadek liczby ludności jest ujemny przyrost naturalny, który w 2013 roku wyniósł -1,7‰. Była to wartość wyższa niż przyrost naturalny w regionie KOF, jednak niższa w porównaniu do przyrostu naturalnego w kraju.
- Niepokojącym zjawiskiem na terenie gminy Reszel jest ujemne saldo migracji.
- Dostępność do nowych mieszkań w gminie Reszel jest znacznie ograniczona. W 2013 r. na 1 000 mieszkańców do użytku oddano tylko 0,4 mieszkania. Średnia wartość tego wskaźnika dla badanej gminy była znacznie niższa niż w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju. W latach 2009-2013 zwiększyła się liczba mieszkań wyposażonych w łazienki i centralne ogrzewanie. Poprawy wymaga wyposażenie mieszkań w podłączenie do instalacji wodociągowej.
- Liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Reszel jest największa spośród jednostek KOF. Jednak poprawy wymaga w szczególności wyposażenie mieszkań w ciepłą wodę.
- W gminie Reszel istotnym problemem jest brak żłobka.
- Podstawową opiekę zdrowotną zapewniają mieszkańcom gminy Reszel przychodnie. W 2013 r. gmina Reszel posiadała pięć przychodni na 10 000 mieszkańców.
- W roku 2013 w gminie Reszel szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej był prawie o połowę niższy niż w porównywanych jednostkach Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.
- W gminie Reszel frekwencja w wyborach samorządowych wyniosła 39,9%, co w porównaniu do innych jednostek KOF jest wartością niską.

3.3. Rynek pracy

3.3.1. Aktywność ekonomiczna ludności i charakterystyka bezrobocia

Wskaźnik liczby pracujących na 1 000 mieszkańców jest użytecznym miernikiem pozwalającym diagnozować zarówno sytuację ekonomiczną ludności, jak i potencjał gospodarczy obszaru. Ponieważ ma on charakter stosunkowy (względny) możliwe jest dokonywanie porównań między jednostkami terytorialnymi zróżnicowanymi pod względem zaludnienia. Analizując dane GUS można zauważyć, że wartość wskaźnika dla gminy Reszel pozostaje znacząco wyższa niż w jednostkach porównywanych z terenu KOF oraz spoza niego.

Tabela 21. Pracujący na 1 000 mieszkańców w gminie Reszel i jednostkach porównywanych

Jednostka terytorialna	Pracujący na 1 000 mieszkańców				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	223	223	224	223	226
Woj. warmińsko-mazurskie	188	187	188	185	187
Powiat kętrzyński	144	145	144	141	138
Gmina Kętrzyn	86	77	78	79	74
Miasto Kętrzyn	218	219	223	219	217

Jednostka terytorialna	Pracujący na 1 000 mieszkańców				
	2009	2010	2011	2012	2013
Gmina Barciany	74	70	67	67	69
Gmina Korsze	132	138	118	125	124
Gmina Reszel	322	352	342	311	289
Gmina Srokowo	60	57	61	57	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Według danych GUS w roku 2013 w gminie Reszel było 797 zarejestrowanych osób bezrobotnych. Od początku analizowanego okresu liczba ta zmieniała się stosunkowo nieznacznie (największy wzrost miał miejsce między rokiem 2010 a 2011). Według danych Statystycznego Vademecum Samorządowca oznacza to, że osoby bezrobotne stanowiły 15,6% ludności w wieku produkcyjnym³.

Tabela 22. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych

Jednostka terytorialna	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	1 892 680	1 954 706	1 982 676	2 136 815	2 157 883
Woj. warmińsko-mazurskie	109 181	105 942	107 333	113 223	115 873
Powiat kętrzyński	6 055	6 009	6 292	6 469	6 618
Miasto Kętrzyn	2 104	1 986	2 122	2 138	2 283
Gmina Kętrzyn	731	767	821	806	828
Gmina Barciany	915	880	926	959	937
Gmina Korsze	1 162	1 225	1 209	1 314	1 299
Gmina Reszel	703	678	753	790	797
Gmina Srokowo	440	473	461	462	474

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

³ Statystyczne Vademecum Samorządowca, dostęp on-line 29.01.2014:

http://olsztyn.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_warminsko-mazurskie/portrety_gmin/ketrzynski/reszel.pdf

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Odsetki bezrobotnych kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych gminy Reszel są stosunkowo wyrównane, przy czym nieznacznie przeważają bezrobotni mężczyźni.

Tabela 23. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych[%]

Jednostka terytorialna	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	51,1%	51,9%	53,5%	51,4%	51,0%
Woj. warmińsko-mazurskie	51,6%	53,0%	54,4%	52,1%	51,7%
Powiat kętrzyński	47,5%	48,0%	50,0%	47,9%	48,4%
Miasto Kętrzyn	44,4%	47,1%	49,6%	44,7%	47,0%
Gmina Kętrzyn	51,4%	49,4%	49,7%	50,0%	49,5%
Gmina Barciany	47,2%	49,2%	50,7%	49,3%	49,0%
Gmina Korsze	50,7%	48,2%	52,6%	50,6%	50,1%
Gmina Reszel	47,4%	46,6%	45,4%	45,1%	45,7%
Gmina Srokowo	48,4%	48,8%	51,4%	52,6%	52,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.3.2. Działania na rzecz osób bezrobotnych

Gmina Reszel objęta jest działalnością Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie, który wykonuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Poniższa tabela oraz wykres zawierają informacje o aktywnych formach pomocy bezrobotnym świadczone przez PUP na rzecz osób z poszczególnych gmin.

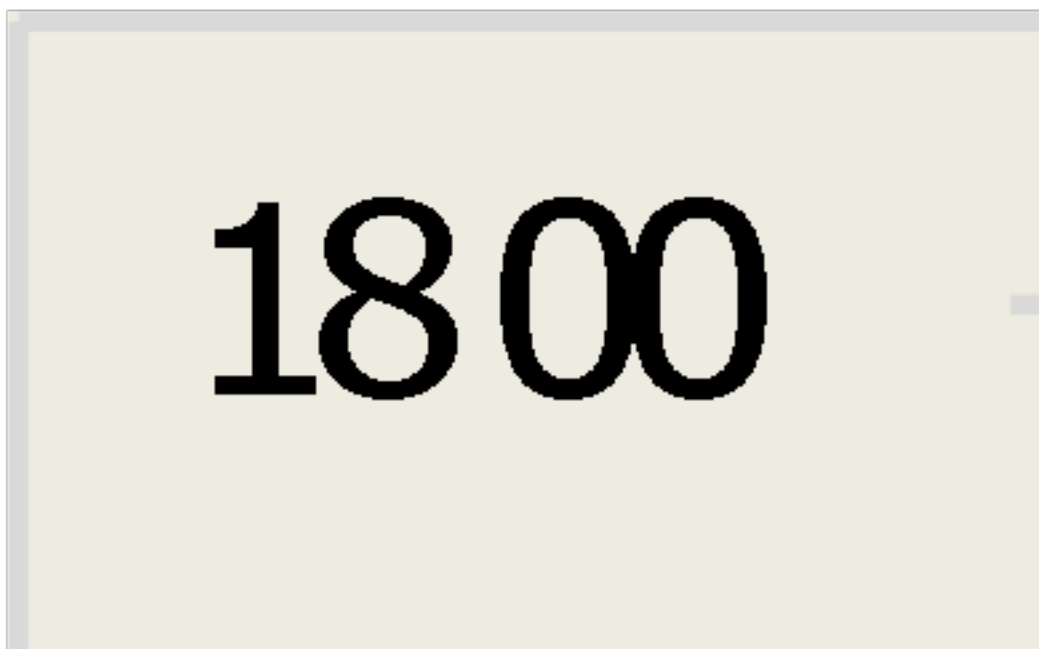
Na podstawie danych można stwierdzić, że zakres aktywnej pomocy udzielanej bezrobotnym z gminy Reszel na przestrzeni lat był stosunkowo stabilny. Wyjątkiem był rok 2011, gdzie świadczona pomoc spadła o około połowę.

Tabela 24. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy.

Rok	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
2009	1379	664	382	566	314	297
2010	1657	938	484	701	368	393
2011	663	863	498	402	162	172
2012	871	1042	577	656	326	265
2013	837	587	542	632	316	258
2014	898	450	599	831	317	238

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Wykres 6. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Patrząc na poszczególne rodzaje świadczeń o charakterze aktywizacyjnym można zauważyć, że na przestrzeni analizowanego okresu kluczowe znaczenie miały prace społecznie użyteczne⁴. Wzrosło również znaczenie robót publicznych⁵.

Tabela 25. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Reszel – część I.

Rok	Prace społecznie użyteczne	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Środki na rozpoczęcie działalności	Dodatkowe miejsca pracy	Refundacja dojazdów
2009	50	30	58	14	8	29
2010	56	29	99	15	5	49
2011	91	36	0	6	0	0
2012	203	21	10	11	2	0
2013	174	33	21	10	3	0
2014	123	24	48	13	5	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Część działań PUP ukierunkowanych jest na wspieranie osób bezrobotnych w zdobywaniu kwalifikacji i umiejętności, które mogą przyczynić się do zwiększenia ich atrakcyjności na rynku pracy. W analizowanym okresie liczba osób korzystających ze wszystkich tych form pomocy spadała. Obecnie można uznać, że największe znaczenie mają staże⁶.

Tabela 26. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Reszel – część II.

Rok	Staże	Przygotowanie zawodowe	Szkolenia	Kluby pracy
2009	56	1	67	1
2010	79	0	34	2
2011	18	0	8	3
2012	51	0	28	0
2013	47	0	28	0
2014	59	0	42	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

⁴ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz, której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu”, źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Prace-spoecznie-uzyteczne-32424>, dostęp on-line 05.02.2014

⁵ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Zatrudnienie bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty” źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Roboty-publiczne-32436>, dostęp on-line 05.02.2014

⁶ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Staż oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.” źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Staze-32434>, dostęp on-line 05.02.2014

Podsumowanie

- Liczba pracujących na 1 000 mieszkańców w gminie Reszel w 2013 roku była najwyższa spośród jednostek Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Od 2010 roku notowany jest spadek tej liczby.
- Liczba osób bezrobotnych w gminie Reszel wzrosła w 2013 r. w porównaniu do roku 2009. W 2013 r. osoby bezrobotne stanowiły 15,6% ludności w wieku produkcyjnym.
- W 2013 roku odsetki bezrobotnych kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych gminy Reszel były stosunkowo wyrównane, przy czym nieznacznie przeważali bezrobotni mężczyźni.
- Analiza poszczególnych rodzajów świadczeń udzielanych bezrobotnym o charakterze aktywizacyjnym wskazuje, że na przestrzeni lat kluczowe znaczenie miały prace społecznie użyteczne.

3.4. Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego, rekreacja i sport

W gminie Reszel działa Miejski Ośrodek Kultury. W skład Ośrodka wchodzi świetlice wiejskie w Zawidach, Łężanach, Widrynach i Klewnie. Przy MOK działa Studio Wokalne, Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Re-Akcja i Stowarzyszenie Kulturalne „Reszelanie”, które opiekuje się istniejącym od blisko 30 lat Folklorystycznym Zespołem Śpiewaczym „Reszelanie”.

W okresie letnim MOK organizuje cykl imprez plenerowych pod nazwą „Reszelskie Lato”, są to m.in.:

- Reszelski Festiwal Piosenki. Laureaci festiwalu zajmują czołowe lokaty w konkursach wokalnych o zasięgu ogólnopolskim „Szansa na sukces”, „Swojskie klimaty”.
- „Dni Reszla”. Impreza utrzymana jest w formie ogólnodostępnego dla wszystkich zainteresowanych festynu, związana jest z rocznicą nadania praw miejskich.

Na terenie gminy odbywają się imprezy cykliczne. Najwięcej wydarzeń ma miejsce od czerwca do września.

Tabela 27. Główne wydarzenia odbywające się cykliczne w gminie Reszel

Miesiąc	Nazwa imprezy
Styczeń	Świąteczny Przegląd Artystyczny
Czerwiec - sierpień	Cykl Pikników Wiejskich
Czerwiec - sierpień	Reszelski Festiwal Piosenki
Lipiec	Dni Reszla
Sierpień - wrzesień	Dożynki
Sierpień - wrzesień	Festiwal Kultury Ludowej "Równianka"
Wrzesień (ostatnia niedziela)	Niedziela Cittàslow

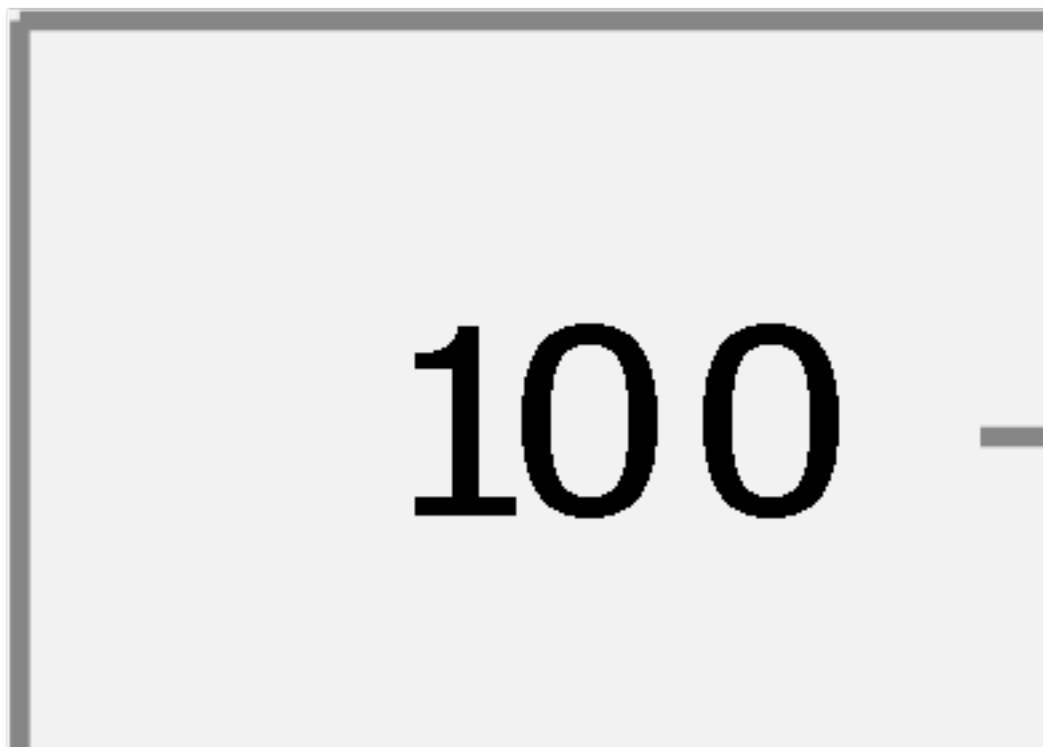
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Urzędów Gmin

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2013 r. w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w gminie Reszel zostało zorganizowanych 84 imprez kulturalnych. Łącznie domy i ośrodki kultury w regionie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego w 2013 roku zorganizowały 421 imprez. Najwięcej wydarzeń w odniesieniu do liczby mieszkańców odnotowano w gminie Barciany (90 imprez na 10 tys. mieszkańców). Najmniej zaś imprez w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców zaobserwowano w gminie Korsze (44 imprezy na 10 tysięcy mieszkańców).

Wykres 7. Imprezy na 10 000 mieszkańców w 2013 roku

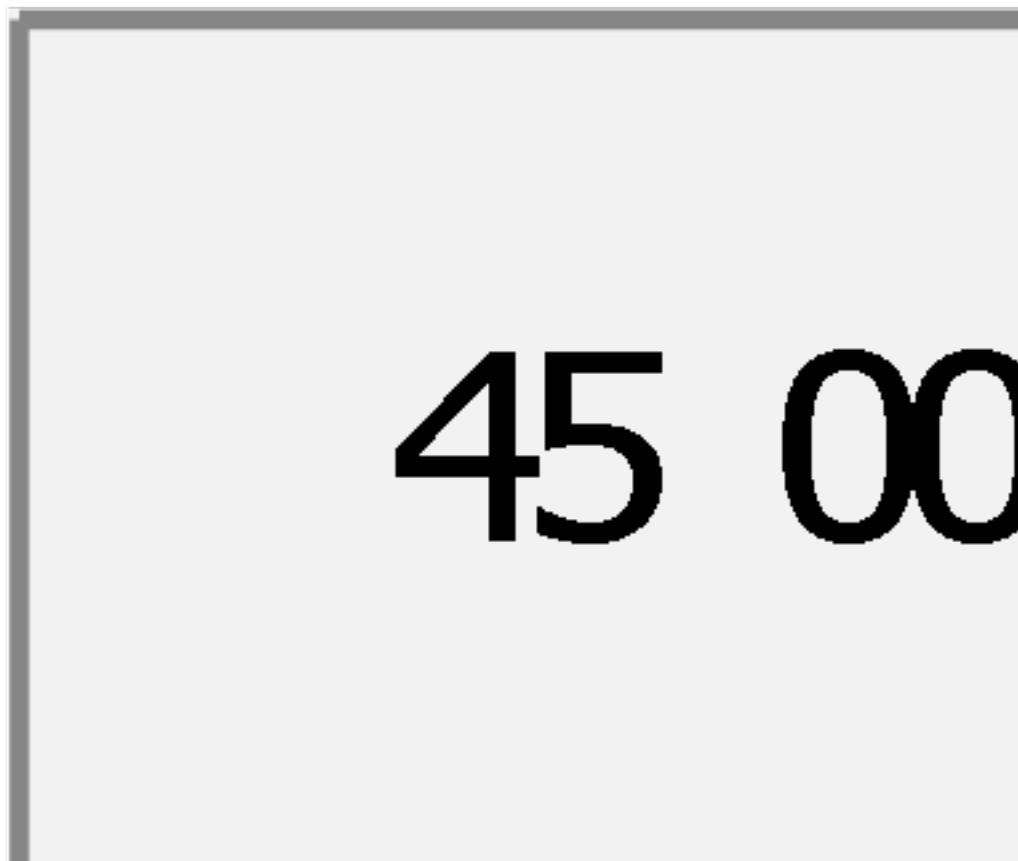
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Reszel w 2013 roku na 10 000 mieszkańców przypadało 29 079 uczestników imprez, co jest wartością wyższą niż średnia dla całego KOF wynosząca 19 918. Dla porównania średnio w Polsce wskaźnik ten wyniósł zaledwie 9 899 mieszkańców, a w województwie warmińsko-mazurskim niewiele więcej 15 163 mieszkańców. W regionie KOF najwięcej uczestników imprez potrafiła przyciągnąć gmina Srokowo, gdzie na 10 000 mieszkańców przypadło 39 228 uczestników imprez.

Wykres 8. Uczestnicy imprez na 10 000 mieszkańców w 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Bardzo ważną rolę w życiu kulturalnym danej jednostki samorządu terytorialnego stanowią również biblioteki. W gminie Reszel na jedną placówkę biblioteczną przypadało w 2013 r. 2 656 mieszkańców, co jest wartością mniejszą niż średnia dla całego KOF. W Kętrzyńskim Obszarze Funkcjonalnym średnio na jedną bibliotekę w 2013 roku przypadało 3 275 osób, co w porównaniu ze średnią dla Polski, która wyniosła 4 103 i województwa warmińsko-mazurskiego – 3 495 jest dobrym wynikiem. W porównaniu do innych jednostek KOF to największy problem z dostępem do bibliotek występuje w gminie Barciany, gdzie na jedną bibliotekę przypada 6 671 mieszkańców.

W gminie Reszel w 2013 roku liczba czytelników na 1000 mieszkańców wyniosła 143, natomiast średnio w regionie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego wyniosła ona 127. Najkorzystniejsza pod tym względem sytuacja występuje w gminie Korsze, zaś najmniej czytelników na 1 000 mieszkańców zaobserwowano w gminie Kętrzyn i w gminie Barciany.

Niewątpliwie problem stanowi niski poziom wyposażenia bibliotek w księgozbiory. W regionie KOF w 2013 roku na 1 000 mieszkańców przypada 2 826 woluminów, podczas gdy średnio

w Polsce 3 402. W 2013 r. w gminie Reszel wartość ta wyniosła 4 046 woluminów na 1 000 mieszkańców. W porównaniu do innych jednostek należących do KOF to wartość tego wskaźnika jest w badanej gminie prawie najwyższa. Najlepszy stan wyposażenia bibliotek występuje w gminie Srokowo (5 390 woluminów na tysiąc mieszkańców).

W 2013 r. w gminie Reszel na 1 czytelnika przypadało 24,2 wypożyczenia księgozbioru w woluminach. Jest to średni wynik w odniesieniu do jednostek porównywanych. Najwyższą wartość ww. wskaźnika odnotowano w gminie Barciany (28,8) oraz w gminie Korsze (28,5).

Tabela 28. Dane dotyczące bibliotek w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w 2013 r.

Jednostka	Ludność na 1 placówkę biblioteczną	Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Polska	4 103	3 402	167	18,5
Województwo warmińsko-mazurskie	3 495	3 257	148	20,1
Powiat kętrzyński	3 275	2 826	127	22,6
Miasto Kętrzyn	4 675	2 795	143	19,1
Gmina Kętrzyn	4 220	591	18	15,9
Gmina Barciany	6 671	2 084	68	28,8
Gmina Korsze	1 484	3 280	210	28,5
Gmina Reszel	2 656	4 046	143	24,2
Reszel - miasto	4 817	5 269	214	22,3
Reszel - obszar wiejski	1 576	2 176	34	41,9
Gmina Srokowo	3 992	5 390	100	17,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Reszel znajduje się Miejska Biblioteka Publiczna mieszcząca się na ul. Kolejowej 2a, mająca dwie filie wiejskie:

- filia Biblioteczna w Pilcu,
- filia Biblioteczna w Świątej Lipce.

Biblioteka jest samodzielną samorządową instytucją kultury, działającą od 1948 r. Od 1991 r. posiada osobowość prawną. Obecnie zatrudnia 8 pracowników, z czego w Filii Bibliotecznej w Pilcu zatrudniona jest 1 osoba. Miejska Biblioteka Publiczna prowadzi aktywne działania w pięciu obszarach: kultura, animacja, wiedza, informacja i edukacja. Jest animatorem życia społecznego, organizuje imprezy kulturalne i zajęcia edukacyjne dla mieszkańców całej gminy. W bibliotece można bezpłatnie skorzystać z Internetu.

Wydatki na kulturę i dziedzictwo kulturowe

Wydatki gminy Reszel w 2013 roku na kulturę i dziedzictwo kulturowe wyniosły 1 199 358,2zł, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2009 prawie o 20%. W odniesieniu do jednostek porównywanych, wyższą dynamikę odnotowano w gminie Korsze (2 484,9), w gminie Kętrzyn (562,4) oraz w gminie Srokowo (213,4).

Tabela 29. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego [zł]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Powiat kętrzyński	6 696 644,0	12 089 956,7	13 309 418,8	5 846 030,6	7 917 008,0	118,2
Miasto Kętrzyn	3 743 195,7	8 445 771,0	9 862 540,5	2 159 603,8	2 661 004,3	71,1
Gmina Kętrzyn	172 024,0	754 625,5	745 009,0	540 547,2	967 458,1	562,4
Gmina Barciany	539 450,0	569 694,6	598 566,6	818 591,1	1 407 733,1	261,0
Gmina Korsze	41 950,0	995 785,6	888 379,4	998 335,6	1 042 431,5	2 484,9
Gmina Reszel	1 000 555,0	981 025,7	875 703,8	940 834,3	1 199 358,2	119,9
Gmina Srokowo	299 469,3	343 054,2	339 219,5	388 118,6	639 022,9	213,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wydatki na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Reszel wzrosły w 2013 roku w porównaniu do roku 2009 i wyniosły 149,6. W porównaniu z jednostkami KOF jest to wartość średnia. Najwyższą wartość ww. wskaźnika odnotowano w gminie Barciany (209,7).

Tabela 30. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	122,8	144,7	136,2	139,5	142,2
Województwo warmińsko-mazurskie	87,7	126,0	115,6	114,2	104,3
Powiat kętrzyński	102,8	180,9	199,9	88,2	120,4
Miasto Kętrzyn	134,0	295,4	346,9	76,4	94,6
Gmina Kętrzyn	21,5	89,9	88,2	63,7	114,6
Gmina Barciany	81,3	83,5	88,5	121,5	209,7
Gmina Korsze	90,8	93,5	83,7	94,7	100,0
Gmina Reszel	123,8	118,8	106,6	115,9	149,6
Gmina Srokowo	72,6	83,1	82,6	94,9	158,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona

Dziedzictwo kulturowe jest pojęciem, które obejmuje coraz szerszy zakres. Przejawy dziedzictwa kulturowego można podzielić na dziedzictwo materialne, na które składają się zabytki nieruchome (np. architektura, układy urbanistyczne) i ruchome (np. dzieła sztuki, narzędzia) oraz dziedzictwo niematerialne (np. kulinaria, gwara). Dziedzictwo kulturowe jest zazwyczaj wysoko wartościowane, uznawane za godne ochrony oraz przekazania następnym pokoleniom. Dzięki takiej definicji dziedzictwo kulturowe KOF rozumieć można bardzo szeroko – zaliczyć można do niego zarówno dziedzictwo materialne (np. architektura sakralna czy użyteczności publicznej), jak i niematerialne (tradycyjne potrawy, kultywowane obrzędy, zwyczaje przekazywane z pokolenia na pokolenie itp.).

Na terenie gminy Reszel, jak i całego Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego mieszają się wpływy kilku kultur: polskiej, niemieckiej (z racji zamieszkiwania przez Niemców tych terenów przed II wojną światową), ukraińskiej (efekt przesiedlenia Ukraińców w ramach akcji „Wisła”), żydowskiej oraz rosyjskiej (spowodowane bliskością granicy polsko-rosyjskiej).

Za dziedzictwo materialne z pewnością uznać można średniowieczny układ urbanistyczny miasta Reszla, wpisany w latach osiemdziesiątych na listę miast zabytkowych ICOMOS. Stare miasto wraz z późniejszą zabudową wokół murów obronnych podlega ochronie konserwatorskiej.

Ze względu na unikalny średniowieczny układ ulic i budynków Reszel został wpisany przez Międzynarodową Radę Zabytków i Zespołów Zabytkowych, działającej pod patronatem UNESCO na listę miast zabytkowych.

Listę wszystkich zabytków na terenie gminy wpisanych do rejestru zabytków prezentuje poniższa tabela.

Tabela 31. Zabytki wpisane do rejestru zabytków, stan na 31.12.2014

Zabytek	Miejscowość
Kościół/dawny zamek	Beżławki
Ogrodzenie kościoła z otoczeniem	Beżławki
Dworek	Czarnowiec
Kościół par. P.w. Św. Marii Magdaleny	Leginy
Kostnica	Leginy
Park pałacowy	Leginy
Pałac z parkiem	Łężany
Park	Łężany
Zespół zabudowy folwarcznej (8 obiektów) a) cieleśnik, b) obora, c) hydrofornia, d) stajnia, e) ciepłarnia, f) stodoła, g) młyn, h) kuźnia	Łężany
Dom (dworek)	Łężany
Park dworski	Mojkowo
Układ urbanistyczny, 50-100m od zewnętrznej linii obwarowań z zabudową wieków późniejszych	Reszel
Kościół św. Piotra i Pawła z wyposażeniem i plebania	Reszel
Budynek Miejskiego Ośrodka Kultury	Reszel
Kolegium jezuickie	Reszel
Plebania z budynkiem gospodarczym	Reszel
Klasztor ss. Katarzynek	Reszel

Zabytek	Miejscowość
Kapliczka przydrożna	Reszel
Kapliczka przydrożna	Reszel
Kapliczka przydrożna	Reszel
Zamek biskupi i resztki obwarowań zamkowych	Reszel
Mury obronne	Reszel
Baszta obronna	Reszel
Ratusz	Reszel
Most gotycki „Niski”	Reszel
Most gotycki „Wysoki”	Reszel
Dom mieszkalno-usługowy (kamienica)	Reszel
Budynek specjalnego ośrodka szkolno. - wych., d.szkola dla głuchoniemych	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 5	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 6	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 7	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 8	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 26	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 27	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 28	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 29	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 30	Reszel
Kamieniczka, ul. Reymonta 31	Reszel
Kamieniczka, Rynek 1	Reszel
Kamieniczka, Rynek 5	Reszel
Kamieniczka z oficyną, Rynek 8	Reszel
Kamieniczka, Rynek 9	Reszel
Kamieniczka, Rynek 10	Reszel
Dom, Rynek 13	Reszel
Kamieniczka, Rynek 14	Reszel
Kamieniczka, Rynek 15/16	Reszel
Kamieniczka Rynek 17	Reszel
Kamieniczka, Rynek 18	Reszel
Dom, Rynek 19	Reszel
Dom mieszkalno-usługowy (kamienica), Rynek 20	Reszel
Dom, Rynek 21	Reszel
Dom, Rynek 22	Reszel
Dom/apteka, Rynek 23	Reszel
Kamieniczka, Rynek 25	Reszel
Kamieniczka, Rynek 26	Reszel
Kamieniczka, Rynek 27	Reszel
Kamieniczka, Rynek 28	Reszel
Kamieniczka, Rynek 29	Reszel
Kamieniczka, Rynek 30	Reszel
Kamieniczka, Rynek 31	Reszel
Kamieniczka, Rynek 32	Reszel
Kamieniczka - piwnice budynku głównego, Rynek 33	Reszel
Zachowane fragmenty i fragmenty piwnic oraz elementy średniowiecznego systemu kanalizacji	Reszel
Dom mieszkalny, ul. Sienkiewicza 2	Reszel

Zabytek	Miejscowość
Kamieniczka, ul. Sienkiewicza 3	Reszel
Kamieniczka, ul. Sienkiewicza 4	Reszel
Kamieniczka, ul. Sienkiewicza 5	Reszel
Zachowane fragmenty i fragmenty piwnic oraz elementy średniowiecznego systemu kanalizacji, ul. Sienkiewicza 6	Reszel
Zachowane fragmenty i fragmenty piwnic oraz elementy średniowiecznego systemu kanalizacji, ul. Sienkiewicza 7	Reszel
Kamieniczka, ul. Sienkiewicza 8	Reszel
Kamieniczka, ul. Sienkiewicza 9	Reszel
Kamieniczka, ul. Słowackiego 2	Reszel
Kamieniczka, ul. Słowackiego 6	Reszel
Willa "Maria", ul. Słowackiego 10	Reszel
Kamieniczka, ul. Słowackiego 11	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 1	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 2	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 3	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 4	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 5	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 6	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 7	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 10	Reszel
Kamieniczka, ul. Wyspiańskiego 11	Reszel
Zachowane fragmenty i fragmenty piwnic oraz elementy średniowiecznego systemu kanalizacji, ul. Wyspiańskiego 12	Reszel
Spichlerz, ul. Spichrzowa 3	Reszel
Kamieniczka, ul. Spichrzowa 11	Reszel
Dom mieszkalno-usługowy (kamienica), ul. Jagiełły 4	Reszel
Dom mieszkalny, ul. Ks. Witolda 5 (4-9)	Reszel
Dom mieszkalny, ul. Ks. Witolda 6 (4-9)	Reszel
Gazownia miejska (budynek technologiczny, zbiornik na gaz), ul. 1 maja 4	Reszel
Kaplica z wyposażeniem wnętrza i ogrodzeniem	Robawy
Kapliczki różańcowe, Droga Święta Lipka - Reszel	Reszel - Św. Lipka
Aleja drzew wzdłuż drogi pielgrzymkowej Reszel - Święta Lipka	Święta Lipka
Kościół Nawiedzenia NMP z wyposażeniem wnętrza, krużgankami i klasztorem	Święta Lipka
Park	Święta Lipka
Dawna karczma i hotel, ob. Budynek mieszkalno-usługowy nr 26	Święta Lipka
Kapliczka barokowa, nr 21	Święta Lipka
Budynek mieszkalny - chałupa, nr 28	Święta Lipka
Budynek dawnej szkoły, ob. Budynek poczty	Święta Lipka
Park krajobrazowy	Wola

Źródło: opracowanie na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy w Reszlu

Rekreacja i sport

Infrastruktura sportowa w gminie Reszel ogranicza się głównie do boisk i sal sportowych przyszkolnych. Gmina dysponuje Stadionem Miejskim z bieżnią lekkoatletyczną. Korty tenisowe znajdują się na obiekcie – przy ul. Chrobrego – kompleks boisk sportowych ORLIK 2012.

Boiska i sale sportowe na terenie gminy Reszel to:

- Stadion Miejski,
- Zespół boisk „Orlik”,
- Hala sportowa im. „Orłów Górskiego”,
- Boisko w Wólce Ryńskiej,
- Boisko wielofunkcyjne przy SP Nr 3,
- Boisko sportowe w Robawach.

Gmina Reszel wyróżnia się tym na tle porównywanych jednostek Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, że na jej terenie istnieje tor motocrossowy. Odbывające się tutaj zawody przyciągają wielu kibiców tego sportu.

Ponadto w badanej gminie działają 3 kluby sportowe:

- RKS „Orlęta-Rema” w Reszlu,
- LUKS „Orlik”,
- Motoklub Reszel.

Na koniec 2014 r. łącznie do klubów sportowych uczęszczało 194 osób. Wszystkie kluby prowadzą działalność w dwóch dyscyplinach sportowych. Największa liczba zawodników uprawia piłkę nożną. Mniejszą popularnością cieszy się piłka ręczna, brydż sportowy i tenis stołowy. Na terenie gminy istnieje także klub motocyklowy.

Tabela 32. Kluby i zespoły sportowe w gminie Reszel, stan na 31.12.2014

Nazwa	Dyscyplina	Liczba uczestniczących
RKS Orlęta-Rema" w Reszlu	Piłka nożna, brydż sportowy	124
LUKS "Orlik"	Piłka nożna, piłka ręczna	55
Motoklub Reszel	Motocross, tenis stołowy	15

Źródło: opracowanie na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Gminy w Reszlu

Podsumowanie

- W 2013 roku w Reszlu w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców zostało zorganizowanych 84 imprez kulturalnych, co w porównaniu do pozostałych jednostek KOF jest drugim wynikiem.
- W 2013 roku w badanej gminie na jedną placówkę biblioteczną przypadało 2 656 mieszkańców, co jest wartością mniejszą niż średnia dla KOF, województwa warmińsko-mazurskiego i kraju.

- W 2013 r. w gminie Reszel 4 046 woluminów przypadło na 1 000 mieszkańców. W porównaniu do innych jednostek należących do KOF to wartość tego wskaźnika jest w badanej gminie drugim wynikiem.
- W 2013 roku wydatki gminy Reszel na kulturę i dziedzictwo kulturowe wzrosły w stosunku do roku 2009 prawie o 20%.
- Oferta sportowa na terenie gminy Reszel jest niewystarczająca. Infrastruktura sportowa ogranicza się głównie do boisk i sal sportowych przyszkolnych.

3.5. Turystyka

O atrakcyjności turystycznej samej gminy Reszel, jak i terenów Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego stanowi kilka czynników – atrakcyjne położenie pod względem rekreacyjnym (bliskość jezior, lasów), zabytki.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące bazy turystycznej oraz atuty, które sprawdzą turystów na te tereny.

Atrakcje turystyczne

Ze względu na swoje położenie oraz historię gmina Reszel może pochwalić się licznymi atrakcjami turystycznymi, które zaspokoją rozmaite potrzeby turystów – odpoczynku, uprawiania sportu, rekreacji, zwiedzania.

Do rejestru zabytków zostało wpisanych 101 obiektów znajdujących się na terenie gminy Reszel. Do najciekawszych atrakcji turystycznych znajdujących się na terenie gminy z pewnością można zaliczyć:

- Zamek biskupów warmińskich z XIV w.,
- Gotycki kościół farny św. Piotra i Pawła z XIV w.,
- Ratusz,
- Kościół pw. Przemienienia Pańskiego,
- Klasztor Zgromadzenia Sióstr Świętej Rodziny,
- Baszta,
- Spichlerz z przełomu XVIII/XIX wieku,
- Mosty gotyckie z XIV wieku.

Wiele zabytków w mieście pochodzi z XIV i XV wieku, a prawie wszystkie budynki reszelskiej starówki stoją na starych, średniowiecznych fundamentach. Zabytkowy Ratusz mieści się pośrodku kwadratowego rynku. Został on wybudowany w stylu klasycystycznym w latach 1815-1816 na miejscu dawnej gotyckiej budowli, która spłonęła w 1806 roku. Jest to jeden z piękniejszych zabytków Reszla, który razem z zamkiem biskupów warmińskich oraz kościołem farnym pw. św. Piotra i Pawła, stanowi zabytkowy fundament miasta.

W odległości 6 kilometrów na wschód od Reszla w Św. Lipce, mieści się Sanktuarium Maryjne, którego początki sięgają XIV w. W skład kompleksu klasztornej wchodzi Bazylika

Mniejsza, krużganki i dom zakonny ojców jezuitów. Bazylika Mniejsza zwana „Perłą Baroku” uznana jest za najwspanialszy w północnej Polsce obiekt architektury barokowej. Wewnątrz kościoła znajdują się wspaniałe freski, ołtarze, obrazy, rzeźbione konfesjonały, organy z ruchomymi dekoracjami. Pokazy organowe w sezonie turystycznym odbywają się co godzinę. Co roku, liczna grupa turystów przyjeżdża na Mazury, aby odwiedzić znajdujące się tu Sanktuarium Maryjne. Z powodu licznych grup pielgrzymów, Święta Lipka często nazywana jest „Częstochową Północy”.

Niewątpliwie Bazylika Mniejsza w Świętej Lipce i Stare Miasto w Reszlu to dwie perełki turystyczne znajdujące się na terenie gminy Reszel.

Baza noclegowa

Wgminie Reszel jest 5 obiektów noclegowych, w tym dwa hotele: Hotel Zamek i Hotel Taurus oraz trzy pensjonaty: Pensjonat „U Renaty” w Reszlu, Dwór Barocco w Worpławkach oraz Młyn Nad Dajną w Pilcu.

W latach 2009-2013 r. liczba obiektów noclegowych w gminie Reszel była na zbliżonym poziomie jak w mieście Kętrzyn. W pozostałych porównywanych gminach w 2013 r. nie funkcjonował żaden obiekt noclegowy.

W 2013 r. 2 obiekty noclegowe w badanej gminie miały status obiektu hotelarskiego, który nadawany jest na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych. Analizując gminy należące do KOF obiekty z ww. statusem znajdowały się jeszcze jedynie w mieście Kętrzyn.

Tabela 33. Liczba istniejących obiektów noclegowych oraz hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych na terenie gminy Reszeli w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013

Jednostka	Baza noclegowa ogółem					Hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	6 992	7 206	7 039	9 483	9 775	2 836	3 223	3 285	3 414	3 485
Woj. warmińsko-mazurskie	390	387	386	487	489	150	168	181	190	195
Powiat kętrzyński	12	11	12	13	11	7	7	7	7	5
Miasto Kętrzyn	5	6	6	6	5	4	4	4	4	3
Gmina Kętrzyn	2	1	1	1	2	1	1	1	1	0
Gmina Barciany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Korsze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gmina Reszel	5	4	5	6	4	2	2	2	2	2
Reszel - miasto	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Reszel - obszar wiejski	2	2	3	4	3	1	1	1	1	1
Gmina Srokowo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Na przestrzeni lat 2009-2013 w gminie Reszel liczba miejsc noclegowych ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W 2013 roku w porównaniu do roku 2009 nastąpił spadek tego wskaźnika o 3,3 pkt. procentowego.

W 2013 r. liczba miejsc noclegowych ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Reszel była najwyższa spośród innych gmin KOF i wyniosła 16,7. W mieście Kętrzyn wartość tego wskaźnika wyniosła 7,6, zaś w pozostałych gminach KOF: Kętrzyn, Barciany, Korsze oraz Srokowo w 2013 r. wartość ww. wynosiła 0.

Tabela 34. Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1 000 ludności na terenie gminy Reszel i w jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	ogółem - miejsca noclegowe na 1 000 ludności					hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe - miejsca na 1 000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	15,9	15,8	15,7	17,5	17,6	5,8	6,3	6,6	6,9	7,1
Woj. warmińsko-mazurskie	26,9	25,9	26,0	27,2	28,2	8,9	9,0	10,2	10,4	11,3
Powiat kętrzyński	8,8	9,6	9,5	11,4	8,1	6,4	6,9	6,7	6,8	5,3
Miasto Kętrzyn	10,7	12,9	12,7	16,2	10,1	9,3	10,4	10,2	10,2	7,6
Gmina Kętrzyn	6,5	5,9	5,9	5,9	6,5	6,2	5,9	5,9	5,9	0,0
Gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gmina Reszel	27,8	27,2	27,3	30,2	24,5	13,6	13,3	13,2	14,0	16,7
Reszel - miasto	22,9	21,4	21,7	23,1	15,2	9,5	9,4	9,5	10,8	15,2
Reszel - obszar wiejski	35,6	36,1	36,0	41,0	38,7	20,0	19,4	18,9	18,8	19,0
Gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2013 r. liczba udzielonych noclegów ogółem na 1 000 ludności w gminie Reszel wynosiła 917,2. W porównaniu do roku 2009 nastąpił spadek tej wartości o 16,1%.

Tylko w mieście Kętrzyn w porównaniu do roku 2009 nastąpił wzrost tej wartości o 11,2%. W gminie Kętrzyn podobnie jak w gminie Reszel odnotowano spadek liczby udzielonych noclegów ogółem w przeliczeniu na 1 000 ludności. W pozostałym gminach KOF, takich jak: Barciany, Korsze oraz Srokowo z uwagi na brak obiektów noclegowych wartość wskaźnika wynosiła 0.

Porównując wartość opisywanego wskaźnika w 2013 r. z województwem warmińsko-mazurskim oraz średnią dla kraju należy zauważyć, że w obu przypadkach wartości są znacznie wyższe. Liczba udzielonych noclegów na 1 000 ludności ogółem w kraju w 2013 r. wynosiła 1 635,5, a w województwie warmińsko-mazurskim 1 860,2. Także w ww.

jednostkach odnotowano na bardzo zbliżonym poziomie wzrost wartości wskaźnika na przestrzeni lat 2009-2013 (dynamika dla Polski wynosiła 113,5, dla województwa warmińsko-mazurskiego 111,9).

Tabela 35. Udzielone noclegi na 1 000 ludności na terenie gminy Reszel i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013

Jednostka	ogółem - udzielone noclegi na 1 000 ludności					hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe - udzielone noclegi na 1 000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	1 441,5	1 448,1	1 482,9	1 609,4	1 635,5	642,3	704,4	757,2	801,7	850,3
Woj. warmińsko-mazurskie	1 662,2	1 656,0	1 700,5	1 761,3	1 860,2	826,9	876,1	998,3	1 017,8	1 144,1
Powiat kętrzyński	533,9	547,3	602,5	511,1	527,6	440,5	446,7	464,6	381,0	414,6
Miasto Kętrzyn	841,6	860,9	964,0	778,7	935,8	705,8	722,7	766,9	598,0	743,6
Gmina Kętrzyn	337,7	292,7	337,3	233,2	118,7	332,7	292,7	337,3	214,9	9,1
Gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gmina Reszel	1 064,8	1 151,9	1 204,4	1 213,0	917,2	785,4	816,0	766,8	799,6	781,3
Reszel - miasto	686,0	807,0	346,0	493,5	617,6	599,1	676,5	245,0	414,8	617,6
Reszel - obszar wiejski	1 659,0	1 683,8	2 519,4	2 316,7	1 375,1	1 077,5	1 031,2	1 566,0	1 389,7	1 031,4
Gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2013 r. liczba korzystających z noclegów ogółem na 1 000 ludności w gminie Reszel wynosiła 745,6 i była to najwyższa wartość wśród porównywanych jednostek KOF. Jednak w porównaniu do roku 2009 nastąpił spadek tej wartości - dynamika wyniosła 90,2.

Liczba korzystających z noclegów ogółem na liczbę ludności, w 2013 r., w gminie Reszel była wyższa niż w powiecie kętrzyńskim (368,5).

Tabela 36. Korzystający z noclegów na 1 000 ludności na terenie gminy Reszel i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	507,1	531,1	557,3	587,4	607,9	119,9
Woj. warmińsko-mazurskie	595,7	618,2	660,5	681,2	727,3	122,1
Powiat kętrzyński	323,0	352,7	354,3	331,0	368,5	114,1
Miasto Kętrzyn	432,2	471,0	501,5	460,9	628,1	145,3
Gmina Kętrzyn	285,3	238,8	293,3	208,6	68,8	24,1
Gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Gmina Reszel	826,9	981,3	837,0	876,9	745,6	90,2
Reszel - miasto	640,5	743,5	293,7	457,3	617,6	96,4
Reszel - obszar wiejski	1 119,5	1 347,9	1 669,4	1 520,4	941,3	84,1
Gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2013 r. stopień wykorzystania miejsc noclegowych w gminie Reszel wynosił 10,3%. Jest to poziom porównywalny do roku 2009 (dynamika wyniosła 98,1). Spośród porównywanych gmin terenu KOF wartość tego wskaźnika była wyższa w mieście Kętrzyn (117,9). W gminie Kętrzyn wartość wskaźnika wynosiła 5,0%. W gminie Barciany, Korsze oraz Srokowo z uwagi na brak obiektów noclegowych wartość wskaźnika wynosiła 0. Dynamika zjawiska również była wyższa tylko w mieście Kętrzyn. W gminie Kętrzyn odnotowano spadek liczby udzielanych noclegów ogółem na 1000 mieszkańców (dynamika 35,0).

Wyższą wartość tego wskaźnika w 2013 r. odnotowano dla kraju oraz województwa warmińsko-mazurskiego. Stopień wykorzystania miejsc w kraju w 2013 r. wynosił 25,4, zaś w województwie warmińsko-mazurskim 18,1. Także w ww. jednostkach odnotowano na bardzo zbliżonym poziomie, wzrost wartości wskaźnika na przestrzeni lat 2009-2013 (dynamika dla Polski wyniosła 102,2, natomiast dla województwa warmińsko-mazurskiego 106,8).

Tabela 37. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w latach 2010-2013 [%]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	24,9	25,1	25,8	25,2	25,4	102,2
Woj. warmińsko-mazurskie	16,9	17,5	17,9	17,8	18,1	106,8
Powiat kętrzyński	16,6	15,6	17,4	12,3	17,8	107,4
Miasto Kętrzyn	21,6	18,2	20,9	13,1	25,4	117,9
Gmina Kętrzyn	14,3	13,5	15,7	10,8	5,0	35,0
Gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Gmina Reszel	10,5	11,6	12,1	11,0	10,3	98,1
Reszel - miasto	8,2	10,3	4,4	5,9	11,2	136,6
Reszel - obszar wiejski	12,8	12,8	19,2	15,5	9,7	75,8
Gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Podsumowanie

- W gminie Reszel znajdują się liczne atrakcje turystyczne. Do rejestru zabytków zostało wpisanych 101 obiektów znajdujących się na terenie gminy Reszel. Jednak należy podkreślić, że potencjał zasobów historycznych nie jest w pełni wykorzystany.
- W gminie Reszel jest 5 obiektów noclegowych, dwa hotele i trzy pensjonaty. W 2013 r. liczba udzielonych noclegów ogółem na 1 000 ludności w badanej gminie spadła w porównaniu do roku 2009 o 16,1%. Wartości ww. wskaźnika dla gminy Reszel są wyższe niż w powiecie kętrzyńskim, zaś niższe niż w województwie warmińsko-mazurskim i kraju.

3.6. Infrastruktura techniczna

Sieć komunikacyjna

Łączna długość dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w gminie Reszel na koniec 2014 r. wynosiła 195,6 km. Drogi gminne stanowiły ponad 43%, drogi powiatowe ponad 33% oraz drogi wojewódzkie ponad 22%.

Spośród porównywanych jednostek KOF najdłuższą siecią dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych na koniec 2014 r. charakteryzowała się gmina Barciany (271,9 km), najkrótszą natomiast miasto Kętrzyn (56 km). Odsetek dróg gminnych, na koniec 2014 r. w gminach KOF wahał się od 21,6% (gmina Korsze) do 48,6% (miasto Kętrzyn).

Wszystkie drogi wojewódzkie w gminie Reszel na koniec 2014 r. posiadały nawierzchnię utwardzoną. Odsetek dróg powiatowych o nawierzchni utwardzonej w gminie Reszel wyniósł 79%, zaś w przypadku dróg gminnych tylko 14%.

Odsetek dróg powiatowych o nawierzchni utwardzonej w gminach KOF wahał się od 69% (gmina Barciany) do 96% (miasto Kętrzyn). Największym odsetkiem dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej w ogólnej liczbie dróg gminnych odznaczało się miasto Kętrzyn (88%). W pozostałych gminach Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego ww. wskaźnik wahał się od 13% (gminy: Barciany i Srokowo) do 18% (gmina Korsze).

Tabela 38. Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne w gminie Reszel oraz % dróg o nawierzchni utwardzonej wg typu własności na koniec 2014 r.

Jednostka	w km			Udział dróg o powierzchni utwardzonej w %		
	wojewódzkie	powiatowe	gminne	wojewódzkie	powiatowe	gminne
Miasto Kętrzyn	8,0	20,8	27,2	100	96	88
Gmina Kętrzyn	40,8	104,9	40,2	100	74	17
Gmina Barciany	34,7	119,8	117,4	100	69	13
Gmina Korsze	34,9	90,9	89,1	100	82	18
Gmina Reszel	44,7	65,9	85,0	100	79	14
Gmina Srokowo	15,7	73,7	82,0	100	84	13
Suma	178,0	476,0	440,9			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez Urzędy Gmin

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Spośród jednostek KOF w latach 2009-2013 gmina Reszel charakteryzowała się najwyższą dynamiką przyrostu czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej (przyrost o ponad 39 km, dynamika 142), w szczególności na obszarach wiejskich gminy (dynamika 162,8). Przyrost długości sieci od 2009 roku nie cechował się ciągłym wzrostem w kolejnych latach. W roku 2011 łączna długość sieci rozdzielczej pozostała na poziomie z roku 2010.

W 2013 r., w gminach KOF, najdłuższą czynną sieć wodociągową posiadała gmina Barciany (172,8 km), najkrótszą natomiast miasto Kętrzyn (55,2). W gminie Srokowo długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej, w latach 2010-2013, była na stałym poziomie – 101,6 km. W badanym okresie w pozostałym gminach KOF odnotowuje się stały wzrost długości sieci wodociągowej. Również przyrost czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2009-2013 widoczny jest w całym kraju oraz województwie warmińsko-mazurskim.

Tabela 39. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2009-2013 [km]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	267 332,1	272 888,0	278 300,4	283 102,5	287 651,3	107,6
Woj. warmińsko-mazurskie	13 508,7	13 951,7	14 473,0	15 009,5	15 261,6	113,0
Powiat kętrzyński	648,6	690,4	691,5	709,6	717,0	110,5
Miasto Kętrzyn	54,2	54,4	54,4	55,2	55,2	101,8
Gmina Kętrzyn	109,7	109,7	109,9	110,2	110,9	101,1
Gmina Barciany	170,1	169,8	170,7	172,5	172,8	101,6
Gmina Korsze	123,8	148,1	148,1	148,1	148,1	119,6
Gmina Reszel	93,3	110,9	110,9	126,1	132,5	142,0
Reszel - miasto	21,2	21,2	21,2	15,1	15,1	71,2
Reszel - obszar wiejski	72,1	89,7	89,7	111,0	117,4	162,8
Gmina Srokowo	97,5	101,6	101,6	101,6	101,6	104,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 roku 86,1% ogólnej liczby mieszkańców gminy Reszel korzystało z sieci wodociągowej, przy czym tylko 70,2% ludności na obszarach wiejskich gminy. W mieście Reszel w tym samym roku wskaźnik ten był wysoki i wyniósł 96,5%. W porównaniu z rokiem 2009 nastąpił wzrost ludności korzystającej z sieci o 0,9 punktu procentowego.

W 2013 roku spośród jednostek KOF najmniej ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej było w gminie Barciany (79,5%), zaś najwięcej w mieście Kętrzyn (99,1%).

Tabela 30. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ogółu ludności w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	87,3	87,4	87,6	87,9	88,0
Woj. warmińsko-mazurskie	88,7	88,9	89,1	89,3	89,4
Powiat kętrzyński	91,7	91,8	91,8	91,9	92,0
Miasto Kętrzyn	99,0	99,0	99,1	99,1	99,1
Gmina Kętrzyn	84,1	84,1	84,3	84,5	84,6
Gmina Barciany	79,4	79,4	79,5	79,5	79,5

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Gmina Korsze	90,7	91,2	91,2	91,2	91,2
Gmina Reszel	85,2	85,4	85,4	85,9	86,1
Reszel - miasto	96,5	96,5	96,5	96,5	96,5
Reszel - obszar wiejski	67,6	68,3	68,3	69,6	70,2
Gmina Srokowo	92,2	92,2	92,2	92,2	92,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Porównując rok 2013 do roku 2009 w gminie Reszel odnotowano nieznaczny spadek objętości wody dostarczanej gospodarstwom domowym (dynamika 99,4).

Analizując gminy KOF na przestrzeni lat 2009-2013, jedynie w gminie Barciany odnotowano wzrost ww. wskaźnika (117,5). W pozostałych gminach dynamika tego wskaźnika, w latach 2009-2013, wyniosła od 70,3 (gmina Srokowo) do 99,4 (gmina Reszel).

Tabela 40. Woda dostarczana gospodarstwom domowym w latach 2009-2013 [dam³]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1 194 737,4	1 197 938,7	1 201 993,8	1 200 541,5	1 191 132,5	99,7
Woj. warmińsko-mazurskie	44 172,9	44 834,5	44 511,0	44 141,4	44 102,2	99,8
Powiat kętrzyński	2 300,0	2 336,0	2 352,0	2 242,4	2 214,6	96,3
Miasto Kętrzyn	1 135,9	1 116,1	1 126,3	1 077,8	1 071,7	94,3
Gmina Kętrzyn	232,6	240,7	226,1	222,6	229,6	98,7
Gmina Barciany	193,2	236,1	246,5	216,6	227,0	117,5
Gmina Korsze	384,9	393,9	412,6	387,8	372,3	96,7
Gmina Reszel	225,4	221,2	221,5	223,6	224,0	99,4
Reszel - miasto	152,4	148,1	144,1	142,3	140,5	92,2
Reszel - obszar wiejski	73,0	73,1	77,4	81,3	83,5	114,4
Gmina Srokowo	128,0	128,0	119,0	114,0	90,0	70,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Reszel w roku 2013 zużycie wody w m³ ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w porównaniu do roku 2009 nie zmieniło się i wyniosło 27,9m³.

Największym przyrostem zużycia wody w m³ ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w latach 2009-2013, wśród jednostek KOF charakteryzowała się gmina Barciany (dynamika 116,2). W pozostałych gminach odnotowano spadek dla wartości ww. wskaźnika. Spadek również został odnotowany dla wartości ww. wskaźnika liczonego średnio dla kraju (dynamika 98,7) oraz dla województwa warmińsko-mazurskiego (dynamika 98,7).

Tabela 41. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w latach 2009-2013 [m³]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	31,3	31,1	31,2	31,2	30,9	98,7
Woj. warmińsko-mazurskie	30,9	30,8	30,6	30,4	30,5	98,7
Powiat kętrzyński	35,3	34,9	35,3	33,8	33,7	95,5
Miasto Kętrzyn	40,7	39,0	39,6	38,1	38,1	93,6
Gmina Kętrzyn	29,0	28,7	26,8	26,2	27,2	93,8
Gmina Barciany	29,1	34,6	36,4	32,2	33,8	116,2
Gmina Korsze	37,1	37,0	38,9	36,8	35,7	96,2
Gmina Reszel	27,9	26,8	27,0	27,5	27,9	100,0
Reszel - miasto	30,9	29,5	28,9	29,0	29,0	93,8
Reszel - obszar wiejski	23,2	22,5	23,9	25,3	26,3	113,4
Gmina Srokowo	31,0	31,0	29,0	27,9	22,3	71,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W latach 2009-2013 w gminie Reszel nastąpił wzrost długości sieci kanalizacyjnej (dynamika 126,5). Jednak rozwój tej sieci nie nadążył za rozwojem sieci wodociągowej. W 2013 roku gmina Reszel posiadała 50,2 km kanalizacji przy 132,5 km sieci wodociągowej.

W poszczególnych gminach należących do KOF najdłuższą siecią kanalizacyjną na koniec 2013 r. dysponowało miasto Kętrzyn (69,5 km) oraz gmina Kętrzyn (66 km). Natomiast w najkrótszą sieć kanalizacyjną wyposażone były gminy Barciany (39,7) i Korsze (39,7).

Na przestrzeni pięciu lat (2009-2013) największy przyrost czynnej sieci kanalizacyjnej spośród gmin KOF odnotowano w gminie Barciany (dynamika 192,7 km). Najmniejszy przyrost czynnej sieci kanalizacyjnej ww. okresie odnotowano natomiast w mieście Kętrzyn (dynamika wyniosła 100,7).

Tabela 42. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2009-2013 [km]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	100 201,5	107 509,1	117 745,6	125 580,6	132 916,0	132,7
Woj. warmińsko-mazurskie	2 410,4	2 556,9	2 857,7	3 047,3	3 166,4	131,4
Powiat kętrzyński	228,5	236,8	242,3	297,1	297,4	130,2
Miasto Kętrzyn	69,0	69,2	69,2	69,5	69,5	100,7
Gmina Kętrzyn	36,8	36,8	36,8	65,7	66,0	179,4
Gmina Barciany	20,6	20,6	26,1	39,7	39,7	192,7
Gmina Korsze	36,7	39,7	39,7	39,7	39,7	108,2
Gmina Reszel	39,7	44,8	44,8	50,2	50,2	126,5
Reszel - miasto	17,7	17,7	17,7	19,9	19,9	112,4
Reszel - obszar wiejski	22,0	27,1	27,1	30,3	30,3	137,7
Gmina Srokowo	25,7	48,0	49,5	49,5	49,5	192,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Reszel na koniec 2013 roku było 594 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Jest to drugi wynik wśród gmin KOF, zaraz po mieście Kętrzyn (1 852). Najmniejszą zaś liczbą połączeń odnotowano w gminie Srokowo (292).

W badanej gminie dynamika przyrostu liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wyniosła 103,1. Największy przyrost tego wskaźnika wśród jednostek KOF na przestrzeni lat 2009-2013, odnotowano w gminie Barciany (dynamika 201,3). Natomiast w gminie Kętrzyn nastąpił nieznaczny spadek liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (dynamika 99,1).

Tabela 43. Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	2 183 953	2 318 987	2 493 943	2 632 391	2 763 988	126,6
Woj. warmińsko-mazurskie	71 225	74 479	78 453	81 350	84 532	118,7
Powiat kętrzyński	3 362	3 466	3 565	3 646	3 670	109,2
Miasto Kętrzyn	1 759	1 774	1 817	1 841	1 852	105,3
Gmina Kętrzyn	329	329	329	320	326	99,1
Gmina Barciany	158	200	252	317	318	201,3
Gmina Korsze	263	294	298	299	303	115,2
Gmina Reszel	576	592	592	592	594	103,1
Reszel - miasto	437	441	441	441	441	100,9
Reszel - obszar wiejski	139	151	151	151	153	110,1
Gmina Srokowo	222	285	292	292	292	131,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 r. w gminie Reszel objętość odprowadzanych ścieków wyniosła 179 dam³. Wielkość ta była na zbliżonym poziomie do dwóch gmin KOF: Korsze i Srokowo – odpowiednio 180 i 170 dam³. W gminach należących do powiatu kętrzyńskiego, w 2013 r., najwięcej ścieków odprowadzanych było w mieście Kętrzyn (992 dam³), najmniej natomiast w gminie Barciany (111 dam³) oraz w gminie Kętrzyn (120 dam³).

Dynamika ww. zjawiska, w latach 2009-2013 w gminie Reszel miała tendencję spadkową i wyniosła 87,3. Analizując jednostki terytorialne KOF w badanej gminie odnotowano największy spadek objętości odprowadzanych ścieków. Jedynie w gminie Kętrzyn w badanym okresie objętość odprowadzanych ścieków nie uległa zmianie. W pozostałych gminach, w latach 2009-2013, nastąpił spadek objętości odprowadzanych ścieków. W gminach Barciany i Korsze spadek był nieznaczny, a dynamika zjawiska wynosiła odpowiednio 96,5 i 97,3.

Tabela 44. Objętość ścieków odprowadzanych w latach 2009-2013 [dam³]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1 224 651	1 297 843	1 258 816	1 248 767	1 246 600	101,8
Woj. warmińsko-mazurskie	34 065	33 548	33 381	33 326	32 465	95,3
Powiat kętrzyński	1805	1664	1694	1669	1643	91,0
Miasto Kętrzyn	1103	1012	1002	998	992	89,9
Gmina Kętrzyn	120	111	119	125	120	100,0
Gmina Barciany	115	106	115	111	111	96,5
Gmina Korsze	185	185	195	185	180	97,3
Gmina Reszel	205	177	192	182	179	87,3
Reszel - miasto	173	157	172	149	145	83,7
Reszel - obszar wiejski	32	20	20	33	34	106,6
Gmina Srokowo	77	73	71	68	61	79,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL oraz danych przekazanych przez Urząd Gminy Srokowo

Kształtowanie się wskaźnika skanalizowania w latach 2009-2013 na terenie gminy Reszel wykazywało tendencję wzrostową i w 2013 roku wyniósł on 66,2%. Należy jednak zauważyć, że współczynnik ten na obszarach wiejskich gminy w 2013 roku wyniósł tylko 22,7%. Wskazuje to na potrzebę prowadzenia dalszego rozwoju sieci kanalizacyjnej, szczególnie na terenach wiejskich badanej gminy. Spośród jednostek KOF tylko w mieście Kętrzyn współczynnik ten był większy w 2013 roku i wyniósł 96,1%.

Tabela 37. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	61,5	62,0	63,5	64,3	65,1
Woj. warmińsko-mazurskie	65,7	65,8	66,8	67,7	68,3
Powiat kętrzyński	66,7	67,0	67,4	67,9	68,0
Miasto Kętrzyn	96,0	96,0	96,1	96,1	96,1
Gmina Kętrzyn	39,7	39,7	39,7	39,2	39,7
Gmina Barciany	33,5	34,8	37,5	41,8	41,8
Gmina Korsze	45,9	46,8	47,5	47,6	47,9
Gmina Reszel	65,8	65,9	66,1	66,1	66,2
Reszel - miasto	94,6	94,6	94,6	94,6	94,6
Reszel - obszar wiejski	20,7	21,6	22,5	22,5	22,7
Gmina Srokowo	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Sieć gazowa

Udział procentowy korzystających z sieci gazowej w gminie Reszel, w stosunku do 2009 r., uległ obniżeniu z 58,8% do 56,2% w 2013 r. Wyższą wartość na przestrzeni lat 2009-2013 odnotowano jedynie w mieście Kętrzyn, gdzie % ludności korzystających z sieci gazowej wyniósł 93,4%. Wskaźnik ten w badanej gminie przewyższa średnią dla województwa i dla kraju.

Tabela 42. Ludność korzystająca z sieci gazowej w % ogółu ludności w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	52,6	52,5	52,5	52,4	52,4
Woj. warmińsko-mazurskie	44,0	43,5	43,3	43,1	42,8
Powiat kętrzyński	48,8	48,6	48,6	48,9	48,8
Miasto Kętrzyn	92,6	92,3	92,6	93,6	93,4
Gmina Kętrzyn	0,1	0,2	0,2	0,9	1,0
Gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gmina Korsze	2,0	2,1	2,1	1,9	2,3
Gmina Reszel	58,8	58,5	58,4	56,4	56,2
Reszel - miasto	92,8	92,9	92,9	89,6	89,4
Reszel - obszar wiejski	5,5	5,4	5,4	5,5	5,5
Gmina Srokowo	25,5	25,5	25,6	24,8	24,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 r. w gminie Reszel zużycie gazu przeznaczone na ogrzewanie mieszkań wyniosło 346,2 tys. m³. Na przestrzeni lat 2009-2013 zużycie gazu przeznaczone na ogrzewanie mieszkań w tej gminie wzrosło o 13 tys. m³ (dynamika 103,9).

Wśród gmin należących do KOF największe zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań, w 2013 r. było w mieście Kętrzyn (2 196,2 tys. m³). W gminie Srokowo, w 2013 r., zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań było na poziomie 291,8 tys. m³. W pozostałych gminach zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań było znacznie niższe.

Tabela 45. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m³ w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	2 451 064,6	2 836 434,2	2 625 327,6	2 763 563,5	2 829 102,8	115,4
Woj. warmińsko-mazurskie	52 725,3	58 562,9	53 723,2	55 577,3	58 100,6	110,2
Powiat kętrzyński	2 412,0	2 601,8	2 445,6	2 769,1	2 919,0	121,0
Miasto Kętrzyn	1 725,2	1 861,1	1 749,3	2 047,9	2 196,2	127,3
Gmina Kętrzyn	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	-
Gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	-
Gmina Korsze	61,0	65,8	61,9	71,7	82,6	135,4
Gmina Reszel	333,2	359,3	337,8	361,7	346,2	103,9
Reszel - miasto	333,2	309,9	291,3	329,5	316,2	94,9
Reszel - obszar wiejski	0,0	49,4	46,5	32,2	30,0	0,0
Gmina Srokowo	292,6	315,6	296,6	287,6	291,8	99,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Gospodarka odpadami

W 2013 r. w gminie Reszel waga odpadów komunalnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiła 209,5 kg. Na przestrzeni lat 2009-2013 w badanej jednostce odnotowano wzrost wagi odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, dynamika wynosiła 108,9.

Wśród gmin należących do KOF najwięcej odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca, w 2013 r. było w gminie Barciany (293,1 kg na 1 mieszkańca), najmniej w gminie Srokowo (133 kg na 1 mieszkańca). Największy spadek wagi odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca, w latach 2009-2013, odnotowano w gminie Kętrzyn (dynamika 56,2). W dwóch gminach Barciany i Srokowo odnotowano znaczny wzrost wagi odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca w latach 2009-2013. Dynamika dla ww. zjawiska wyniosła odpowiednio 124,0 i 187,6.

Tabela 46. Odpady komunalne w kg w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	242,8	238,3	229,5	222,5	212,9	87,7
Woj. warmińsko-mazurskie	213,2	211,0	205,8	203,8	205,4	96,3
Powiat kętrzyński	198,2	207,4	222,3	218,3	185,5	93,6
Miasto Kętrzyn	184,7	181,7	248,4	244,1	167,7	90,8
Gmina Kętrzyn	308,3	303,5	299,6	284,7	173,3	56,2
Gmina Barciany	236,3	315,7	224,1	206,2	293,1	124,0
Gmina Korsze	180,5	193,6	182,1	181,4	176,0	97,5
Gmina Reszel	192,3	191,7	176,9	182,4	209,5	108,9
Reszel - miasto	271,3	267,6	245,1	244,8	207,1	76,3
Reszel - obszar wiejski	68,6	74,6	72,0	87,0	213,1	310,6
Gmina Srokowo	70,9	77,6	74,3	88,4	133,0	187,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Podsumowanie

- W badanej gminie od 2009 roku zauważalny jest wyraźny wzrost długości czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej. W latach 2009-2013 gmina Reszel w porównaniu do jednostek KOF charakteryzowała się najwyższą dynamiką przyrostu tej sieci.
- W gminie Reszel na przestrzeni lat 2009-2013 nastąpił spadek objętości wody dostarczanej gospodarstwom domowym, co świadczy przede wszystkim o racjonalizacji gospodarki wodnej w badanej gminie.
- W latach 2009-2013 w gminie Reszel nastąpił wzrost długości sieci kanalizacyjnej. Warto jednak zwrócić uwagę, że rozwój tej sieci nie nadąża za rozwojem sieci wodociągowej. W gminie Reszel w 2013 r., w porównaniu do 2009 r., spadła objętość odprowadzanych ścieków. Spadek objętości ścieków, analogicznie jak spadek objętości wody dostarczanej świadczy przede wszystkim o racjonalizacji gospodarki wodnej w gminie Reszel.
- Na przestrzeni lat 2009-2013 w gminie Reszel nastąpił spadek liczby odbiorców gazu.
- W latach 2009-2013 w badanej gminie odnotowano wzrost tonażu odpadów w przeliczeniu na 1 mieszkańca.
- Wiele dróg gminnych ze względu na ich zły stan techniczny wymaga remontu lub przebudowy. Szczegółowy plan działań związanych z gminną infrastrukturą drogową zostanie zapisany w oddzielnym opracowaniu strategicznym dotyczącym *planu rozwoju sieci dróg gminnych w Gminie Reszel na lata 2015-2025*

3.7. Potencjał gospodarczy i struktura gospodarki

W 2013 r. w gminie Reszel było 1068,4 podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W stosunku do roku 2009, w roku 2013 nastąpił wzrost wartości ww. wskaźnika (dynamika wyniosła 101,8). Należy jednak zauważyć fakt, iż w analizowanym okresie 2009-2013 nie było stałej tendencji dla opisywanego zjawiska. W okresie 2009-2010 nastąpił spadek liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, zaś w latach 2010-2013 odnotowano wzrost tego wskaźnika. Wzrost wartości ww. wskaźnika w latach 2009-2013 w gminie Reszel w odniesieniu do gmin podobnych był najniższy. Najwyższą dynamikę odnotowano w gminie Srokowo (110,3).

Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Reszel była wyższa niż w całym powiecie kętrzyńskim (o ponad 6), zaś niższa niż w województwie warmińsko-mazurskim (o prawie 238) i kraju (o ponad 598). Należy jednak zauważyć fakt, że dynamika ww. wskaźnika w gminie Reszel była niższa niż w powiecie kętrzyńskim (104,3), w województwie warmińsko-mazurskim (105,8) i w kraju (109,7).

Tabela 47. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym

Jednostka terytorialna	Ogółem					Dynamika 2009=100
	2009	2010	2011	2012	2013	
Polska	1 519,9	1 574,6	1 564,3	1 615,6	1 666,6	109,7
Woj. warmińsko-mazurskie	1 234,8	1 252,0	1 236,1	1 271,8	1 306,2	105,8

Jednostka terytorialna	Ogółem					Dynamika 2009=100
	2009	2010	2011	2012	2013	
Powiat kętrzyński	1 018,6	1 018,4	1 022,4	1 046,3	1 062,2	104,3
Miasto Kętrzyn	1 347,6	1 334,1	1 338,6	1 382,8	1 402,7	104,1
Gmina Kętrzyn	875,6	906,0	881,3	879,0	916,7	104,7
Gmina Barciany	620,7	665,4	653,4	654,4	680,6	109,7
Gmina Korsze	622,9	603,1	643,6	657,2	660,8	106,1
Gmina Reszel	1 049,1	1 037,6	1 045,0	1 066,9	1 068,4	101,8
Reszel - miasto	1 219,4	1 215,6	1 197,1	1 233,5	1 210,8	99,3
Reszel - obszar wiejski	774,2	758,5	809,2	809,5	850,2	109,8
Gmina Srokowo	616,5	633,9	639,5	675,8	680,3	110,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

W 2013 r. w gminie Reszel w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym zarejestrowanych było 1 027,3 podmiotów gospodarczych zatrudniających 0-9 osób⁷, 35,2 zatrudniających od 10-49 osób⁸ oraz 3,8 zatrudniających 50-249 osób⁹. Zarówno w roku 2009, jak i w 2013 r. w gminie Reszel odnotowano zerowe wartości ww. wskaźnika liczonego dla podmiotów zatrudniających 250 i więcej osób¹⁰. Jedynie w mieście Kętrzyn oraz wartość ww. wskaźnika dla podmiotów zatrudniających 250 i więcej podmiotów wyniosła odpowiednio 2,2.

W analizowanym okresie (2009-2013) w gminie Reszel nastąpił wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Analogiczna tendencja nastąpiła we wszystkich porównywanych jednostkach. W przypadku małych przedsiębiorstw, w analizowanym okresie 2009-2013, w gminie Reszel nastąpił spadek wartości ww. wskaźnika liczonego dla małych przedsiębiorstw. Spadek liczby przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 osób w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym odnotowany został we wszystkich porównywanych jednostkach.

W przypadku średnich przedsiębiorstw w gminie Reszel w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, w okresie 2009-2013, nie nastąpiły żadne różnice. Stała tendencja dla opisywanego wskaźnika została zarejestrowana również dla większości jednostek porównywanych. Wyjątek stanowi województwo warmińsko-mazurskie (spadek wartości wskaźnika o 0,9).

Tabela 48. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 w wieku produkcyjnym

Jednostka terytorialna	0 – 9		10 - 49		50 - 249		250 i więcej	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Polska	1 441,0	1 593,1	64,9	59,5	12,1	12,1	2,0	1,8
Woj. warmińsko-mazurskie	1 162,8	1 245,4	58,7	48,7	11,8	10,9	1,4	1,2
Powiat kętrzyński	963,2	1 017,6	44,5	33,6	9,7	9,7	1,2	1,2
Miasto Kętrzyn	1 268,0	1 336,0	61,5	48,5	15,9	15,9	2,2	2,2
Gmina Kętrzyn	842,6	896,7	27,2	14,5	5,8	5,8	0,0	0,0
Gmina Barciany	594,6	659,7	19,0	13,9	7,1	7,1	0,0	0,0

⁷ Mikroprzedsiębiorstwa

⁸ Małe przedsiębiorstwa

⁹ Średnie przedsiębiorstwa

¹⁰ Duże przedsiębiorstwa

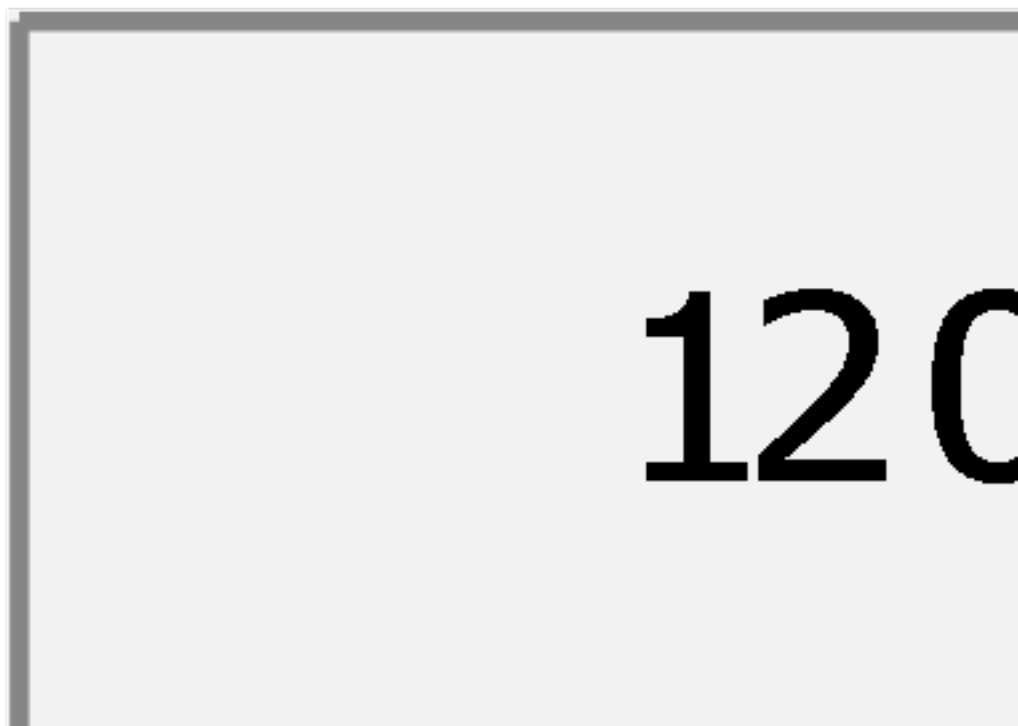
Jednostka terytorialna	0 – 9		10 - 49		50 - 249		250 i więcej	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Gmina Korsze	584,1	636,0	34,4	20,5	4,5	4,5	0,0	0,0
Gmina Reszel	1 005,2	1 027,3	40,1	35,2	3,8	3,8	0,0	0,0
Reszel - miasto	1 160,6	1 156,0	52,6	45,2	6,2	9,7	0,0	0,0
Reszel - obszar wiejski	754,2	830,4	20,0	19,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Gmina Srokowo	572,2	638,7	36,9	34,0	3,7	3,7	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

W 2013 r. w gminie Reszel do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców wpisanych było 686 podmiotów. W porównaniu do roku 2009 nastąpił wzrost wartości ww. wskaźnika. Tendencja wzrostowa została odnotowana we wszystkich porównywanych jednostkach.

Porównując gminę Reszel do pozostałych gmin należących do KOF wartość ww. wskaźnika w 2013 r. była na poziomie wysokim. Jedynie wyższą wartość odnotowano w mieście Kętrzyn (907). Również wyższą wartość wskaźnika, w 2013 r., odnotowano w całym obszarze KOF (690), a także dla całego kraju (1 057).

Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON w roku 2009 i 2013 na 10 000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Podsumowanie

- W latach 2009-2013 w badanej gminie nastąpił wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Analogiczna tendencja nastąpiła we wszystkich porównywanych jednostkach. W przypadku małych przedsiębiorstw w badanym okresie w gminie Reszel nastąpił spadek wartości ww. wskaźnika. Spadek liczby przedsiębiorstw, które zatrudniają od 10 do 49 osób, w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym odnotowany został we wszystkich jednostkach KOF.
- Na przestrzeni lat 2009-2013 nastąpił wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Wzrost ww. wskaźnika został odnotowany we wszystkich porównywanych jednostkach. Porównując gminę Reszel do pozostałych jednostek należących do KOF wartość tego wskaźnika w 2013 r. była na wysokim poziomie.

3.8. Potencjał przyrodniczy i jego ochrona

Łączna powierzchnia terenów zieleni w gminie Reszel w 2013 r. wynosiła 61,4 ha. Najwięcej z tego (15,9 ha) stanowiły lasy gminne. Wśród porównywanych jednostek największą powierzchnię zajmowały tereny zielni zlokalizowane w mieście Kętrzyn (136,1 ha), najmniejszą natomiast w gminie Srokowo (9,6 ha).

Tabela 49. Tereny zieleni w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w 2013 r. [ha]

Jednostka terytorialna	Parki spacerowo-wypoczynkowe	Zieleńce	Zieleń uliczna	Tereny zielni osiedlowe	Parki / zieleńce i tereny zielni osiedlowe	Cmentarze	Lasy gminne	Ogółem
Powiat kętrzyński	24,0	25,4	13,0	47,6	97,0	74,4	73,8	355,1
Miasto Kętrzyn	2,2	14,7	10,0	33,4	50,3	15,6	9,9	136,1
Gmina Kętrzyn	0,0	0,0	0,0	1,5	1,5	9,2	2,0	14,3
Gmina Barciany	11,4	0,5	0,3	0,0	11,9	16,4	13,0	53,6
Gmina Korsze	0,0	8,0	1,4	9,5	17,5	10,7	33,0	80,2
Gmina Reszel	10,4	2,2	1,3	3,1	15,7	12,9	15,9	61,4
Gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,6	0,0	9,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2013 r. powierzchnia obszarów chronionego krajobrazu w gminie Reszel wynosiła 5 897,6 ha. W odniesieniu do jednostek porównywanych w gminie Srokowo i w gminie Kętrzyn odnotowano większą powierzchnię obszarów prawnie chronionych, odpowiednio 8759,7 ha i 6 930,4 ha. Najmniejszą powierzchnią ww. obszarów charakteryzowało się miasto Kętrzyn, tylko 3,5 ha.

Tabela 50. Obszary prawnie chronione w gminie Reszel w jednostkach porównywanych w 2013 r.

Jednostka terytorialna	Rezerwy przyrody	Obszary chronionego krajobrazu razem	Rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	Użytki ekologiczne	Ogółem
Powiat kętrzyński	402,8	25 870,9	111,3	294,0	26 456,4
Miasto Kętrzyn	0,0	3,5	0,0	0,0	3,5
Gmina Kętrzyn	0,0	6 747,7	111,3	294,0	6 930,4
Gmina Barciany	0,0	1 522,0	0,0	0,0	1 522,0
Gmina Korsze	0,0	3 343,2	0,0	0,0	3 343,2
Gmina Reszel	0,0	5 897,6	0,0	0,0	5 897,6
Gmina Srokowo	402,8	8 356,9	0,0	0,0	8 759,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Na obszarze badanej gminy ustanowiono 2 obszary chronionego krajobrazu, takie jak:

- „Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber”, który zajmuje powierzchnię 14 363,8 ha. Obszar ten położony jest terenie powiatów: Bartoszyce, Kętrzyn, Giżycko, Olsztyn i wchodzi w skład powierzchni następujących gmin: Sępólno, miasto Sępólno, Korsze, Barciany, Bisztynek, Kętrzyn, miasto Kętrzyn, Reszel, Ryn i Kolno.
- „Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich”, który zajmuje powierzchnię 20 615,9 ha. Obszar położony jest na terenie powiatów: Kętrzyn, Mrągowo i Olsztyn i wchodzi w skład następujących gmin: Reszel, Mrągowo, miasto Mrągowo, Sorkwity, Kolno i Biskupiec.

Na obszarze badanej gminy znajduje się także 8 pomników przyrody.

Tabela 51. Pomniki przyrody znajdują się na terenie gminy Reszel

Lp.	Obiekt	Obwód w cm	Wysokość	Rok uznania	Opis lokalizacji
1	Głaz - różowy granit	1400	1,9	1963	m. Łężany, 700m SW od zabudowań RZD
2	Dąb szypułkowy	275-385	24-28	1984	Św. Lipka, w pobliżu kościoła
3	Dąb szypułkowy	450	28	1989	N-ctwo Mrągowo, skraj lasu, 150 m NE od jez. Śpiglówka
4	Dąb szypułkowy	270-410	28-30	1992	Św. Lipka, przy drodze k. lasu
5	Klon pospolity	250	22	1994	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 300k
6	Klon pospolity	300	25	1994	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 300k
7	Buk pospolity	320	24	1994	N-ctwo Srokowo, L-ctwo Tolkowiec, oddz. 300k

Lp.	Obiekt	Obwód w cm	Wysokość	Rok uznania	Opis lokalizacji
8	Aleja: klon zwyczajny, grab zwyczajny, lipa drobnolistna, dąb szypułkowy, jesion wyniosły	108-308	24	2009	śródpolna dwustronna, jednorzędowa zwarta aleja przy drodze nr 597 na odcinku Lutry - Mnichowo

Źródło: Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Reszel na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019

Na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego występuje 10 złóż surowców mineralnych, spośród czego 8 jest eksploatowanych. W gminie Reszel występuje 9 złóż kruszyw naturalnych, takich jak piaski i żwiry.

Tabela 52. Występowanie surowców mineralnych na terenie gminy Reszel, stan na 31.12.2014

Lp.	Rodzaj surowca	Eksploatowane
1	„Klewno II” żwiry i piaski eksploatowane przez PHU Euro Integra Jarosław Ambroziak	tak
2	„Klewno III” kruszywa naturalne, eksploatowane przez Mariola i Zenon Tomaszewicz	tak
3	„Klewno V” piasek ze żwirem	nie
4	„Klewno VI” piasek ze żwirem eksploatowane przez Usługi Transportowe – Sprzętowe Leszek Jeziorek	tak
5	„Klewno VII” piaskowo-żwirowe, piaskowo-skalniowo-kwarcowe eksploatowane przez Usługi Transportowo Sprzętowe Giak Danuta	tak
6	„Klewno VIII” piaskowo-żwirowe, skalniowo-kwarcowe eksploatowane przez FINBUD Spółka z o.o.	tak
7	„Pudwagi II” piaski ze żwirem i piaski skalniowo-kwarcowe eksploatowane przez PGK Komunalnik Kętrzyn	tak
8	„Stąpawki” piaskowo skalniowo-kwarcowe eksploatowane przez „Łudex Daniel Olszewski”	tak
9	„Worpławki I” piaskowo-żwirowe i piaskowo skalniowo-kwarcowe eksploatowane przez Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne w Reszlu	tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Gminy w Reszlu

Podsumowanie

- Gmina Reszel charakteryzuje się niewielkim udziałem terenów zielonych w ogólnej powierzchni gminy. Największą powierzchnię spośród terenów zielonych stanowią lasy gminne.
- Na obszarze badanej gminy ustanowione są dwa obszary chronionego krajobrazu, o łącznej powierzchni 5 897,6 ha. W odniesieniu do jednostek porównywanych należących do KOF jedynie w gminie Srokowo i w gminie Kętrzyn odnotowano większą powierzchnię obszarów prawnie chronionych.

- Bogactwem naturalnym gminy Reszel są złoża kruszyw naturalnych, takich jak piaski i żwiry, które w większości wykorzystywane są gospodarczo.

3.9. Współpraca międzynarodowa

Reszel jest jednym z miast w Polsce, które przystąpiło do Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittàslow. Cittàslow jest organizacją non-profit, której celem jest promowanie i rozpowszechnianie kultury dobrego życia poprzez badania, eksperymentowanie, stosowanie rozwiązań dotyczących organizacji miasta. Misją sieci jest poprawa warunków życia mieszkańców. Miasta Cittàslow wyróżniają się bogatą historią, wysokiej jakości ofertą kulinarną oraz atrakcyjnym położeniem geograficznym.

Miasta chcąc osiągnąć status „Slow City” muszą liczyć poniżej 50 tys. mieszkańców oraz spełnić szereg wymagań kwalifikacyjnych, takich jak: ochrona jakości wody, wspieranie rolnictwa ekologicznego czy waloryzacja i zachowanie lokalnych wydarzeń kulturalnych. Do sieci miast Cittàslow należy blisko 200 miast z całego świata. W Polsce stowarzyszenie skupia 19 miast, z czego 15 miast na Warmii i Mazurach. Rada Miejska w Reszlu uchwaliła decyzję 15 listopada 2005r. na zamku w Reszlu, gdzie został podpisany list intencyjny dotyczący utworzenia krajowej sieci miast Cittàslow.

Miasta należące do Cittàslow ściśle ze sobą współpracują, organizują wspólne festyny i działania promocyjne. Ponadto dzięki międzynarodowym wyjazdom studyjnym możliwa jest wymiana dobrych praktyk w zarządzaniu miastem.

Ponadto gmina Reszel prowadzi współpracę międzynarodową z czterema gminami partnerskimi:

- Gmina Raabs an der Thaya (Austria) – umowa zawarta 12 lipca 2002 r.,
- Gmina Jemnice (Czechy) – umowa zawarta 1 października 2004 r.,
- Gmina Jaszuny (Litwa) – umowa zawarta 11 lipca 2008 r.,
- Gmina Legden/Asbeck (Niemcy) – umowa zawarta 9 maja 2010 r.

Celem współpracy jest wymiana doświadczeń w wielu dziedzinach życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Podpisane umowy owocują bezpośrednimi kontaktami między szkołami, klubami sportowymi oraz jednostkami kultury.

Podsumowanie

- Gmina Reszel powinna rozwijać kontakty i wymianę doświadczeń z miastami należącymi do Stowarzyszenia Miast Cittàslow w celu poprawienia warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia promocji miasta.
- Badana gmina powinna dążyć do dalszego rozwoju współpracy z miastami partnerskimi i nawiązać nowe partnerstwa z zagranicznymi gminami.

4. Wyniki badania społecznego

4.1. Badanie wśród mieszkańców gminy Reszel

Próba

Przygotowaną na potrzeby projektu ankietę wypełniło łącznie 84 mieszkańców gminy Reszel. Wśród osób, które wzięły udział w badaniu nieznacznie przeważali mężczyźni. Próba była natomiast zrównoważona pod kątem grup wieku. Wyjątek stanowiła grupa poniżej 24 lat reprezentowana przez 8 respondentów.

Tabela 53. Respondenci według płci

Płeć	Liczba	%
Kobieta	40	47,62%
Mężczyzna	44	52,38%
Brak odpowiedzi	0	0,00%
Łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Tabela 54. Respondenci według wieku

Wiek	Liczba	%
Poniżej 24 lat	8	9,52%
25 – 34 lata	20	23,81%
35 – 44 lata	19	22,62%
45 – 54 lata	19	22,62%
Powyżej 55 lat	18	21,43%
Łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Poziom wykształcenia respondentów był wysoki. Najliczniejszą grupę respondentów stanowiły osoby z wyższym wykształceniem (ponad 50%), kolejna grupa to osoby z wykształceniem średnim – 40%.

Tabela 55. Respondenci według wykształcenia

Wykształcenie	Liczba	%
Podstawowe/gimnazjalne	1	1,19%
Zasadnicze zawodowe	3	3,57%
Średnie	34	40,48%
Wyższe	46	54,76%
Brak odpowiedzi	0	0,00%
Łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Jeśli chodzi o status społeczno-ekonomiczny na uwagę zwraca bardzo wysoki odsetek osób pracujących w charakterze pracowników najemnych (ponad 50%).

Tabela 56. Respondenci według statusu społeczno-ekonomicznego

Odpowiedź	Liczba	%
Praca na własny rachunek	16	19,05%
Praca najemna	44	52,38%
Praca w indywidualnym gospodarstwie rolnym	0	0,00%
Bezrobocie	6	7,14%
Emerytura	3	3,57%
Renta	0	0,00%
Nauka	6	7,14%
Inne/brak odpowiedzi	9	10,72%
Łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Większość ankietowanych urodziła się na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, przy czym w grupie tej znacznie przeważały osoby pochodzące z gminy Reszel. Co istotne, znacząca większość osób, które wzięły udział w badaniu mieszka na terenie gminy przez czas dłuższy niż 15 lat, co oznacza, że posiadają na jej temat bogatą wiedzę.

Tabela 57. Respondenci według miejsca urodzenia

Odpowiedź	Liczba	%
Gmina Reszel	56	66,67%
Inna gmina Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego	10	11,90%
Inna gmina województwa warmińsko-mazurskiego (spoza Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego)	11	13,10%
Poza województwem warmińsko-mazurskim	7	8,33%
Brak odpowiedzi	0	0,00%
Łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Tabela 58. Respondenci według czasu zamieszkania na terenie gminy

Odpowiedź	Liczba	%
Poniżej 5 lat	3	3,57%
5-10 lat	3	3,57%
11-15 lat	1	1,19%
Dłużej niż 15 lat	77	91,67%
Brak odpowiedzi	0	0,00%
Łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Wyniki badania

Ankieta rozpoczynała się od ogólnego pytania o ocenę gminy jako miejsca do zamieszkania. Najliczniejsze były oceny umiarkowane (2 = średnio), zaś średnia ocena wynosiła 2,2.

Tabela 59. Ocena gminy jako miejsca do zamieszkania w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą

Ocena	Liczba	%
0 (bardzo źle)	5	5,95%
1 (źle)	14	16,67%
2 (średnio)	34	40,48%
3 (dobrze)	22	26,19%
4 (bardzo dobrze)	9	10,71%
łącznie	84	100%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Jeśli spojrzeć na poszczególne aspekty życia w gminie można zauważyć pewne zróżnicowanie stopnia zadowolenia mieszkańców. Najwyżej oceniane były *bezpieczeństwo mieszkańców* oraz *stan i dostępność infrastruktury sportowej*. Za obszary problematyczne natomiast należy uznać przede wszystkim *możliwości znalezienia pracy w gminie* oraz *Stan dróg*.

Tabela 60. Ocena aspektów życia w gminie (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą)

Aspekt życia w gminie	Średnia ważnych odpowiedzi
Możliwości znalezienia pracy w gminie	0,40
Stan dróg	0,82
Dostępność infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych	1,18
Standard i dostępność mieszkań	1,13
Stan chodników	1,64
Ekologia i gospodarka odpadami	2,30
Dostęp do usług służby zdrowia	1,73
Stan i dostępność infrastruktury sportowej	2,54
Bezpieczeństwo mieszkańców	2,64
Zieleń miejska	2,52
Estetyka i czystość w gminie	2,24
Jakość oświaty na poziomie podstawowym	2,27
Oferta kulturalno-rozrywkowa	1,79
Opieka nad dziećmi (żłobki i przedszkola)	1,88

Źródło: badanie ankietowe n=84

Z oceną poszczególnych aspektów życia w gminie powiązane było również wskazanie tych spośród nich, które wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań. Odpowiedzi mieszkańców w obu kwestiach są spójne – wskazywali oni na konieczność poprawy w zakresie *stanu dróg* oraz *możliwości znalezienia pracy w gminie*.

Tabela 61. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań

Aspekt życia w gminie	Liczba	% ¹¹
Stan dróg	55	65,48%
Możliwości znalezienia pracy w gminie	64	76,19%
Ekologia i gospodarka odpadami	1	1,19%
Stan chodników	19	22,62%
Standard i dostępność mieszkań	21	25,00%
Bezpieczeństwo mieszkańców	4	4,76%
Dostęp do usług służby zdrowia	12	14,29%
Opieka nad dziećmi (żłobki i przedszkola)	15	17,86%
Dostępność infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych	7	8,33%
Stan i dostępność infrastruktury sportowej	5	5,95%
Estetyka i czystość w gminie	9	10,71%
Oferta kulturalno-rozrywkowa	21	25,00%
Jakość oświaty na poziomie podstawowym	3	3,57%
Zieleń miejska	4	4,76%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Następną poruszoną w ankiecie kwestią był rozwój gospodarczy gminy na tle innych gmin w Polsce. Z odpowiedzi respondentów widać, że postrzegają oni Reszel raczej jako obszar mało rozwinięty (ponad połowę stanowiły dwie najniższe oceny).

Tabela 62. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom)

Ocena	Liczba	%
0	16	19,05%
1	30	35,72%
2	29	34,52%
3	8	9,52%
4	1	1,19%
łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Kolejne pytanie zostało przygotowane na wzór Net Promoter Score używanego często w badaniach marketingowych – respondenci mieli określić na ile prawdopodobne jest, że poleciliby przyjaciółom lub krewnym gminę Reszel, jako dobre miejsce do zamieszkania. Wskaźnik obliczany jest poprzez odjęcie od procenta osób, które można określić jako Promotorów (wybierających odpowiedzi 9 lub 10) odsetka Krytyków (odpowiedzi 0-6). W przypadku gminy Reszel wartość wskaźnika wynosi -76,2%, co może wskazywać na niezadowolenie mieszkańców.

¹¹ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Tabela 63. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciółom lub krewnym gminy jako dobrego miejsca do zamieszkania (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne”)

Ocena	Liczba	%
0	7	8,33%
1	6	7,14%
2	12	14,29%
3	13	15,48%
4	12	14,29%
5	14	16,67%
6	4	4,76%
7	6	7,14%
8	6	7,14%
9	4	4,76%
10	0	0,00%
łącznie	84	100,00%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Osoby biorące udział w badaniu najczęściej jako czynnik mogący skłonić je do zmiany miejsca zamieszkania wskazywały względy zawodowe, co potwierdza wyłaniającą się z wcześniejszych pytań tezę, iż do głównych problemów Reszla należy sytuacja na rynku pracy. Drugim co do częstości wyborem była *osobista potrzeba zmiany otoczenia*.

Tabela 64. Czynniki, które mogłyby skłonić respondentów do zmiany miejsca zamieszkania

Odpowiedź	Liczba	% ¹²
Względy zawodowe – możliwość znalezienia dobrej pracy/założenia działalności gospodarczej	52	61,90%
Możliwość wyjazdu za granicę	6	7,14%
Możliwość zamieszkania bliżej natury	3	3,57%
Osobista potrzeba zmiany otoczenia	18	21,43%
Względy osobiste – chęć mieszkania bliżej krewnych, powrót do miejsca urodzenia	13	15,48%
Nic, zdecydowanie nie opuściłbym obecnego miejsca zamieszkania	9	10,71%
Możliwość zamieszkania w dużym mieście	6	7,14%
Uwarunkowania związane z edukacją i samorozwojem np. podjęcie studiów wyższych	13	15,48%
Inne	2	2,38%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Ostatnie pytanie ankiety dotyczyło rozwoju gminy w przyszłości. Najczęściej wskazywanymi kierunkami były *rozwój gospodarczy wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz pełniejsze wykorzystanie potencjału turystycznego*.

¹² Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Tabela 65. Wskazania najważniejszych kierunków rozwoju gminy w przyszłości

Odpowiedź	Liczba	% ¹³
Poprawa jakości życia mieszkańców	55	65,48%
Rozwój gospodarczy, wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców	66	78,57%
Ekologia i poszanowanie środowiska naturalnego	2	2,38%
Poprawa komunikacji z innymi gminami w regionie i poza nim	12	14,29%
Promocja i wzmacnianie marki gminy	21	25,00%
Pełniejsze wykorzystanie potencjału turystycznego	57	67,86%
Działania na rzecz podtrzymywania i kultywowania lokalnych tradycji	12	14,29%
Rozwój społeczeństwa informacyjnego	1	1,19%
Inne	1	1,19%

Źródło: badanie ankietowe n=84

Podsumowanie

Mieszkańcy oceniają gminę Reszel jako średnio dobre miejsce do zamieszkania. Najlepiej ocenianymi aspektami życia w gminie są *bezpieczeństwo mieszkańców, stan i dostępność infrastruktury sportowej oraz zieleń miejska*. Za obszary problematyczne natomiast należy uznać przede wszystkim *możliwość znalezienia pracy w gminie oraz stan dróg* – właśnie w tych dziedzinach powinny zostać według respondentów podjęte priorytetowe działania władz.

Jeśli chodzi o poziom rozwoju gospodarczego gminy to jest on uznawany za niski. Za niezbyt prawdopodobne należy uznać, aby osoby biorące udział w badaniu polecały Reszel jako dobre miejsce do zamieszkania, zaś najważniejszym czynnikiem, który mógłby skłonić je do przeprowadzki są względy zawodowe. Zdaniem mieszkańców najważniejszymi kierunkami rozwoju gminy powinny być *poprawa jakości życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy, wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców*.

¹³ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

4.2. Badanie wśród przedsiębiorców Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego

Próba

W ramach części badawczej projektu zostało przeprowadzone również badanie skierowane do specyficznej grupy mieszkańców, jaką stanowią przedsiębiorcy. W badaniu wzięło udział 38 przedsiębiorców. Próba była zrównoważona płciowo, a także stosunkowo wyrównana, jeśli chodzi o grupy wiekowe.

Tabela 66. Respondenci według płci

Płeć	%
Kobieta	50,00%
Mężczyzna	50,00%
Łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Tabela 67. Respondenci według wieku

Wiek	%
Poniżej 24 lat	5,26%
25 – 34 lata	31,58%
35 – 44 lata	23,69%
45 – 54 lata	18,42%
Powyżej 55 lat	21,05%
Łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Poziom wykształcenia respondentów był wysoki, najliczniejsza grupa (prawie 70%) miała wykształcenie wyższe, a kolejne około 30% średnie.

Tabela 68. Respondenci według wykształcenia

Wykształcenie	%
Zasadnicze zawodowe	2,63%
Średnie	28,95%
Wyższe	68,42%
Łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Rozkład terytorialny prowadzonych przez respondentów działalności również był równomierny. Nieco mniej liczni byli jedynie przedsiębiorcy z gminy Srokowo, zaś silniej reprezentowane były Korsze oraz Reszel.

Tabela 69. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według lokalizacji

Odpowiedź	%
Miasto Kętrzyn	15,79%
Gmina Kętrzyn	15,79%
Gmina Barciany	15,79%
Gmina Korsze	21,05%
Gmina Reszel	21,05%
Gmina Srokowo	10,53%
łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Tabela 70. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według Sekcji PKD

Odpowiedź	%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23,69%
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	5,27%
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2,64%
Sekcja F – Budownictwo	5,26%
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7,89%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	2,63%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7,89%
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5,26%
Sekcja P – Edukacja	2,63%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,63%
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10,53%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	23,68%
łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Większość z reprezentowanych przez respondentów przedsiębiorstw działa już ponad 14 lat, co jest bardzo pozytywne z punktu widzenia badania, gdyż można założyć, że biorące udział w badaniu osoby mają duże doświadczenie w zakresie działalności gospodarczej na terenie KOF.

Tabela 71. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według roku powstania

Odpowiedź	%
2001 lub wcześniej	28,95%
2001-2005	5,26%
2006-2010	26,32%
2011 lub później	39,47%
łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Wyniki badania

Ankieta rozpoczynała się od ogólnego pytania o ocenę gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Najliczniejsze były oceny umiarkowanie negatywne oraz neutralne, zaś średnia ocena wynosiła 1,61.

Tabela 72. Ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą

Ocena	%
0 (bardzo źle)	13,16%
1 (źle)	36,84%
2 (średnio)	28,95%
3 (dobrze)	18,42%
4 (bardzo dobrze)	2,63%
łącznie	100%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Analizując odpowiedzi w podziale na gminy, można zauważyć, że przedsiębiorcy z gminy Reszel byli jednymi z najmniej zadowolonych z warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 73. Średnia ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą

Gmina	Średnia
Miasto Kętrzyn	1
Gmina Kętrzyn	1,33
Gmina Barciany	2,33
Gmina Korsze	2,5
Gmina Reszel	1
Gmina Srokowo	2

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Jeśli spojrzeć na poszczególne aspekty życia i prowadzenie działalności gospodarczej na terenie KOF można zauważyć pewne zróżnicowanie ocen, aczkolwiek w przypadku wszystkich pozycji średnie ocen były niższe niż 2. Najwyżej oceniane były *współpraca między przedsiębiorcami* oraz *możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr*. Za kluczowy obszar problematyczny natomiast należy uznać *politykę finansową gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)*.

Tabela 74. Ocena aspektów prowadzenia działalności gospodarczej (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą)

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Średnia ważnych odpowiedzi
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	0,95
Działalność instytucji otoczenia biznesu	1,26
Infrastruktura techniczna	1,30
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	1,34
Promocja gospodarcza gminy	1,35
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	1,37
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	1,49
Współpraca między przedsiębiorcami	1,63

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Patrząc na wyniki w podziale na gminy można zauważyć, iż przedsiębiorcy z gminy Reszel najlepiej spośród wszystkich respondentów oceniają *współpracę między przedsiębiorcami*.

Tabela 75. Średnia ocen aspektów prowadzenia działalności gospodarczej w podziale na gminy (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą)

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
Polityka finansowa Gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	1,33	1,33	0,33	0,50	1,17	1,36
Działalność instytucji otoczenia biznesu	1,50	1,50	1,00	0,83	1,17	1,36
Infrastruktura techniczna	1,50	1,00	1,33	0,83	1,50	1,75
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	1,67	1,50	1,00	0,83	1,50	0,92
Promocja gospodarcza Gminy	2,00	1,50	1,33	0,67	2,00	1,33
Stan dróg, dostępność komunikacyjna Gminy	1,83	1,17	0,83	1,50	1,00	1,67
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	2,17	1,33	0,67	1,00	2,00	1,83
Współpraca między przedsiębiorcami	1,50	1,83	1,33	1,50	2,17	1,36

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Z oceną poszczególnych aspektów życia w gminie powiązane było również wskazanie tych spośród nich, które wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań. Ponownie wskazana została *polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)*. Za konieczne zostało również uznane podjęcie działań na rzecz poprawy *stanu dróg i dostępności komunikacyjnej gminy*.

Tabela 76. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań

Aspekty prowadzenia działalności w gminie	% ¹⁴
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	57,89%
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	50,00%
Promocja gospodarcza gminy	36,84%
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	34,21%
Infrastruktura techniczna	26,32%
Instytucje otoczenia biznesu	26,32%
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	21,05%
Współpraca między przedsiębiorcami	15,79%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Analiza odpowiedzi w podziale na przedsiębiorców reprezentujących poszczególne gminy pokazuje, że w gminie Reszel często wskazywanym obszarem działań była również *infrastruktura techniczna*.

Tabela 77. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań w podziale na gminy

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	66,67%	66,67%	83,33%	62,50%	50,00%	50,00%
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	33,33%	50,00%	16,67%	12,50%	12,50%	0,00%
Promocja gospodarcza gminy	0,00%	33,33%	16,67%	12,50%	37,50%	0,00%
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	50,00%	16,67%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%
Infrastruktura techniczna	33,33%	50,00%	66,67%	50,00%	100,00 %	0,00%
Instytucje otoczenia biznesu	33,33%	16,67%	16,67%	12,50%	0,00%	50,00%
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	16,67%	16,67%	16,67%	12,50%	50,00%	75,00%
Współpraca między przedsiębiorcami	16,67%	33,33%	33,33%	25,00%	12,50%	50,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Następną poruszoną w ankiecie kwestią był rozwój gospodarczy gmin, gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce. Z odpowiedzi respondentów widać, że postrzegają oni KOF raczej jako obszar mało rozwinięty - prawie 70% stanowiły oceny 0 i 1, zaś średnia wynosiła 1,2.

¹⁴ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Tabela 78. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom)

Ocena	%
0	21,05%
1	47,38%
2	23,68%
3	7,89%
4	0,00%
łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Kolejne pytanie zostało przygotowane na wzór Net Promoter Score używanego często w badaniach marketingowych – respondenci mieli określić na ile prawdopodobne jest, że poleciliby przyjaciołom lub krewnym swoją gminę jako dobre miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej. Wskaźnik obliczany jest poprzez odjęcie od procenta osób, które można określić jako Promotorów (wybierających odpowiedzi 9 lub 10) odsetka Krytyków (odpowiedzi 0-6). W przypadku badania przedsiębiorców wartość wskaźnika wynosi -94,7%, co oznacza, że raczej nie poleciliby swojej gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 79. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciołom lub krewnym swojej gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne”)

Ocena	%
0	23,69%
1	18,42%
2	10,53%
3	21,05%
4	5,26%
5	10,53%
6	5,26%
7	2,63%
8	2,63%
9	0,00%
10	0,00%
łącznie	100,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Osoby biorące udział w badaniu zostały również zapytane o to, jakie branże mają największe szanse na rozwój w reprezentowanych przez nich gminach. Najwięcej wskazań dotyczyło rolnictwa oraz turystyki.

Tabela 80. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy

Odpowiedź	% ¹⁵
Rolnictwo	71,05%
Turystyka	63,16%
Przetwórstwo rolno-spożywcze	52,63%
Przemysł elektrotechniczny i maszynowy	21,05%
Przemysł meblarski	13,16%
Przemysł odzieżowy	2,63%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

W gminie Reszel najczęściej wybieraną odpowiedzią była *rolnictwo*, natomiast *turystyka* oraz *przemysł odzieżowy* było wskazywane nieco rzadziej.

Tabela 81. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
Rolnictwo	50,00%	66,67%	83,33%	25,00%	87,50%	100,00%
Turystyka	66,67%	66,67%	100,00%	75,00%	50,00%	100,00%
Przetwórstwo rolno-spożywcze	50,00%	50,00%	66,67%	62,50%	25,00%	75,00%
Przemysł elektrotechniczny i maszynowy	33,33%	16,67%	0,00%	25,00%	12,50%	25,00%
Przemysł meblarski	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Przemysł odzieżowy	0,00%	16,67%	0,00%	12,50%	37,50%	25,00%

Źródło: badanie przedsiębiorców na próbie n=38

Podsumowanie

Biorący udział w badaniu przedsiębiorcy oceniali obszar KOF jako niezbyt dobre miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej. Najbardziej problematycznym aspektem jest *polityka finansowa gmin (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)*. W związku z tym priorytetowe działania władz powinny zostać podjęte właśnie w tym obszarze. Przedsiębiorcy są zdania, że gminy KOF, w których prowadzą działalność gospodarczą są niezbyt rozwinięte gospodarczo i nie poleciliby ich jako dobrego miejsca dla funkcjonowania przedsiębiorstw.

Jako branże z największym potencjałem rozwojowym przez przedsiębiorców z gminy Reszel zidentyfikowane zostało *rolnictwo*.

¹⁵ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

5. Analiza problemów

Problem, to nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów. Problem, to także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.

Poniżej znajduje się identyfikacja problemów dla poszczególnych obszarów, które zostały wypracowane podczas spotkania warsztatowo-konsultacyjnego.

Problemy w sferze społecznej

- niewystarczające zabezpieczenie materialne dużej liczby osób pozostającej bez pracy,
- niski standard znacznej części mieszkań,
- niewystarczające zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych,
- bariera ekonomiczna w dostępie do mieszkań dla ludzi młodych,
- niski komfort użytkowników infrastruktury drogowej (zły stan techniczny),
- niewystarczające możliwości kształcenia,
- niewystarczający dostęp do Internetu szerokopasmowego na obszarach wiejskich,
- brak żłobka w gminie,
- brak dostępu do leczenia specjalistycznego,
- zbyt mała liczba miejsc w zakładach opieki zdrowotnej długoterminowej,
- niewystarczająca oferta edukacyjna dla osób starszych,
- mała aktywność organizacji pozarządowych,
- małe zainteresowanie części mieszkańców problemami miasta,
- odpływ ludzi młodych z powodów ekonomicznych,
- zmniejszająca się liczba mieszkańców.

Problemy w sferze zasobów i potencjałów

- zły stan techniczny obiektów kultury materialnej,
- zły stan budynków zespołu staromiejskiego,
- zły stan techniczny budynków komunalnych,
- zły stan techniczny dróg,
- niedostatek mieszkań komunalnych i socjalnych,
- stary zasób budynków będący w gestii konserwatora w mieście,

- brak uzbrojonych terenów pod inwestycje mieszkaniowe,
- brak systemu zagospodarowania wód opadowych,
- brak wykorzystania zasobów do produkcji energii odnawialnej (przede wszystkim energia słoneczna, wodna),
- mała świadomość społeczeństwa w pozyskiwaniu energii odnawialnej,
- duża odległość od głównych aglomeracji miejskich.

Problemy w sferze gospodarczej i promocji

- nierozwinięta polityka gospodarcza spowodowana brakiem terenów inwestycyjnych i brakiem specjalnych stref ekonomicznych,
- mała liczba MŚP,
- nierozwinięta promocja gminy (poza turystyką),
- deficyt wykwalifikowanej kadry do zatrudnienia w przedsiębiorstwach, niewystarczająca liczba szkół zawodowych,
- niedostosowane kierunki kształcenia do potrzeb pracodawców i rynku pracy,
- infrastruktura drogowa niedostosowana do potrzeb transportowych przedsiębiorstw,
- wysokie podatki od nieruchomości,
- niewystarczający poziom zatrudnienia w przedsiębiorstwach społecznych,
- niewystarczająco wykorzystany potencjał zasobów historycznych i przyrodniczych,
- niewystarczająco rozwinięta oferta produktów turystycznych.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych. Stosowana jest we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako główne narzędzie analizy strategicznej. Jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Analiza ta polega na podziale posiadanych informacji o danym zagadnieniu na cztery grupy, nazywane kategoriami czynników rozwojowych. Są to: mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia. Nazwa SWOT jest skrótem pochodzącym od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths (mocne strony) – analiza uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony obszaru i które należy wykorzystać sprzyjając będą jego rozwojowi (utrzymać je jako mocne i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- Weaknesses (słabe strony) – analiza uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony obszaru i które niewyeliminowane będą utrudniać jego rozwój (należy minimalizować ich oddziaływanie);
- Opportunities (szanse) – analiza uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności obszaru, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy;
- Threats (zagrożenia) – analiza uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności obszaru, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jego rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

Analiza SWOT stanowi uzupełnienie przeprowadzonej diagnozy. Jest to podsumowanie przeprowadzonych działań diagnostycznych i badawczych.

Tabela 82. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
– Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego – Wolne obszary dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego – Znaczny stopień zwodociągowania i skanalizowania miasta – Znaczny stopień pokrycia siecią gazową na obszarze miasta – Dostęp do Internetu szerokopasmowego w mieście – Dostępność komunikacyjna (drogi wojewódzkie i powiatowe) – Systematyczna modernizacja dróg wojewódzkich – Dostęp do szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym – Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe – Aktywność kulturalna mieszkańców gminy – Odpowiednie wyposażenie placówek bibliotecznych na obszarze miasta – Rozwinięta oferta instytucji kultury	– Niski stopień skanalizowania i zwodociągowania obszarów wiejskich – Niekorzystne dysproporcje w długości sieci kanalizacyjnej w stosunku do długości sieci wodociągowej – Niewystarczający stopień pokrycia siecią gazową obszarów wiejskich – Niewystarczający dostęp do Internetu szerokopasmowego w ośrodkach pozamiejskich – Niska atrakcyjność inwestycyjna wynikająca z peryferyjnego położenia – Zastój w budownictwie, w tym mieszkaniowym – Niedostatecznie rozwinięte kształcenie zawodowe, niedostosowanie do rynku pracy – Ujemny przyrost naturalny w gminie – Wysoka stopa bezrobocia – Rozdrobnienie produkcji rolnej – Niewystarczająca oferta sportowa dla mieszkańców i turystów – Niewystarczające środki na utrzymanie dobrego stanu technicznego budynków komunalnych – Brak instytucji otoczenia biznesu – Brak dużych przedsiębiorstw
Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
– Dostępność funduszy unijnych na: • rewitalizację obiektów zabytkowych promujących zasoby dziedzictwa historycznego regionu • rozwój odnawialnych źródeł energii • rozwój infrastruktury drogowej. – Rozwój ekonomii społecznej – doświadczenie w tworzeniu i funkcjonowaniu spółdzielni socjalnych – Rozwój elastycznych form zatrudnienia (e-praca, możliwość ruchomego czasu pracy) – Moda na zdrowy styl życia – Rozwój społeczeństwa informacyjnego – Wysoki priorytet ochrony środowiska i produkcji proekologicznej w polityce UE i polskiego rządu	– Długotrwały kryzys gospodarczy w Polsce i na świecie – Nadmierny wpływ polityki na życie społeczne i gospodarcze – Niewystarczające rozwiązania systemowe w zakresie ochrony zabytków – Nieprecyzyjne regulacje w zakresie prowadzenie konsultacji społecznych – Starzejące się społeczeństwo, wydłużenie wieku emerytalnego – Nadmiernie restrykcyjne regulacje w zakresie ochrony środowiska – Atrakcyjne płacowo warunki pracy w regionie i za granicą – Duża konkurencyjność zasiłków socjalnych w stosunku do oferowanych

Mocne strony	Słabe strony
– Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego – Wolne obszary dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego – Znaczny stopień zwodociągowania i skanalizowania miasta – Znaczny stopień pokrycia siecią gazową na obszarze miasta – Dostęp do Internetu szerokopasmowego w mieście – Dostępność komunikacyjna (drogi wojewódzkie i powiatowe) – Systematyczna modernizacja dróg wojewódzkich – Dostęp do szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym – Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe – Aktywność kulturalna mieszkańców gminy – Odpowiednie wyposażenie placówek bibliotecznych na obszarze miasta – Rozwinięta oferta instytucji kultury	– Niski stopień skanalizowania i zwodociągowania obszarów wiejskich – Niekorzystne dysproporcje w długości sieci kanalizacyjnej w stosunku do długości sieci wodociągowej – Niewystarczający stopień pokrycia siecią gazową obszarów wiejskich – Niewystarczający dostęp do Internetu szerokopasmowego w ośrodkach pozamiejskich – Niska atrakcyjność inwestycyjna wynikająca z peryferyjnego położenia – Zastój w budownictwie, w tym mieszkaniowym – Niedostatecznie rozwinięte kształcenie zawodowe, niedostosowanie do rynku pracy – Ujemny przyrost naturalny w gminie – Wysoka stopa bezrobocia – Rozdrobnienie produkcji rolnej – Niewystarczająca oferta sportowa dla mieszkańców i turystów – Niewystarczające środki na utrzymanie dobrego stanu technicznego budynków komunalnych – Brak instytucji otoczenia biznesu – Brak dużych przedsiębiorstw
– Wysoki priorytet wspierania w UE i kraju przedsięwzięć społecznych i gospodarczych realizowanych przez wielu partnerów – Rozwój systemów teleinformatycznych w Polsce i na świecie – Kapitał inwestycyjny dostępny na rynku krajowym i światowym	najniższych pensji

Źródło: opracowanie własne

7. Analiza PEST

Analiza PEST jest analizą makrootoczenia. Jest ona wykonywana w oparciu o cztery typy czynników:

- Polityczne (Political) – obejmują uwarunkowania wynikające z sytuacji politycznej w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej, włączając w to uwarunkowania prawne,
- Ekonomiczne (Economic) – odnoszą się do sytuacji gospodarczej (PKB, koniunktura, rozwój gospodarczy),
- Społeczne (Social) – do grupy tej należą trendy demograficzne oraz także czynniki kulturowe oraz związane ze stylem życia ludności,
- Technologiczne (Technological) – dotyczą rozwoju technicznego i możliwości, jakie on stwarza, informatyzacji społeczeństwa oraz innowacyjności.

Polityczne (Political)

- Wysoki priorytet dotyczący zachowania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej w polityce UE,
- Aktywna polityka rozwoju regionalnego kraju i UE, dążenie do wyrównywania dysproporcji regionalnych,
- Koncentracja tematyczna UE na obszarach tematycznych (11 obszarów interwencji),
- Niestabilna sytuacja w kontaktach między UE a Rosją (mogąca wpływać na mały ruch graniczny z Obwodem Kaliningradzkim),
- Wysoki priorytet ochrony środowiska w polityce UE i Polski oraz wynikające z niego przepisy prawne wpływające m.in. na prowadzenie działalności gospodarczej,
- Brak zaufania społeczeństwa do elit politycznych w Polsce.

Ekonomiczne (Economic)

- Sytuacja gospodarcza globalna – długi czas trwania kryzysu, powolne tempo wychodzenia z kryzysu,
- Dostępność środków UE w perspektywie 2014-2020, szczególnie z RPO woj. warmińsko-mazurskiego oraz PO Polska Wschodnia,
- Wysoki priorytet na poziomie UE i kraju dla gospodarki opartej na wiedzy,
- Rosnący udział i znaczenie w strukturze gospodarki kraju przedsiębiorstw rozwijających się w oparciu o wiedzę,
- Zwiększające się rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa,
- Rosnące znaczenie telepracy i elastycznych form zatrudnienia,
- Dość niska pozycja gospodarcza województwa warmińsko-mazurskiego w kraju i Europie,
- Niska konkurencyjność i innowacyjność woj. warmińsko-mazurskiego w kraju,

- Rosnące koszty ochrony środowiska w gospodarce, rozwój obszarów Natura 2000,
- Jedna z najwyższych stóp bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim na tle kraju,
- Korzystne warunki do rozwoju gospodarstw wysoko towarowych w regionie,
- Potencjał turystyczny całego regionu.

Społeczne (Social)

- Migracje (często zagranicę) wykształconych i przedsiębiorczych osób z powodów ekonomicznych,
- Rosnący poziom i jakość kapitału ludzkiego w kraju (wykształcenia i umiejętności),
- Rosnąca długość życia społeczeństwa,
- Utrwalanie się form demokracji pośredniej i bezpośredniej,
- Postępujący rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- Trwałe zagrożenie wykluczeniem społecznym i cyfrowym niektórych grup społecznych,
- Konsumpcyjny styl życia,
- Niski poziom kapitału społecznego w Polsce,
- Starzenie się społeczeństwa,
- Jakość kształcenia zawodowego w Polsce niedostosowana do potrzeb rynku pracy,
- Postępujące zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi.

Technologiczne (Technological)

- Rozwój krajowej infrastruktury komunikacyjnej oraz rozwój transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T),
- Słabo rozwinięta sieć komunikacji drogowej, kolejowej o znaczeniu krajowym,
- Niski poziom dostępności komunikacyjnej regionu (w tym także dla inwestorów),
- Niski poziom rozwoju technologicznego i innowacyjności regionu,
- Stosunkowo niski poziom innowacyjności regionu na tle Polski i innych krajów UE,
- Duży nacisk ze strony na UE na prowadzenie działalności innowacyjnej, znaczne środki przeznaczane na działalność B+R,
- Rosnące znaczenie nowych technologii teleinformatycznych w rozwoju społecznym i gospodarczym,
- Rozwój i rosnąca dostępność ekonomiczna do innowacji/nowych technologii,
- Powszechność dostępu do informacji i łatwość komunikowania się w wymiarze globalnym, europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

8. Misja i wizja rozwoju

Wizja przedstawia pożądany obraz w danym okresie. Jest opisem wizerunku gminy w odległej przyszłości, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Jest to koncepcja pewnego modelu w przyszłości. Powinna być ona motywująca, określając pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania.

Wizja gminy Reszel do roku 2025

- Stałe inwestowanie w kapitał ludzki i społeczny.
- Wysoki poziom szkolnictwa i opieki przedszkolnej, rozwijanie szkolnictwa zawodowego.
- Stworzenie obszaru ekonomicznego.
- Ograniczone bezrobocie – rozwój rynku pracy, utrzymanie i tworzenie nowych miejsc pracy, zatrzymana emigracja ludzi młodych.
- Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe.
- Wszechstronny dostęp do służby zdrowia.
- Dobra infrastruktura drogowa i techniczna.
- Rozwinięta infrastruktura turystyczno-rekreacyjna w oparciu o istniejący potencjał.
- Rozwinięta turystyka – rozwinięta oferta produktów turystycznych, zwiększony ruch turystyczny.
- Reszel jako centrum gminy będzie poprzez działania w sferze społecznej, środowiskowej, infrastrukturalnej i gospodarczej wzmacniał swój profil Cittàslow rozwijając kontakty i wymianę doświadczeń z innymi uczestnikami tej sieci.

Misja stanowi syntetyczną deklarację określającą najwyższego poziomu cel, najogólniejszą koncepcję działania. W Strategii tworzonej z udziałem partnerów społecznych, misja określa też wspólne zobowiązania wobec przyszłości.

Misja odpowiada na pytania:

- 1) Jaką gminą chcemy być?
- 2) Co jest u nas unikalne/specyficzne?
- 3) W czym i dla kogo chcemy być atrakcyjni?

Misja pełni także określone funkcje:

- koncentruje na istocie rzeczy,
- umożliwia dostosowanie działań do długookresowych celów,
- wzmacnia utożsamianie się mieszkańców z gminą,
- „przyciąga” otoczenie.

Misja gminy Reszel do roku 2025

Gmina Reszel to godne, ekologiczne i bezpieczne miejsce życia mieszkańców, ceniących poszanowanie wartości historycznych i społecznych, którzy w wysokim stopniu zaspokajają swoje potrzeby poprzez własną przedsiębiorczość w wykorzystaniu zasobów kulturowych, przyrodniczych i gospodarczych.

9. Programowanie rozwoju gminy

9.1. Obszary strategiczne

Struktura rezultatów, która została wypracowana w ramach Strategii jest następująca:

Schemat 1. Struktura rezultatów Strategii

Źródło: opracowanie własne

Wizja, tak jak zostało to zaznaczone w rozdziale 8, stanowi opis wizerunku miasta w przyszłości, natomiast **misja** jest najogólniejszym i najważniejszym celem rozwoju miasta, którego osiągnięcie możliwe będzie poprzez realizację podrzędnych mu celów priorytetowych, szczegółowych kierunków działania oraz zadań realizacyjnych.

9.2. Cele priorytetowe

Do każdego z ww. wymienionych obszarów zostały opracowane cele priorytetowe stanowiące uszczegółowienie misji.

Cele priorytetowe określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju gminy. Cele priorytetowe związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów gminy, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im szczegółowe kierunki działania wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju gminy.

Cele priorytetowe te są następujące:

**Obszar
społeczny**

Cel 1. Rozwój usług
społecznych

**Obszar zasobów
i potencjałów**

Cel 2. Wyższy poziom
rozwoju infrastruktury
technicznej
i zintegrowania
przestrzeni w gminie

**Obszar
gospodarki
i promocii**

Cel 3. Wyższy poziom
rozwoju gospodarczego

9.3. Szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi

Do poszczególnych celów priorytetowych przypisane są **szczegółowe kierunki działań**. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez propozycje działań niezbędnych do realizacji celów strategii (zadań realizacyjnych). Wyznaczają one działania właściwe dla koncepcji rozwoju miasta. Łącznie zostało wyznaczonych 17 szczegółowych kierunków działań.

Do celu 1 **Rozwój usług społecznych** zostały zaproponowane następujące szczegółowe kierunki działań:

- 1.1. Polepszenie opieki nad osobami wymagającymi wsparcia specjalistycznego
- 1.2. Rozwój edukacji w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz przedszkolnej
- 1.3. Poprawa opieki zdrowotnej mieszkańców gminy
- 1.4. Rozwój oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej
- 1.5. Rozwój infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej
- 1.6. Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia
- 1.7. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy
- 1.8. Wzmacnianie więzi lokalnych i międzypokoleniowych
- 1.9. Zwiększenie dostępności do Internetu

Cel priorytetowy 2 **Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie** posiada 6 przypisanych szczegółowych kierunków działań:

- 2.1. Poprawienie warunków mieszkaniowych
- 2.2. Budowa i modernizacja obiektów kultury
- 2.3. Poprawa infrastruktury technicznej
- 2.4. Poprawa komunikacji drogowej w gminie
- 2.5. Poprawa ładu przestrzennego gminy
- 2.6. Zwiększenie wykorzystania potencjału ekologicznego i zasobów naturalnych

Do celu priorytetowego 3 **Wyższy poziom rozwoju gospodarczego** wyznaczone zostały 2 kierunki działań:

- 3.1. Zwiększenie liczby miejsc pracy
- 3.2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy

Następnie do każdego ze szczegółowych kierunków działań zostały przypisane **zadania realizacyjne**. Zadania realizacyjne niezbędne do wdrożenia Strategii: to wszystkie przedsięwzięcia, programy i projekty oraz inne działania, które mogą być przypisane do realizacji pojedynczej jednostce organizacyjnej lub osobie.

W poniższych tabelach znajduje się szczegółowe omówienie szczegółowych kierunków działań, w których zostały zawarte następujące elementy:

- Powiązanie z problemami i słabymi stronami,
- Powiązanie z mocnymi stronami,
- Zadania realizacyjne,
- Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- Powiązanie z programami operacyjnymi na lata 2014-2020.

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych	
Szczegółowy kierunek działania 1.1: Polepszenie opieki nad osobami wymagającymi wsparcia specjalistycznego	
Powiązanie z problemami i słabymi stronami	▪ Brak dostępu do leczenia specjalistycznego ▪ Brak żłobka w gminie ▪ Niewystarczająca oferta zajęć dla osób starszych
Zadania realizacyjne	▪ Stworzenie żłobka i przedszkola ▪ Rozszerzenie oferty zajęć dla osób starszych i niepełnosprawnych ▪ Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych ▪ Stworzenie oferty dla osób niedostosowanych społecznie lub zagrożonych demoralizacją ▪ Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych 2.10. Regionalny rynek pracy 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś I Osoby młode na rynku pracy Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych

Szczegółowy kierunek działania 1.2: Rozwój edukacji w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz przedszkolnej

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	- Niewystarczające możliwości doksztalcania - Niedostosowane kierunki kształcenia do potrzeb pracodawców i rynku pracy - Deficyt wykwalifikowanej kadry do zatrudnienia w przedsiębiorstwach, niewystarczająca liczba szkół zawodowych - Niewystarczająca oferta edukacyjna dla osób starszych
Powiązanie z mocnymi stronami	- Dostęp do szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym - Rozwinięta oferta instytucji kultury
Zadania realizacyjne	- Podnoszenie jakości kształcenia w szkole podstawowej, gimnazjum i ponadgimnazjalnej - Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych - Rozszerzenie oferty zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym - Zapewnienie opieki przedszkolnej dla wszystkich potrzebujących dzieci - Stworzenie oferty edukacyjnej dla osób aktywnych zawodowo - Stworzenie uniwersytetu trzeciego wieku - Poprawa infrastruktury dla potrzeb edukacyjnych i kulturalnych - Rozwój kierunków kształcenia na potrzeby lokalnego rynku pracy
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Rozwój kapitału społecznego * Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.2. Kadry dla gospodarki 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś I Osoby młode na rynku pracy Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych	
Szczegółowy kierunek działania 1.3: Poprawa opieki zdrowotnej mieszkańców gminy	
Powiązanie z problemami i słabymi stronami	- Brak dostępu do leczenia specjalistycznego - Zbyt mała liczba miejsc w zakładach opieki zdrowotnej długoterminowej
Zadania realizacyjne	- Rozszerzenie bezpłatnego dostępu do specjalistycznej opieki medycznej - Zaangażowanie władz gminy w poprawę jakości opieki medycznej w szpitalu powiatowym - Rozszerzenie oferty profilaktyki zdrowotnej dla mieszkańców - Rozszerzenie oferty rehabilitacyjnej dla mieszkańców - Rozszerzenie oferty terapii uzależnień na terenie gminy - Zwiększenie liczby miejsc w zakładach opieki zdrowotnej długoterminowej poprzez rewitalizację istniejącego budynku po Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.3. Cyfrowy region 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych	
Szczegółowy kierunek działania 1.4: Rozwój oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej	
Powiązanie z problemami i słabymi stronami	- Niewystarczająca oferta sportowa dla mieszkańców i turystów - Niewystarczająco wykorzystany potencjał zasobów historycznych i przyrodniczych
Powiązanie z mocnymi stronami	- Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego - Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe - Rozwinięta oferta instytucji kultury - Aktywność kulturalna mieszkańców gminy
Zadania realizacyjne	Rozszerzenie oferty kulturalnej współczesnej i atrakcyjnej (w oparciu m.in. o tradycje ludowe, historie miasta i legendy) współgrającej

	z ofertą turystyczną gminy ▪ Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej ▪ Zintegrowanie oferty kulturalnej m.in. z ofertą noclegową, gastronomiczną, edukacyjną, zdrowotną ▪ Wykorzystanie potencjału historycznego i przyrodniczego do stworzenia unikalnej oferty turystycznej ▪ Organizacja ogólnodostępnego kąpieliska wraz z infrastrukturą sportowo-rekreacyjną ▪ Promocja wśród potencjalnych turystów i organizatorów ruchu turystycznego ciekawych miejsc w gminie ▪ Utworzenie szlaków turystycznych i drogi pielgrzymkowej Reszel-Święta Lipka ▪ Rozszerzenie oferty zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży ▪ Rozszerzenie współpracy z sołectwami, organizacjami pozarządowymi i parafiami w celu dotarcia z ofertą kulturalną i edukacyjną skierowaną do mieszkańców i szkół oraz uatrakcyjnienia oferty turystycznej ▪ Wprowadzenie dodatkowych usług uwzględniających potrzeby nowoczesnego społeczeństwa cyfrowego
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Rozwój kapitału społecznego
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.3. Cyfrowy region 2.6. Kultura i dziedzictwo
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś I Powszechny dostęp do szybkiego internetu Oś II E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z Programem INTERREG EUROPA ŚR	Oś 3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ
Powiązanie z Programem INTERREG EUROPA	Oś 4 Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych

Szczegółowy kierunek działania 1.5: Rozwój infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej	
Powiązanie z problemami i słabymi stronami	▪ Zły stan techniczny obiektów kultury materialnej ▪ Niewystarczająco rozwinięta oferta produktów turystycznych ▪ Niewystarczająco wykorzystany potencjał zasobów historycznych
Powiązanie z mocnymi stronami	▪ Rozwinięta oferta instytucji kultury
Zadania realizacyjne	▪ Modernizacja obiektów i bazy sportowej ▪ Stworzenie miejsc do rekreacji (m.in. ścieżki rowerowe, parki linowe, skate park, siłownie na świeżym powietrzu, lodowisko, plaża miejska, korty tenisowe, boisko do piłki plażowej, trasy narciarstwa biegowego i uprawiania sportów wodnych) ▪ Utworzenie wypożyczalni sprzętów sportowych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Rozwój kapitału społecznego
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych

Szczegółowy kierunek działania 1.6: Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	▪ Niewystarczające zabezpieczenie materialne dużej liczby osób pozostającej bez pracy ▪ Niedostosowane kierunki kształcenia do potrzeb pracodawców i rynku pracy ▪ Niedostatecznie rozwinięte kształcenie zawodowe, niedostosowanie do rynku pracy ▪ Wysoka stopa bezrobocia ▪ Brak instytucji otoczenia biznesu ▪ Brak dużych przedsiębiorstw
Zadania realizacyjne	▪ Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. ▪ Wspieranie i współpraca przy tworzeniu przedsiębiorstw ekonomii społecznej ▪ Działania na rzecz równoważenia lokalnego rynku pracy ▪ Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości

	Promowanie samozatrudnienia z wykorzystaniem nowoczesnych technologii
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji * Wzrost liczby miejsc pracy * Wzrost innowacyjności firm * Rozwój kapitału społecznego
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.2. Kadry dla gospodarki 2.10. Regionalny rynek pracy 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II E-administracja i otwarty rząd Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś I Osoby młode na rynku pracy Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Powiązanie z PO Inteligentny Rozwój	Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	MO1 Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych

Szczegółowy kierunek działania 1.7: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	Braki sprzętowe służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa
Zadania realizacyjne	- Stworzenie kompleksowego monitoringu miejskiego - Doposażenie w sprzęt służb mundurowych - Zabezpieczenie w okresie letnim dodatkowych służb w miejscach szczególnie odwiedzanych przez turystów - Poprawa organizacji ruchu drogowego szczególnie w centrum miasta
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.5. Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie 2.7. Infrastruktura transportowa
Powiązanie z PO Polska	Oś II E-administracja i otwarty rząd

Cyfrowa	
Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych	
Szczegółowy kierunek działania 1.8: Wzmacnianie więzi lokalnych i międzypokoleniowych	
Powiązanie z problemami i słabymi stronami	▪ Odływ ludzi młodych z powodów ekonomicznych ▪ Duża odległość od głównych aglomeracji miejskich ▪ Małe zainteresowanie części mieszkańców problemami gminy ▪ Mała aktywność organizacji pozarządowych
Powiązanie z mocnymi stronami	▪ Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe
Zadania realizacyjne	▪ Zwiększenie współpracy organizacji pozarządowych z samorządem ▪ Zwiększenie oferty zadań publicznych gminy przekazywanych do realizacji organizacjom pozarządowym ▪ Tworzenie koalicji na rzecz współpracy i wzmacniania więzi lokalnych oraz międzypokoleniowych w ramach gminy ▪ Realizacja programów na rzecz lepszej integracji społeczności lokalnej, w tym programu wzmacniania więzi międzypokoleniowych ▪ Zwiększenie kontaktów międzynarodowych szczególnie z miastami partnerskimi gminy i w ramach sieci miast Cittàslow
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej * Doskonalenie administracji
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.6. Kultura i dziedzictwo
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury.
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Cel priorytetowy 1. Rozwój usług społecznych	
Szczegółowy kierunek działania 1.9: Zwiększenie dostępności do Internetu	
Powiązanie z problemami i słabymi stronami	Niewystarczający dostęp do Internetu szerokopasmowego na obszarach wiejskich
Powiązanie z mocnymi stronami	Dostęp do Internetu szerokopasmowego w mieście
Zadania realizacyjne	- Darmowe udostępnianie do Internetu bezprzewodowego w centrum miasta - Włączanie osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym poprzez umożliwienie dostępu do nowych technologii i edukacji - Zwiększanie liczby usług publicznych dostępnych on-line
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych * Rozwój kapitału społecznego
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.3. Cyfrowy region
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś I Powszechny dostęp do szybkiego internetu Oś II E-administracja i otwarty rząd Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa

Cel priorytetowy 2. Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie	
Szczegółowy kierunek działania 2.1: Poprawienie warunków mieszkaniowych	
Powiązanie z problemami i słabymi stronami	- Zły stan budynków zespołu staromiejskiego - Zły stan techniczny budynków komunalnych - Niewystarczające środki na utrzymanie dobrego stanu technicznego budynków komunalnych - Niedostatek mieszkań komunalnych i socjalnych - Stary zasób budynków będący w gestii konserwatora w mieście
Powiązanie z mocnymi stronami	Wolne obszary dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego
Zadania realizacyjne	- Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych - Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji budynków
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych

Warmińsko-Mazurskiego	
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.4. Efektywność energetyczna 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.1 – OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Cel priorytetowy 2. Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie

Szczegółowy kierunek działania 2.2: Budowa i modernizacja obiektów kultury

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	▪ Zły stan obiektów kultury materialnej (budynek MOK, świetlice wiejskie) ▪ Zły stan budynków zespołu staromiejskiego
Zadania realizacyjne	▪ Rewitalizacja budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej ▪ Prace remontowo – konserwacyjne budynku Miejskiego Ośrodka Kultury na cele aktywizacji społeczno - zawodowej ▪ Kompleksowe interwencje rewitalizacyjne budynków o wartości architektonicznej wpisanych do rejestru zabytków ▪ Remont dachu i stropu nad piętrem zabytkowego budynku Ratusza ▪ Stworzenie sieci świetlic wiejskich ▪ Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych ▪ Wzrost kapitału ludzkiego poprzez rewitalizację części miasta Reszel w ramach działań sieci miast Cittàslow ▪ Utworzenie Muzeum Reszla ▪ Rewitalizacja Baszty i przeznaczenie jej na cele turystyczne, kulturalne i edukacyjne ▪ Przeprowadzenie ratunkowych prac konserwatorskich miejskich murów obronnych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.6. Kultura i dziedzictwo 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie

Szczegółowy kierunek działania 2.3: Poprawa infrastruktury technicznej

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	- Brak systemu zagospodarowania wód opadowych - Niski stopień skanalizowania i zwodociągowania obszarów wiejskich - Niekorzystne dysproporcje w długości sieci kanalizacyjnej w stosunku do długości sieci wodociągowej - Niewystarczający stopień pokrycia siecią gazową obszarów wiejskich
Powiązanie z mocnymi stronami	- Znaczny stopień zwodociągowania i skanalizowania miasta - Znaczny stopień pokrycia siecią gazową na obszarze miasta
Zadania realizacyjne	- Rozbudowa kanalizacji w mieście - Budowa systemu kanalizacji na terenie gminy - Modernizacja oczyszczalni w Reszlu - Dokończenie wodociągowania na terenie gminy - Rozbudowa sieci deszczowej i instalacji burzowej - Budowa gniazd do segregacji odpadów na terenie gminy - Modernizacja oświetlenia z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii - Termomodernizacja budynków z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Poprawa jakości i ochrona środowiska
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.4. Efektywność energetyczna 2.5. Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.1 – OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki 2.2.2 – OŚ PRIORYTETOWA II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie

Szczegółowy kierunek działania 2.4: Poprawa komunikacji drogowej w gminie

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	- Niski komfort użytkowników infrastruktury drogowej (zły stan techniczny) - Infrastruktura drogowa niedostosowana do potrzeb transportowych przedsiębiorstw
Powiązanie z mocnymi stronami	- Dostępność komunikacyjna (drogi wojewódzkie i powiatowe) - Systematyczna modernizacja dróg wojewódzkich
Zadania realizacyjne	- Poprawa infrastruktury drogowej gminy - Poprawa infrastruktury ciągów pieszych gminy - Wyprowadzenie ruchu samochodów ciężarowych poza centrum miasta - Budowa nowych miejsc postojowych w mieście
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.7. Infrastruktura transportowa 2.8 Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	POIS 2.2.4 – 2.2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV: Infrastruktura drogowa dla miast
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie

Szczegółowy kierunek działania 2.5: Poprawa ładu przestrzennego gminy

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	Brak uzbrojonych terenów pod inwestycje mieszkaniowe
Powiązanie z mocnymi stronami	- Wolne obszary dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego - Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego
Zadania realizacyjne	- Stworzenie planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów przewidzianych pod inwestycje - Uzbrojenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe

	i przemysłowe w gminie ▪ Prowadzenie kolejnych działań wpływających na poprawę estetyki miasta i gminy ▪ Rozwój przestrzeni publicznej poprzez przywrócenie funkcji integracyjnych i rekreacyjnych Parku Miejskiego i jego otoczenia ▪ Zagospodarowanie terenów gminnych na cele edukacyjne, kulturalne i oświatowe
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Poprawa jakości i ochrona środowiska
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.8 Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	Oś II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie

Szczegółowy kierunek działania 2.6: Zwiększenie wykorzystania potencjału ekologicznego i zasobów naturalnych

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	▪ Brak wykorzystania zasobów do produkcji energii odnawialnej (przede wszystkim energia słoneczna, wodna) ▪ Mała świadomość społeczeństwa w pozyskiwaniu energii odnawialnej
Zadania realizacyjne	▪ Prowadzenie i wspieranie działań na rzecz wykorzystania odnawialnych źródeł energii ▪ Stworzenie programów edukacji ekologicznej ▪ Wspieranie lokalnych przedsiębiorców produkujących zdrową żywność ▪ Adaptacja terenu gminy do zmian klimatycznych poprzez odpowiednie utrzymanie zieleni oraz zwiększanie stopnia retencjonowania wód opadowych i roztopowych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego * Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.4 Efektywność energetyczna

Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	Oś I Zmniejszenie emisyjności gospodarki
Powiązanie z PO Inteligentny Rozwój	Oś II Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich
Powiązania INTERREG EUROPA	Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna

Cel priorytetowy 3. Wyższy poziom rozwoju gospodarczego

Szczegółowy kierunek działania 3.1: Zwiększenie liczby miejsc pracy

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	- Nierozwinięta polityka gospodarcza spowodowana brakiem terenów inwestycyjnych i brakiem specjalnych stref ekonomicznych - Niewystarczający poziom zatrudnienia w przedsiębiorstwach społecznych - Deficyt wykwalifikowanej kadry do zatrudnienia w przedsiębiorstwach, niewystarczająca liczba szkół zawodowych
Zadania realizacyjne	- Rozwijanie szkolnictwa zawodowego i rzemiosł artystycznych - Tworzenie warunków socjalnych na poziomie zgodnym z aspiracjami młodych pracowników w zakładach pracy - Wspieranie ekonomii społecznej - Podjęcie działań zachęcających inwestorów do lokowania przedsiębiorstw na terenie gminy, tworzenie preferencyjnych warunków inwestowania - Rewitalizacja terenów i obiektów przemysłowych - Adaptacja budynku przy ul. Podzamcze na praktyczną naukę zawodu - Włączenie gminy do specjalnej strefy ekonomicznej - Promocja i ułatwienia dla rozwoju usług
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost liczby miejsc pracy * Wzrost innowacyjności firm
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.2. Kadry dla gospodarki 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji 2.10. Regionalny rynek pracy 2.11. Włączenie społeczne

Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II E-administracja i otwarty rząd Oś III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś I Osoby młode na rynku pracy Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Powiązanie z PO Inteligentny Rozwój	Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	MO1 Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Cel priorytetowy 3. Wyższy poziom rozwoju gospodarczego

Szczegółowy kierunek działania 3.2: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy

Powiązanie z problemami i słabymi stronami	Niewystarczająca rozwinięta oferta produktów turystycznych
Powiązanie z mocnymi stronami	Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego
Zadania realizacyjne	- Odtworzenie Jeziora Klewińskiego - Utworzenie spływu rzeką Dajną - Zagospodarowanie zlewni rzeki Guber - Budowa ścieżek rowerowych, w tym budowa łącznika do trasy rowerowej greenvelo - Opracowanie szlaków turystycznych m.in. ze Świętej Lipki do Reszla - Rewitalizacja Parku Miejskiego - Uruchomienie przedsiębiorstwa obsługi ruchu turystycznego - Tworzenie programów pobytowych dla zorganizowanych grup - Zagospodarowanie potencjału turystycznego poza sezonem - Dalszy rozwój cyklicznego widowiska związanego z Barbarą Zdunk - Wykorzystanie potencjału Świętej Lipki do przyciągnięcia turystów do Reszla - stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej z punktem w Świętej Lipce - Informatyzacja oferty turystycznej (np. aplikacje na smartfony, tablety, zintegrowane mapy) - Współdziałanie sektora publicznego i prywatnego na rzecz integracji gospodarczej - Stworzenie systemu identyfikacji wizualnej, w tym oznaczeń miejsc atrakcyjnych turystycznie - Stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej (w tym

	wydanie mapy turystycznej gminy) i oznakowania zabytków
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	* Wzrost dostępności i jakości usług publicznych
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.6. Kultura i dziedzictwo 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
Powiązanie z Programem INTERREG EUROPA ŚR	Oś III Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Kierunki działań są powiązane z celami sieci Miast Cittàslow. Przynależność Reszla do sieci Miast Cittàslow i dążenie do wypełnienia zadań stawianych miastom będącym w sieci pozwoli w sposób sukcesywny wypełnić zaproponowane szczegółowe kierunki działań wymienione w niniejszej Strategii i przyczyni się do poprawienia warunków życia mieszkańców oraz stworzenia lepszych warunków do wypoczynku dla turystów. Gmina Reszel będzie realizowała przedsięwzięcia uzgodnione dla niej w ramach *Ponadlokalnego programu rewitalizacji sieci miast Cittàslow*.

10. Źródła finansowania

W niniejszym rozdziale przeanalizowana została możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację szczegółowych kierunków działań. Zbadano wszystkie z zaproponowanych zadań realizacyjnych – przypisanych do szczegółowych kierunków działań pod kątem zdobycia finansowania na ich przeprowadzenie z zatwierdzonych i planowanych do zatwierdzenia Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020. Pod uwagę brano te Priorytety Inwestycyjne, w ramach których możliwe jest dofinansowanie działań podejmowanych przez samorządy terytorialne, ich związki oraz instytucje zależne/podległe samorządom terytorialnym.

Zewnętrzne źródła finansowania zostały określone jako osie priorytetowe i przypisane do nich priorytety inwestycyjne, zakodowane za pomocą skrótów, których wyjaśnienia znajdują się poniżej:

- RPO WiM – Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury (wersja zatwierdzona przez KE)
- PO PW – Program Operacyjny Polska Wschodnia (wersja zatwierdzona przez KE)
- POIŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (wersja zatwierdzona przez KE)
- PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa (wersja zatwierdzona przez KE)
- PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (wersja zatwierdzona przez KE)
- POIR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (wersja z dnia 19.12.2014, uzgodniona z KE)
- PROW 2014-2020 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
- INTERREG EUROPA – Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej - INTERREG EUROPA (wersja zatwierdzona przez KE)
- INTERREG EUROPA ŚRODKOWA – Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej - Program Współpracy Interreg EUROPA ŚRODKOWA (wersja zatwierdzona przez KE).

Inne skróty użyte w analizie:

- PI – Priorytet Inwestycyjny
- KE – Komisja Europejska

Rozwinięcie skrótów poszczególnych priorytetów inwestycyjnych znajduje się w załączniku 1.

W tabeli poniżej znajduje się przyporządkowanie poszczególnych priorytetów wynikających z Programów Operacyjnych do celów priorytetowych i szczegółowych kierunków działań Strategii Rozwoju.

Cel priorytetowy 1: Rozwój usług społecznych	
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
1.1. Polepszenie opieki nad osobami wymagającymi wsparcia specjalistycznego	▪ RPO WiM 2.9 PI 9a ▪ RPO WiM 2.10 PI 8vi ▪ RPO WiM 2.11 PI 9iv ▪ PO PC Oś III PI 2c ▪ PO WER Oś I PI 8ii ▪ PO WER Oś II PI 9iv
1.2. Rozwój edukacji w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz przedszkolnej	▪ RPO WiM 2.2. PI 10i ▪ RPO WiM 2.2. PI 10iii ▪ RPO WiM 2.2. PI 10iv ▪ RPO WiM 2.9. PI 10a ▪ PO PC Oś III PI 2c ▪ PO WER Oś I PI 8ii ▪ PO WER Oś II PI 9i ▪ PO WER Oś II PI 10i ▪ PO WER Oś II PI 10iii ▪ PO WER Oś II PI 10iv
1.3. Poprawa opieki zdrowotnej mieszkańców gminy	▪ RPO WiM 2.3 PI 2c ▪ RPO WiM 2.9 PI 9a ▪ RPO WiM 2.11 PI 9iv ▪ PO PC Oś II PI 2c ▪ PO WER Oś II PI 9iv
1.4. Rozwój oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej	▪ RPO WiM 2.3 PI 2c ▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ PO PC Oś I PI 2a ▪ PO PC Oś II PI 2c ▪ POIS 2.2.8 PI 6c ▪ EUROPA ŚR Oś III PI 6c ▪ EUROPA Oś IV PI 6c ▪ PROW M07 Pd. 7.4
1.5. Rozwój infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej	▪ RPO WiM 2.9 PI 10a ▪ PROW M07 Pd. 7.4

1.6. Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia	▪ RPO WiM 2.2 PI 10i ▪ RPO WiM 2.2 PI 10iii ▪ RPO WiM 2.2 PI 10iv ▪ RPO WiM 2.10 PI 8i ▪ RPO WiM 2.10 PI 8iii ▪ RPO WiM 2.10 PI 8iv ▪ RPO WiM 2.10 PI 8v ▪ RPO WiM 2.11 PI 9i ▪ RPO WiM 2.11 PI 9v ▪ POIR Oś II PI 1b ▪ PO PC Oś II PI 2c ▪ PO PC Oś III PI 2c ▪ PO WER Oś I PI 8ii ▪ PO WER Oś II PI 8vii ▪ PO WER Oś II PI 9v ▪ PROW M01 Pd 1.1
1.7. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy	▪ RPO WiM 2.5 PI 5b ▪ RPO WiM 2.7 PI 7b ▪ PO PC Oś II PI 2c
1.8. Wzmacnianie więzi lokalnych i międzypokoleniowych	▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ POIŚ 2.2.8 PI 6c ▪ PO PC Oś III PI 2c ▪ PO WER Oś IV
1.9. Zwiększenie dostępności do Internetu	▪ RPO WiM 2.3 PI 2c ▪ PO PC Oś I PI 2a ▪ PO PC Oś II PI 2c ▪ PO PC Oś III PI 2c

Cel priorytetowy 2: Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie

Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
2.1. Poprawienie warunków mieszkaniowych	▪ RPO WiM 2.4 PI 4c ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ POIŚ 2.2.1 PI 4.III
2.2. Budowa i modernizacja obiektów kultury	▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ PROW M07 Pd. 7.4
2.3. Poprawa infrastruktury technicznej	▪ RPO WiM 2.5 PI 6b ▪ RPO WiM 2.5 PI 6d ▪ POIŚ 2.2.2 PI 6.II ▪ PROW M07 Pd. 7.2
2.4. Poprawa komunikacji drogowej w gminie	▪ RPO WiM 2.7 PI 7b ▪ POIŚ 2.2.4 PI 7.A ▪ PROW M07 Pd. 7.2.
2.5. Poprawa ładu przestrzennego gminy	▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ POIŚ 2.2.2 PI 6.IV ▪ PROW M07 Pd. 7.4
2.6. Zwiększenie wykorzystania potencjału ekologicznego i zasobów naturalnych	▪ RPO WiM 2.4 PI 4a ▪ RPO WiM 2.4 PI 4b ▪ POIŚ 2.2.1 PI 4.III PI.4.V PI 4.VI ▪ POIR Oś II PI 1b ▪ PROW M07 Pd. 7.2 ▪ INTERREG Oś 3 PI4e

Cel priorytetowy 3: Wyższy poziom rozwoju gospodarczego	
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
3.1. Zwiększenie liczby miejsc pracy	▪ RPO WiM 2.2 PI 10i ▪ RPO WiM 2.2 PI 10iii ▪ RPO WiM 2.2 PI 10iv ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ RPO WiM 2.10 PI 8i ▪ RPO WiM 2.10 PI 8iii ▪ RPO WiM 2.10 PI 8iv ▪ RPO WiM 2.10 PI 8v ▪ RPO WiM 2.11 PI 9i ▪ RPO WiM 2.11 PI 9v ▪ POIR Oś II PI 1b ▪ PO PC Oś II PI 2c ▪ PO PC Oś III PI 2c ▪ PO WER Oś I PI 8ii ▪ PO WER Oś II PI 8vii ▪ PO WER Oś II PI 9v ▪ PROW M01 Pd 1.1
3.2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy	▪ RPO WiM 2.6 PI 6c ▪ RPO WiM 2.8 PI 9b ▪ POIS 2.2.8 PI 6c ▪ PO PC Oś II PI 2c ▪ EUROPA ŚR Oś III PI 6c ▪ PROW M07 Pd. 7.4

11. Wdrożenie i monitoring Strategii

11.1. Założenia wdrożenia strategii

- 1) Ze względu na uspołeczniony charakter i funkcję strategii jest ona dokumentem kierunkowym.
- 2) Wdrożenie strategii będzie wymagało przygotowania szczegółowych działań operacyjnych formułowanych pojedynczo lub zbiorczo w ramach zadań realizacyjnych. Ich przygotowanie, a następnie wykonanie będzie miało miejsce na podstawie decyzji podejmowanych przez odpowiednie jednostki działające na terenie miasta.
- 3) Strategia będzie realizowana przez przedstawicieli władz gminy oraz innych partnerów instytucjonalnych i społecznych. Zadania realizacyjne zapisane w strategii w dużej części dotyczą działań, które będą prowadzone przez niesamorządowe instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy.
- 4) Do realizacji strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:
 - samodzielnych przez władze samorządowe,
 - samodzielnych przez instytucje publiczne inne niż gmina,
 - samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
 - samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
 - indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
 - wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.
- 5) Bardzo ważnym, a jednocześnie trudnym zadaniem będzie zaangażowanie wszystkich kluczowych dla rozwoju gminy interesariuszy/partnerów. Powodzenie w tym zakresie jest uzależnione od zdolności do wzajemnej komunikacji, radzenia sobie z różnicami interesów poszczególnych partnerów i grup, wspólnego uzgadniania, a następnie realizowania wspólnych przedsięwzięć.
- 6) W okresie wdrażania strategii władze samorządowe będą występowały w różnych rolach, w tym jako:
 - bezpośredni samodzielny realizator działań,
 - inicjator i animator działań,
 - uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi,
 - wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów instytucjonalnych i społecznych.

Planowanie i wdrażanie strategii w opisany powyżej sposób daje szansę świadomego wpływania na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne.

Pozwoli to na zarządzanie rozwojem w kolejnych latach i ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi konfliktami interesów.

11.2. Planowanie rozwoju gminy

Programowanie rozwoju jest zagadnieniem bardzo złożonym z uwagi na:

- 1) Potrzebę zintegrowania w jednym dokumencie aspektów społecznych, środowiskowych, przestrzennych, infrastrukturalnych i gospodarczych.
- 2) Społeczną wagę oraz dużą rozbieżność interesów różnych grup społeczności lokalnej, które często wywołują sytuacje konfliktowe.
- 3) Różną siłę i skalę zaangażowania poszczególnych grup interesariuszy (różna siła przebiecia społecznego) w sprawach będących przedmiotem prac nad strategią. Może to wywoływać sytuację, w której interesy mniejszości mogą zdominować interesy większości.

Z powyższych względów programowanie i zarządzanie rozwojem wymaga:

- Czytelnego i zintegrowanego systemu planowania.
- Wyspecjalizowanych metod i narzędzi w zakresie:
 - diagnozowania/badania stanu miasta, w tym badań społecznych i rynkowych,
 - planowania rozwoju na poziomie strategicznym i operacyjnym,
 - zarządzania rozwojem (wdrażania planów, monitorowania i ewaluacji),
 - komunikacji i konsultacji społecznych.

Po przyjęciu Strategii Rozwoju przez władze samorządów nastąpi jej realizacja. Uspołeczniony charakter prac był jednym z podstawowych założeń tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Reszel. Dlatego też mieszkańcy będą włączeni w procedurę ewaluacji poprzez zaproponowany im udział w badaniach. Badania opinii mieszkańców będą stanowiły uzupełnienie monitoringu wskaźników opracowanych na podstawie danych zastanych, zaś wyniki ewaluacji będą prezentowane mieszkańcom. Dostęp do wyników monitoringu oraz sformułowanych na ich podstawie ocen realizacji Strategii będzie również elementem prowadzonej przez władze samorządowe polityki partycypacji zarządzania przez mieszkańców gminy.

11.3. Zasady zarządzania strategią

Skuteczna realizacja strategii opiera się na następujących zasadach:

- 1) Kompleksowe (całościowe) podejście.
- 2) Posiadanie priorytetów.
- 3) Koncentracja środków na zadania o największych korzyściach społecznych.
- 4) Weryfikowanie planów i działań z punktu widzenia zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju.

- 5) Rozwijanie współpracy partnerów społecznych.
- 6) Otwarta komunikacja z mieszkańcami.
- 7) Współpraca z partnerami w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
- 8) Stały monitoring realizacji strategii.
- 9) Konsekwencja w realizacji zadań dla długookresowych celów strategii.

Zasady zrównoważonego rozwoju:

- 1) Zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
- 2) Poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
- 3) Harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.
- 4) Długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

11.4. Monitoring strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności strategii,
- wczesne ostrzeżenie przed zagrożeniami,
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju gminy,
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej strategii lub niektórych jej elementów.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację strategii (np. czy terminy rozpoczęcia i zakończenia przedsięwzięć są zgodne z harmonogramem),
- uzyskiwane wskaźniki pomiaru realizacji szczegółowych kierunków działań oceniające stopień ich osiągnięcia,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne i w otoczeniu, które w istotny sposób wpłynęły na strategię, z punktu widzenia rozpoznania ich zmian w stopniu uzasadniającym aktualizację strategii, a przynajmniej dokonanie analizy stopnia jej aktualności. Szczególną rolę odgrywają czynniki, których analiza pozwoli zdiagnozować ewentualne zagrożenia dla realizacji strategii.

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu realizacji strategii, w tym rezultatów, jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem gminy. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny strategii, w której cele priorytetowe będą osiąganę poprzez szczegółowe kierunki działań z przypisanymi do nich zadaniami realizacyjnymi.

Cele priorytetowe - wskaźnikiem realizacji będzie stopień zrealizowania kierunków działań, ewentualnie uzupełniony o wybrane dane.

Szczegółowe kierunki działań będą posiadały określone wskaźniki produktu lub rezultatu, wyliczane w procesie monitoringu. Kluczowym zadaniem monitoringu jest porównanie osiągniętych wartości wskaźników do ich wartości planowanych (oczekiwanych) w odniesieniu do kierunków działań wskazanych w strategii.

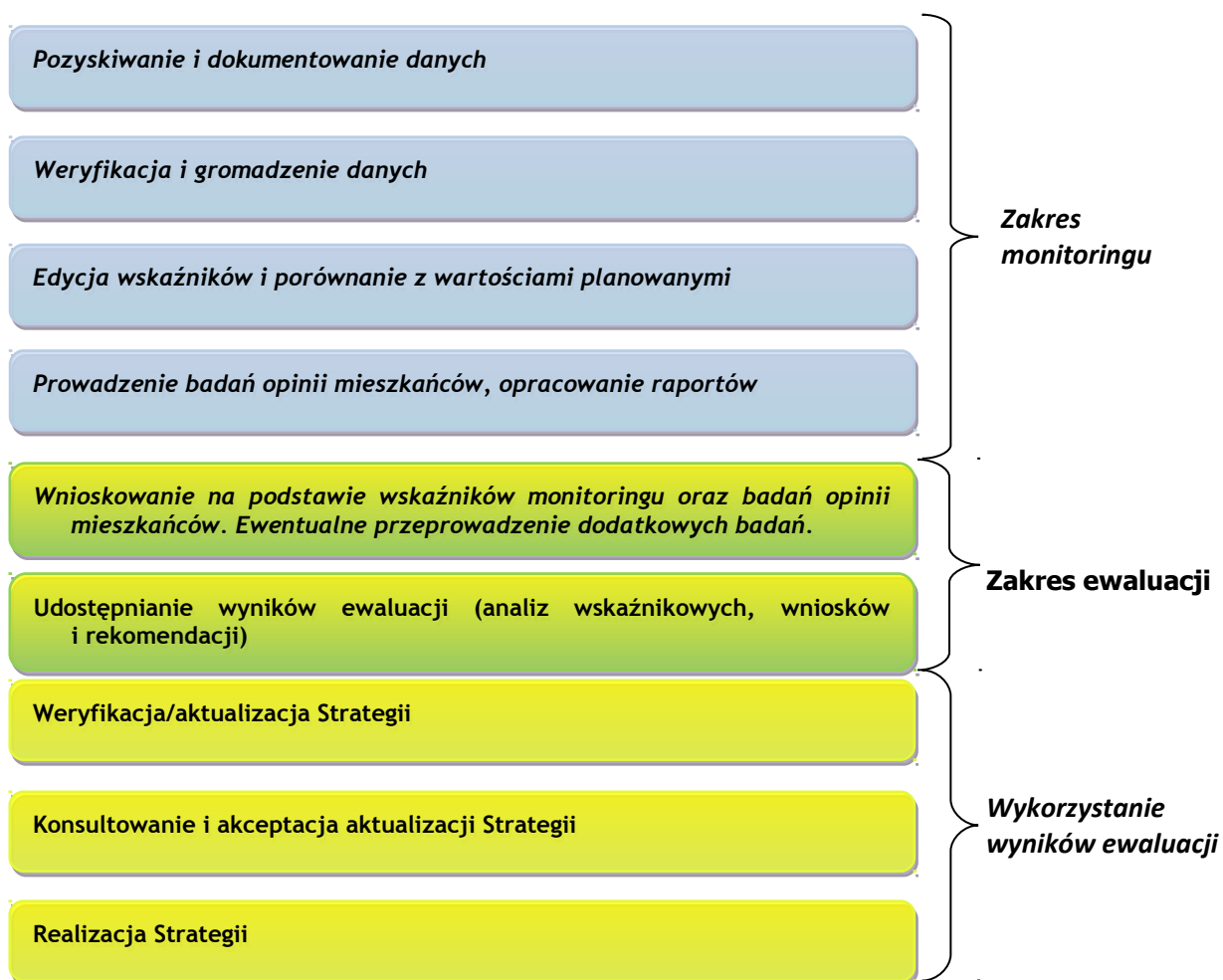
Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach mogą być cykliczne badania opinii mieszkańców. Badania mogą być uzupełnione konsultacjami społecznymi.

System wskaźników będzie spójny i podporządkowany jako całość monitorowaniu szczegółowych kierunków działań, a w konsekwencji celów priorytetowych. Aby umożliwić sprawne prowadzenie ewaluacji wskaźniki będą spełniały następujące kryteria:

- mierzalność – wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- rzetelność – pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- trafność – wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane, tak aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- dostępność – wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Schemat 3. Procedura monitorowania

Źródło: opracowanie własne

11.5. Wskaźniki realizacji celów priorytetowych

Wszystkim szczegółowym kierunkom działań zostały przypisane wskaźniki dla systemu monitorowania Strategii Rozwoju. Wskaźniki te będą mogły być również wykorzystane przy opracowywaniu wniosków o dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych.

Tabela 83. Wskaźniki realizacji celów

Cel priorytetowy 1: Rozwój usług społecznych		
Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	
1.1. Polepszenie opieki nad osobami wymagającymi opieki i wsparcia specjalistycznego	Liczba miejsc dla osób starszych w placówkach opieki (w sztukach)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
1.2. Rozwój edukacji w formach szkolnych i pozaszkolnych oraz przedszkolnej	- Wyniki egzaminu szóstoklasisty (w %) - Wyniki egzaminu gimnazjalnego (w %) - Wyniku egzaminu maturalnego (w %) - Średnia liczba uczniów przypadająca na 1 komputer w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (w sztukach)	- Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży - Placówki oświatowe
1.3. Poprawa opieki zdrowotnej mieszkańców gminy	Zakontraktowane i wykonane porady specjalistyczne wg podstawowych specjalności (w sztukach)	Urząd Gminy
1.4. Rozwój oferty kulturalno-sportowo-rekreacyjnej	- Liczba mieszkańców, którzy wzięli udział w imprezach organizowanych w gminie (w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców) - Liczba mieszkańców korzystających z ofert placówek kulturalnych (w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców) - Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w gminie (w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców)	BDL GUS

1.5. Rozwój infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej	▪ Liczba obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (w sztukach) ▪ Liczba obiektów noclegowych (w sztukach) ▪ Liczba udzielonych noclegów (w sztukach)	▪ Urząd Gminy ▪ BDL GUS
1.6. Działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia	▪ Stopa bezrobocia (procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (tzn. pracującej i bezrobotnej)) ▪ Średni czas poszukiwania zatrudnienia (w miesiącach od momentu zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy)	▪ Powiatowy Urząd Pracy
1.7. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców gminy	▪ Liczba kamer monitoringu miejskiego (w sztukach)	▪ Urząd Gminy
1.8. Wzmacnianie więzi lokalnych i międzypokoleniowych	▪ Liczba programów integracji społecznej (w sztukach) ▪ Liczba uczestników międzypokoleniowych programów edukacyjnych i kulturalnych (w sztukach)	▪ Urząd Gminy
1.9. Zwiększenie dostępności do Internetu	▪ Liczba usług publicznych udostępnionych on-line (w sztukach) ▪ Liczba publicznych punktów dostępu do internetu (w sztukach)	▪ Urząd Gminy

Cel priorytetowy 2: Wyższy poziom rozwoju infrastruktury technicznej i zintegrowania przestrzeni w gminie

Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	
2.1. Poprawienie warunków mieszkaniowych	- Powierzchnia mieszkań socjalnych oddanych do użytkowania (w m²) - Powierzchnia mieszkań komunalnych oddanych do użytkowania (w m²)	Urząd Gminy
2.2. Budowa i modernizacja obiektów kultury	- Liczba nowych obiektów użyteczności publicznej (w sztukach) - Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej (w sztukach)	Urząd Gminy
2.3. Poprawa infrastruktury technicznej	- Mieszkania podłączone do sieci wodociągowej (w %) - Mieszkania podłączone do sieci kanalizacyjnej (w %)	BDL GUS
2.4. Poprawa komunikacji drogowej w gminie	Długość zmodernizowanych ulic, chodników w ciągu roku (km)	Urząd Gminy
2.5. Poprawa ładu przestrzennego gminy	Udział terenów objętych obowiązującym planem miejscowym (w %)	Urząd Gminy
2.6. Zwiększenie wykorzystania potencjału ekologicznego i zasobów naturalnych	% ulic objętych energooszczędnym oświetleniem	BDL GUS

Cel priorytetowy 3: Wyższy poziom rozwoju gospodarczego		
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania	
3.1. Zwiększenie liczby miejsc pracy	▪ Liczba nowych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy (w sztukach)	▪ Urząd Gminy
3.2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy	▪ Liczba turystów odwiedzających miasto (w sztukach)	▪ BDL GUS

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Reszel i jednostkach porównywanych.....	11
Tabela 2. Struktura wieku i płci w gminie Reszel oraz jednostkach porównywanych w 2013 r. [%].....	12
Tabela 3. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2013 r.....	13
Tabela 4. Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w gminie Reszel na 1 000 ludności.....	14
Tabela 5. Urodzenia żywe i zgony w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013.....	14
Tabela 6. Liczba małżeństw zawartych w gminie Reszel, w latach 2009-2013, na tle kraju i jednostek porównywanych.....	15
Tabela 7. Średnioroczne migracje na pobyt stały na 1 000 mieszkańców.....	15
Tabela 8. Liczba mieszkań oddanych na 1 000 ludności oraz na 1 000 małżeństw wraz z dynamiką wzrostu wskaźników w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013.....	17
Tabela 9. Wyposażenie mieszkań w instalacje w latach 2010-2013 w gminie Reszel i jednostkach porównywanych [%].....	19
Tabela 10. Liczba i powierzchnia mieszkań komunalnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w 2014 r.....	20
Tabela 11. Wyposażenie budynków komunalnych w gminie Reszel (dane za 2014 r.) [%].....	21
Tabela 12. Zapotrzebowanie na mieszkania komunalne.....	21
Tabela 13. Liczba szkół podstawowych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku.....	22
Tabela 14. Liczba szkół gimnazjalnych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w 2013 roku.....	25
Tabela 15. Liczba uczniów, absolwentów w roku 2014 oraz nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty w Zespole Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu.....	26
Tabela 16. Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców w latach 2009-2013.....	27
Tabela 17. Porady ogólnodostępne (porady lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza rodzinnego) na 1 000 mieszkańców.....	27
Tabela 18. Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej.....	28
Tabela 19. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. [%].....	29
Tabela 20. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców.....	29
Tabela 21. Pracujący na 1 000 mieszkańców w gminie Reszel i jednostkach porównywanych.....	30
Tabela 22. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych.....	31

Tabela 23. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych[%]	32
Tabela 24. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy.....	33
Tabela 25. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Reszel – część I.....	34
Tabela 26. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Reszel – część II.....	34
Tabela 27. Główne wydarzenia odbywające się cykliczne w gminie Reszel.....	37
Tabela 28. Dane dotyczące bibliotek w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w 2013 r.....	39
Tabela 29. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego [zł].....	40
Tabela 30. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca...40	
Tabela 31. Zabytki wpisane do rejestru zabytków, stan na 31.12.2014.....	41
Tabela 32. Kluby i zespoły sportowe w gminie Reszel, stan na 31.12.2014.....	44
Tabela 33. Liczba istniejących obiektów noclegowych oraz hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych na terenie gminy Reszeli w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013	46
Tabela 34. Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1 000 ludności na terenie gminy Reszel i w jednostkach porównywanych w latach 2009-2013.....	47
Tabela 35. Udzielone noclegi na 1 000 ludności na terenie gminy Reszel i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013.....	48
Tabela 36. Korzystający z noclegów na 1 000 ludności na terenie gminy Reszel i w jednostkach porównawczych w latach 2009-2013.....	48
Tabela 37. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w latach 2010-2013 [%].....	49
Tabela 38. Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne w gminie Reszel oraz % dróg o nawierzchni utwardzonej wg typu własności na koniec 2014 r.....	50
Tabela 39. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w latach 2009-2013 [km].....	51
Tabela 40. Woda dostarczana gospodarstwom domowym w latach 2009-2013 [dam3].....	52
Tabela 41. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w latach 2009-2013 [m3].....	53
Tabela 42. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2009-2013 [km].....	53
Tabela 43. Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2009-2013.....	54

Tabela 44. Objętość ścieków odprowadzanych w latach 2009-2013 [dam3].....	55
Tabela 45. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m3 w latach 2009-2013.....	56
Tabela 46. Odpady komunalne w kg w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2009-2013.....	57
Tabela 47. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym....	58
Tabela 48. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 w wieku produkcyjnym.	59
Tabela 49. Tereny zieleni w gminie Reszel i jednostkach porównywanych w 2013 r. [ha].....	61
Tabela 50. Obszary prawnie chronione w gminie Reszeli w jednostkach porównywanych w 2013 r. ..	62
Tabela 51. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie gminy Reszel.....	62
Tabela 52. Występowanie surowców mineralnych na terenie gminy Reszel, stan na 31.12.2014.....	63
Tabela 53. Respondenci według płci.....	66
Tabela 54. Respondenci według wieku.....	66
Tabela 55. Respondenci według wykształcenia.....	66
Tabela 56. Respondenci według statusu społeczno-ekonomicznego.....	67
Tabela 57. Respondenci według miejsca urodzenia.....	67
Tabela 58. Respondenci według czasu zamieszkania na terenie gminy.....	67
Tabela 59. Ocena gminy jako miejsca do zamieszkania w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą.....	68
Tabela 60. Ocena aspektów życia w gminie (w skali od 0 do 4 gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą).....	68
Tabela 61. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań.....	69
Tabela 62. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom).....	69
Tabela 63. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciółom lub krewnym gminy jako dobrego miejsca do zamieszkania (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne”).....	70
Tabela 64. Czynniki, które mogłyby skłonić respondentów do zmiany miejsca zamieszkania.....	70
Tabela 65. Wskazania najważniejszych kierunków rozwoju gminy w przyszłości.....	71
Tabela 66. Respondenci według płci.....	72
Tabela 67. Respondenci według wieku.....	72
Tabela 68. Respondenci według wykształcenia.....	72
Tabela 69. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według lokalizacji.....	73

Tabela 70. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według Sekcji PKD.....	73
Tabela 71. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według roku powstania.....	73
Tabela 72. Ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą.....	74
Tabela 73. Średnia ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą.....	74
Tabela 74. Ocena aspektów prowadzenia działalności gospodarczej (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą).....	75
Tabela 75. Średnia ocen aspektów prowadzenia działalności gospodarczej w podziale na gminy (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą a 4 najwyższą).....	75
Tabela 76. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań.....	76
Tabela 77. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań w podziale na gminy.....	76
Tabela 78. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom).....	77
Tabela 79. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciołom lub krewnym swojej gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne” zaś 10 „pewne”).....	77
Tabela 80. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy.....	78
Tabela 81. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy.....	78
Tabela 82. Analiza SWOT.....	81
Tabela 83. Wskaźniki realizacji celów.....	115

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkań komunalnych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2014 r.....	20
Wykres 2. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę.....	24
Wykres 3. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w 2013 r.....	24
Wykres 4. Liczba uczniów szkół gimnazjalnych w latach 2009-2013 przypadających na 1 szkołę.....	25
Wykres 5. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Reszel i jednostkach porównywanych.....	32

Wykres 6. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy.....	33
Wykres 7. Imprezy na 10 000 mieszkańców w 2013 roku.....	37
Wykres 8. Uczestnicy imprez na 10 000 mieszkańców w 2013 roku.....	38
Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON w roku 2009 i 2013 na 10 000 mieszkańców.....	60

Spis map

Mapa 1. Położenie gminy Reszel na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.....	10
---	----

Spis schematów

Schemat 1. Struktura rezultatów Strategii.....	87
--	----

Załącznik 1. Pełne nazwy priorytetów inwestycyjnych wskazanych przy źródłach finansowania

RPO WiM – Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 1a „Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 1b „Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu”

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3a „Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3b „Opracowanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3c „Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10i „Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10iii „Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10 iv „Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami”.

2.3. Cyfrowy region Pi 2c „Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4a „Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych”

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4b „Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4c „Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4e „Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4g „Promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 5b „Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6a „Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6b „Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6d „Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” oraz zieloną infrastrukturę”.

2.6. Kultura i dziedzictwo Pi 6c „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”.

2.7. Infrastruktura transportowa Pi 7b „Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi”.

2.8. Obszary wymagające rewitalizacji Pi 9b „Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich”.

2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych Pi 9a „Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego

i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych”.

2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych Pi 10a „Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8i „Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8iii „Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8iv „Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8v „Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8vi „Aktywne i zdrowe starzenie się”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9i „Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9iv „Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9v „Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia”.

PO PW – Program Operacyjny Polska Wschodnia

OŚ PRIORYTETOWA I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia.

PI 3A – Większa liczba innowacyjnych przedsiębiorstw typu startup w Polsce Wschodniej.

PI 3B – Zwiększona aktywność MŚP z Polski Wschodniej na rynkach międzynarodowych.

POIS – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

POIS 2.2.1 – OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

PI 4.III Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.

PI 4.V – PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.V. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

PI 4.VI - PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.VI. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

POIŚ 2.2.2 – OŚ PRIORYTETOWA II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu.

PI 5.II Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.

PI 6.I Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.

PI 6.II Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.

PI 6.III Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

PI 6.IV Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojennych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

POIŚ 2.2.4 – 2.2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV: Infrastruktura drogowa dla miast.

PI 7.A Wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T.

POIŚ 2.2.8 – 2.2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury.

PI 6C Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa

Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu

PI 2.a Poszerzanie zakresu dostępności do łącz szeroopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej.

Oś II. E-administracja i otwarty rząd

PI 2.c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.

Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa

PI 2.c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś I Osoby młode na rynku pracy

Priorytet inwestycyjny 8ii (8.6) Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży (pup).

Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Priorytet inwestycyjny 9i (9.4) Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Priorytet inwestycyjny 8vii (8.11) Modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności oraz lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów.

Priorytet inwestycyjny 9iv (9.7) Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Priorytet inwestycyjny 9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Priorytet inwestycyjny 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Priorytet inwestycyjny 10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

Priorytet inwestycyjny 10iv lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez

mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Oś V wsparcie dla obszaru zdrowia

Priorytet inwestycyjny 8vi (8.10) Aktywne i zdrowe starzenie się.

PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój

Oś priorytetowa I Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa

Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I

1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje oraz rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i instytucjami szkolnictwa wyższego, w szczególności w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, aplikacji z dziedziny usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu.

Oś priorytetowa III wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach

3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług.

Oś priorytetowa IV Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

1a Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i podnoszenie zdolności do tworzenia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności leżących w interesie Europy.

INTERREG EUROPA

Oś 2 Konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw

PI3d Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji.

Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna

PI4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Oś 4 Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami

PI6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

INTERREG EUROPA ŚRODKOWA

Oś1 Współpraca w zakresie innowacji na rzecz zwiększenia konkurencyjności EUROPY ŚRODKOWEJ

PI1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu

Oś3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ

PI6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Priorytet inwestycyjny 6e

Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojennych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

PROW

MO1 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Pd 1.1 - Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności

Pd 1.2 – Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych

M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Pd 7.2 - Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii

Pd 7.4 - Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury

Pd 7.6 – Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej

